No. 65 Woensdag 19 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS: ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75. Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — EERSTE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij. BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 129

Revolutionnaire Woelingen.

De regeering heeft gisteren de ontwerp-ordonnantie tot wijziging van het Indisch Strafwetboek met groote meerderheid zien aannemen.

De wijziging beoogt „leiders en aanleggers" van revolutionnaire woelingen, die bij de oude redactie der strafwet ontsnapten aan de arm der gerechtigheid, binnen bereik van de wet te brengen.

Tevoren was — in het algemeen gesproken — slechts de leider of aanlegger strafbaar, wanneer hij actief deelnam aan de volvoering van het misdrijf — niet, wanneer hij plannen beraamde aan de uitvoering waarvan hij part noch deel had. Zoo kon het voorkomen dat na de gebeurtenissen van 1926/27 verscheidene der voornaamste schuldigen slechts in aanmerking konden worden gebracht voor de toepassing van administratieve maatregelen, te weten interneering. Thans zijn zij binnen bereik van de strafwet gebracht — in overeenstemming trouwens met de nieuwe wetgeving in Nederland, waar men na de operette-omwentelingspoging van 1918 een „anti-revolutie wet" in het leven riep. Ook de concordantie eischte dus herziening der Indische Strafwet.

Tegen de voorstellen die slechts uitbreiding van de waarborgen voor maatschappelijke veiligheid beoogen, en aldus bescherming bieden ook aan de ontplooiïng van het staatkundig leven, stemden het nationale blok in den Volksraad benevens de heeren Middendorp en Kerkkamp. De houding der nationalisten achten wij onredelijk, doch verklaarbaar, die van den bestuursambtenaar Middendorp onredelijk en onverklaarbaar, en voor die van den heer Kerkkamp hebben wij geen betere kwalificatie dan dat die besloten ligt in het feit, dat àl zijn partijgenooten, inclusief de Inlandsche leden, vóór het ontwerp stemden.

Het is niet de eerste maal, dat de heer Kerkkamp door al zijn partijgenooten in den Volksraad wordt gedesavoueerd.

Het zal wel niet de laatste maal zijn.

Maar het wordt — vooral gezien de aanrakingen die de neo-ethici groep met de vrijzinnigen heeft gezocht — nu toch langzamerhand tijd, dat naar buiten blijkt wie nu eigenlijk de vrijzinnige gedachte in Indië draagt: de heer Kerkkamp of al de overige vertegenwoordigers die als N.I.V.B.-ers te boek staan.

Het is waarlijk niet overbodig dat daarover eenig licht wordt verspreid.

R.

Verscherping.

Opnieuw heeft in den Volksraad een stemming plaats gehad, die het college deed uiteenvallen ongeveer langs de grenzen van het ras. Telkens opnieuw, wanneer men meent dat zeker inlandsch belang in het spel is en moet worden verdedigd tegenover, hetzij Europeesche wenschen, hetzij regeeringsbeslissingen, ziet men, tot meerdere glorie van de associatie-gedachte, de partijen zich splitsen volgens de lijn van blank en bruin.

De motie-Soeroso over de samenstelling van de arbeidsinspectie, hier uitvoerig besproken, was een treffend voorbeeld.

Sedertdien herhaalde zich dit verschijnsel op meer of minder duidelijke wijze bij de behandeling van de motie-Diephuis (bij B.B.), kwam het scherp tot uiting bij de behandeling der motie Ratulangie (bij de oorlogsbegrooting; de motie werd echter ingetrokken voor de stemming), demonstreerde het zich in de motie-Soeroso (bij G.B.) en tenslotte valt nu wederom melding te maken van een overeenkomstig feit.

De regeering heeft, bij de behandeling van het ontwerp tot bestrijding van revolutionnaire woelingen, een staatsrechtelijk novum geïntroduceerd. Zij heeft de instelling aangekondigd van een commissie, die zich zal bezighouden met de studie van een herziening der strafwetboekartikelen 153 *bis* en *ter* en 161 *bis*. In die commissie zullen worden benoemd vier deskundigen, een vertegenwoordiger der Europeesche vakbeweging.... en negen Inlandsche Volksraadsleden. Het protest, dat oprees van de zijde van hen, die zich niet als deskundig beschouwen en ook al geen aanspraak op inheemschen landaard kunnen doen gelden, heeft de regeering teruggewezen met de verklaring, dat het er haar juist om te doen was, nu eens de bezwaren tegen die artikelen te zien geformuleerd; het nut van die bepalingen kent zij zelve ook zonder voorlichting. En als die commissie gereed is met haar arbeid, kan zij altijd nog zien.

Terecht werd daartegen opgemerkt dat de regeering slechts de keus heeft tusschen twee methoden: òf een technische studiecommissie, òf een „parlementaire" dito, maar dan een, die alle belangen en inzichten zooveel mogelijk vertegenwoordigt.

De heer Fruin koos het laatste gezichtspunt als grondslag voor een motie, waarin de regeering werd uitgenoodigd, haar denkbeeld ten aanzien van de samenstelling der commissie te herzien. De motie is verworpen dank zij het feit, dat alle inlandsche leden, van links tot rechts, tegenstemden (met uitzondering van den heer Mandagie) plus de beide onsterfelijke voorvechters Middendorp en Kerkkamp, thans bijgestaan door de vrijzinnige leden v. Hulstijn en Jonkman, mitsgaders den vertegenwoordiger der Europeesche vakbeweging van Lonkhuyzen.

De verhoudingen teekenen zich steeds scherper af.

R.

Uit de Indische Pers.

Regeering en V C.

Naar aanleiding van den passus in het regeeringsantwoord betreffende de algemeene beschouwingen van den Volksraad, dat de regeering „allerminst wenscht te kennen te geven, dat Zij niet sympathiek gestemd zou zijn ten aanzien van een nationaal Nederlandsch streven in Indië, dat door samenwerking met andere nationale groepen tot verheffing van land en volk medewerkt" schrijft H(amer) in *Ned-Indië* o.a.:

> Die vereeniging wil met loyale Inlandsche groepen samenwerken in het belang van Nederland en Nederlandsch-Indië beide.
>
> Hare leiding begrijpt zeer goed, dat het, om verbetering van ongewenschte toestanden te verkrijgen, in de allereerste plaats noodzakelijk is om het Nederlandsche volk tot juister inzicht te brengen; het zwaartepunt der actie van de Vaderlandsche Club zal dan ook in Nederland moeten worden gezocht.
>
> Voor zooverre in Nederland woonachtig, kunnen de Nederlanders invloed op de benoeming van den Minister van Koloniën uitoefenen; deze Minister is voor het in Nederlandsch-Indië gevoerde beleid verantwoording aan de Volksvertegenwoordiging verschuldigd. Het ligt daarom in de rede, dat de Vaderlandsche Club, zoolang een naar haar opvatting beter inzicht nopens toestanden in Nederlandsch-Indië zich in Nederland nog niet heeft gevestigd, en dus het in Nederlandsch-Indië gevestigde beleid geen principiëele verandering ondergaat, tegenover de huidige Regeering hier te lande wel eens een standpunt zal moeten innemen, dat principiëel van de opvattingen dier Regeering verschilt.
>
> Deze verhouding is intusschen slechts van secundaire beteekenis, evenals trouwens de geheele politieke actie der Vaderlandsche Club in Nederlandsch-Indië slechts secundaire waarde heeft.
>
> Het zoo juist door Aneta gepubliceerde Regeeringsantwoord verleent aan de secundaire waarde van de hier te lande gevormde politiek uitdrukkelijk relief.
>
> Ongetwijfeld zal dat antwoord de opvattingen versterken van die talrijke leden der Vaderlandsche Club, welke politiek voor Ned.-Indië principiëel uit den booze achten en die van oordeel zijn, dat het belangrijkste door onze Vereeniging uit te voeren werk, buiten de zoogenaamde vertegenwoordigende lichamen in Nederlandsch-Indië gelegen is.

Onze politieke Pers.

Eenige dagen geleden verscheen *P.E.B.*, het orgaan van de „Nederlandsch-Indische Associatie Partij Politiek Economische Bond", kortweg „Niappeb," in een nieuw gewaad: met oranje-rug, zoodat ieder zich met één oog-opslag kan overtuigen, dat de Vaderlandsche gedachte óók veilig is bij de heeren Zuyderhoff, Kiès, Roep en de hunnen. Het blad bevat: redevoeringen in den Volksraad van leden en medestanders.

Gisteren verscheen *Nederlandsch-Indië*, het orgaan van de Vaderlandsche Club. Het bevat in hoofdzaak: redevoeringen van den heer Fruin in den Volksraad, en uittreksels uit Volksraadsstukken.

Jammer, dat het nieuwe blad der Neo-Ethische-Vrijzinnige-Bönders er nog niet is. Misschien zou dat de redevoeringen afdrukken van de heeren Jonkman, Rückert en hun medestanders in den Volksraad. En de man, die lid zou worden van alle drie deze groepen, zou zich aldus een beeld kunnen vormen van het debat in den Volksraad.

Wellicht is het dàn nog maar eenvoudiger, om het Volksraadsverslag in een van de dagbladen te lezen....

R.

De Suikerconferentie te Brussel.

Onze speciale dienst seint ons uit Brussel:

Op de aanstaande suikerconferentie, hier te houden, zal de uitvoerregeling behandeld worden. Voorts wordt behandeld de Europeesche productie en consumptie.

Naar verluidt is de Visp niet genegen om aan de conferentie deel te nemen.

Gedeputeerden.

Rond de a.s. verkiezing van gedeputeerden van West-Java loopen reeds geruimen tijd vele geruchten. Men weet dat die vergadering waarin, de verkiezingen worden gehouden, zal plaats hebben zoo spoedig mogelijk na de Poeasa. Wij kunnen daar thans aan toevoegen, dat de aftredende gedeputeerden allen opnieuw candidaat zullen worden gesteld door partijen of groepen, die hun verkiezing in 1926 hebben bewerkstelligd.

Deze mededeeling is in zooverre niet zonder beteekenis, wijl zoowel over een der Europeesche als over de Inlandsche zetel reeds geruimen tijd voor de verkiezingen binnenskamers nogal verschil van meening is gebleken. Er is sprake van geweest dat mr. Blaauw zijn plaats zou ruimen: als candidaat van het I.E.V. hoorden wij destijds noemen den heer de Jongh Swemer.

Deze, voor ons in hooge mate bevreemdende candidatuur is thans in ieder geval van de baan, want deze heer heeft inmiddels zijn plaats op de lijst van het I.E.V. prijsgegeven, en is ook niet benoemd, zoodat hij geen deel uitmaakt van den Raad. Daarna hebben wij ook nog andere namen vernomen, hetgeen ons overigens alleen reeds hierom vermeldenswaard lijkt, wijl voor zoover wij weten de beste candidaat waarover het I.E.V. beschikt, de heer Blaauw, in ieder geval beschikbaar was en is. Hoe dit zij, kort geleden heeft het I.E.V. beschikt, den heer Blaauw opnieuw te candideeren. Het is overigens niet onmogelijk, dat tegenover de beide zittende Europeesche leden zal worden gesteld de candidatuur van mr. A.F. de Savornin Lohman, het nieuwe lid der C.S.P. in den Raad, die daarbij wellicht den steun zou kunnen krijgen van een deel der Inlandsche leden; de heer Lohman behoort namelijk tot den groep der neo-ethici.

Wat de Inlandsche gedeputeerde betreft geldt het volgende. In de eerste plaats komt thans de vraag aan de orde, of men zal overgaan tot uitbreiding van het college van vier op vijf leden: het lijkt wel waarschijnlijk dat men tot het laatste zal besluiten. Vervolgens moet rekening worden gehouden met het feit, dat de Inlandsche groepen, die zich in den Volksraad vereenigden tot een z.g. nationale fractie, zich ook in den Provincialen Raad zullen aaneensluiten. Plannen daartoe zijn reeds in uitvoering. Ontwikkelen de zaken zich overeenkomstig deze verwachtingen, dan mag men aannemen dat de heer Oto Soebrata, de aftredende gedeputeerde, als eerste candidaat zal worden gesteld. Voor de tweede, dan te vestigen Inlandsche zetel in Gedeputeerden zijn gegadigden zoowel de heer Wiranata Koesoema als de heer Thamrin. De eerste ambieert het ambt zeer, mede in verband met zijn wensch den bestuursdienst te verlaten, de Bataviasche wethouder ambieert het ambt niet—omdat het hem dwingt zijn werk in de gemeente neer te leggen — maar een groote meerderheid der nationalistisch gerichte leden geeft hem den voorkeur.

Niet zonder belangstelling zien wij de verkiezingen tegemoet!

NEDERLANDSCH - INDIE.

De „Talisse" van de Nederland.

Onze speciale dienst seint ons uit Dundee dat de *Talisse* van de Stoomvaart Mij. Nederland te water is gelaten.

Middendorp en Stokvis.

Aneta seint uit 's Gravenhage:

Naar het *Volk* meedeelt is de heer Middendorp van plan als lid van den Volksraad af te treden. De heer Stokvis zal hem opvolgen.

NDIE IN DE TWEEDE KAMER.

Joekes houdt een vrij gematigde rede over allerlei onderwerpen. — Wijnkoop zorgt voor eenige afwisseling in het droge debat! — Albarda licht de nieuwe socialistische koers toe.

De beraadslagingen over de Indische begrooting 1930 zijn gisteren in de Tweede Kamer voortgezet, seint Aneta uit Den Haag.

Joekes.

De heer Joekes (*V.D.*) zegt te betreuren, dat over de wijziging van het Koloniaal Verslag, de Kamer niet is gehoord.

Spr. wenscht de opvoeding der Indische volken tot zelfbestuur, doch kan daarvoor geen tijdsbestek opgeven. Hij meent intusschen, dat Nederland het tijdsbestek niet eenzijdig bepalen kan.

Het overleggen van de grondslagen der bestuurshervorming in de buitengewesten aan de Kamer acht spr. strijdig met de bedoeling der Indische Saatsregeling. Men heeft hier te doen met een aangelegenheid van inwendigen aard en daarom is overleg over de betrekkelijke plannen niet juist en ook niet gewenscht.

Spr. wil steun verleend zien aan de noodlijdende deelen van Indië, vooral aan die kleine producenten, die zich moeilijk kunnen organiseeren: nl. die de Inlandsche cultures drijven, en voorts de bevolking in engeren zin.

De financiëele beschouwingen van den heer van Kempen bestrijdt spr. Naar zijn meening zijn de ramingen voor 1930 niet te hoog, want zij dateeren van den aanvang van 1929. De financiëele positie van Indië is kerngezond, doch kan nog worden versterkt, primo door betere belastingen op de winsten der rijke ondernemingen, secundo door ontlasting van die ondernemingen, die aan de grens van hun bestaansmogelijkheid staan, tertio door vermindering van de militaire begrooting.

De Vaderlandsche Club is naar het oordeel van spr. gespeend van goed inzicht. Hij wijst op den oproep van de ethische associatie. Spr. betreurt, dat sommige Inheemsche groepen weigeren met de regeering samen te werken. Echter waarschuwt hij de regeering tegen het treffen van maatregelen, die de non-coöperatie bevorderen.

De regeering moet de feiten aanvaarden en het samengaan der vereenigingen niet tegenwerken. Spr. wil de communisten, die de religie miskennen en verzet prediken, van de nationalisten onderscheiden. Scheert men ze allen over één kam, dan drijft men de nationalisten naar de communisten toe.

De circulaire, die een verbod van het lidmaatschap der P.N.I. voor de politie inhoudt, vindt spr. begrijpelijk. De circulaire van het legerbestuur gaat z.i. echter te ver, want zij breidt het verbod ook uit tot de familieleden der militairen.

De huiszoekingen hebben een depressie verwekt, welke wellicht storm brengen zal. Spr. raadt aan voorzichtig te zijn met berichten over verzet, omdat de berichten van spionnen vaak juist verzet beoogen te verwekken. Hij vraagt verder, of men omtrent het optreden tegen de P.N.I. overleg gepleegd heeft met de Indonesiërs.

Indien er onvoldoende aanwijzingen aanwezig waren, is het optreden een fout van de eerste orde geweest. Het feit, dat men bij de huiszoekingen in het geheel geen wapens heeft aangetroffen, bewijst, dat er geen organisatie tot verzet bestond.

Spr. stemt in met de motie van den heer Cramer, mits deze alleen inlichtingen en niet „volledige inlichtingen" aan de regeering vraagt, want de regeering kan in haar beantwoording niet volledig zijn.

Verder is spr. niet voor de opheffing van de exorbitante rechten. Wel wenscht hij een andere toepassing er van, nl. een onderzoek door een commissie buiten de rechterlijke macht om, doch een beslissing na advies van twee rechters, een en ander conform het in Britsch-Indië gevolgde systeem.

Het recht van staking bestaat niet in Indië, aangezien de stakingsleiders strafbaar zijn. Spr. wenscht wijziging der strafwet op dit punt. De besluiten tot interneering te Digoel moeten in revisie komen. Hij wenscht verbetering te zien gebracht in de opleiding van de Inlandsche ambtenaren der hoogere rangen. De voor Sumatra geprojecteerde bestuurshervorming noemt hij een dooddrukken van de lagere autonome besturen.

Wijnkoop.

Volgens den heer Wijnkoop (*Comm.*), kan niets de vrijmaking van Indië tegenhouden. Het optreden van minister de Graaff bewijst de capitulatie der Katholieken voor Colijn. Spr. hekelt de socialisten die met twee monden spreken en betoogt, dat tegen deze regeering alleen met geweld iets te bereiken valt. De P.N.I. is een gemoedelijke vereeniging.

De Vaderlandsche Club is een stel opruiers.

De bestuurshervorming beoogt herstel van de feodale vormen. De Singapore-basis dient het oliebelang, waarin Deterding, Albarda en MacDonald elkaar ontmoeten.

Onder hilariteit dient hij twee moties in: de eerste eischt de onmiddellijke terugroeping van de Nederlandsche „bezettingstroepen" uit Ned. Indië, de tweede de onmiddellijke opheffing van de poenale sanctie op de koeliecontracten. Niemand ondersteunt de moties, zoodat zij geen onderwerp van beraadslaging uitmaken.

Albarda.

De heer Albarda (*S.D.*) acht het actueele Nederlandsche probleem: het vraagstuk van het voortbestaan van het koloniaal bezit. Verzet is in Indië altijd voorgekomen, incidenteel; doch thans is het een verschijnsel geworden van een onweerstaanbare vrijheidsbeweging. Velen wenschen het behoud van de eenheid van het Rijk, al zien zij het onmogelijke daarvan in. Spr. wijst op de rede van den heer Steger in de Eerste Kamer, welke de heer Feber desavoueerde.

De houding van de Katholieken is onbegrijpelijk. Spr. laakt de denigreerende spreekwijze van den heer van Kempen met betrekking tot de intellectueelen.

Lou de Visser interrumpeert: „Slechts door den heer Albarda het vorig jaar overtroffen!"

De heer Albarda vervolgt zijn rede en verdedigt het recht van onafhankelijkheid van Indië, waarmee de vraag, of de koloniale politiek van Nederland beter is dan die van andere landen, niets heeft uit te staan.

Het recht op vrijheid gaat boven alles. De politiek van minister de Graaff karakteriseert spr. als rampzalig en onaandoenlijk. De excessen in Indië spruiten voort uit onderdrukking. De rechtmatige rechtswegen worden versperd.

Om tot huiszoekingen over te gaan behoefde men een ernstige aanleiding; er waren echter slechts fluisterberichten vernomen, afkomstig van een slecht soort menschen, spionnen.

De weigering van de Indische regeering om den Volksraad in te lichten, laakt spr. De regeering zit klem. Haar gegevens laten geen openbare kritiek toe, want dan zou een tafreel van wanbeleid en onverstand worden opgehangen. De Indische beweging heeft een bewonderenswaardige zelfbeheersching getoond. Spr. waarschuwt tegen de gevolgen, die een verwerping van de motie-Cramer met zich brengen zou. De debatten worden morgen voortgezet.

De Hongersnood op Flores.

In verband met de sinds October heerschende voedselschaarschte in het Westelijk deel van Flores werd 28 Januari, van het op de Noordkust gelegen Reo uit, door den resident een tocht gemaakt door het geteisterde gebied. Hij was hierbij o.a. vergezeld door den, voor dit doel overgekomen assistent-resident Van Lith van de afdeeling Bestuurszaken der Buitengewesten, den assistent-resident van Flores en den fd. inspecteur der D.V.G. uit het gewest.

Deze tocht, die 4 dagen duurde, moest te paard geschieden, aangezien de wegen, voor zoover er autowegen zijn, in slechten toestand verkeerden. Het gebied beslaat een oppervlak van plm. 2.000 vierk. K.M., waarover 300 kampongs verspreid liggen en dat een zielental heeft van plm. 30.000.

Door het zeer zware bergterrein kon uiteraard slechts een klein gedeelte bezocht worden, maar voldoende om een overzicht te krijgen van den toestand. Geconstateerd werd dan ook, dat gelukkig het ergste voorbij is en dank zij de in allerijl door het bestuur getroffen maatregelen, het onmiddellijk doen aanvoeren van voedingsmiddelen, de ergste nood gelenigd kon worden.

Een groote hoeveelheid levensmiddelen was al naar Reo onderweg, waarmee men den toestand vooreerst kan beheerschen. Voorts waren reeds uit Java 150.000 cassave-stekken aangevoerd, met het planten waarvan reeds een aanvang is gemaakt. De reeds te velde staande mais belooft een goeden oogst, zoodat met de ervaring nu opgedaan, de voor de toekomst genomen maatregelen en de waakzaamheid van het bestuur een herhaling van den huidigen noodtoestand mag worden uitgeschakeld.

Pater Dubber.

Aneta seint uit Rotterdam het overlijden van den oud-missionaris in Indië pater Sigebertus Dubber.

Njo Swie Loan †.

Aneta seint ons uit Madioen dat de kapitein der Chineezen aldaar, Njo Swie Loan, is overleden.

Ons nummer van heden

(Vier Bladen)

BINNENLAND.

De gewone zitting van den Volksraad is gesloten.

Een buitengewone zitting van het college is bijeengeroepen tegen 10 Maart: zij zal het K.P.M. contract — waartoe het ontwerp heden is binnengekomen — en de defensieposten behandelen.

De Indische begrootingsdebatten in de Tweede Kamer zijn gisteren voortgezet. De heer Wijnkoop heeft voor eenig vermaak in de vrij droge atmosfeer gezorgd.

Een correctie op de cijfers betreffende de Semarangsche waterleiding, welke wethouder Leewis in de raadsvergadering heeft meegedeeld. (Stadsnieuws).

Na een aanrijding op den Buitenzorgschen weg nam de bevolking een dreigende houding aan tegen de inzittenden van een auto die naar Tjililitan reed (Stadsnieuws).

VOLKSRAAD.

Heden Marine; de heer Kerkkamp heeft zijn motie inzake de defensieposten ingetrokken.

Vervolgens de Tariefwet; het ontwerp is van gunstig advies voorzien nadat het voorstel tot heffing van 12 pct. op radio-artikelen was verworpen.

Daarna sluiting der zitting.

Het slot van het verslag van de vergadering van gisteren vindt men in ons Vierde Blad; het verslag van heden in ons Tweede Blad.

NEDERLAND.

Prof. G. Heymans overleden.

Gevallen van papegaaienziekte te Breda geconstateerd.

BUITENLAND.

De Fransche delegatie neemt wegens de kabinets-crisis in Frankrijk geen verder deel aan de beraadslagingen der vlootconferentie.

Henderson door de *Izwestia* aangevallen.

Huiszoeking in het communistisch hoofdkwartier te Berlijn.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Article in *Izwestia* against Henderson in connection with his reply in Lowerhouse about persecution of religion.

Police raided communist headquarters in Berlin.

DE BIJBLADEN.

Het Derde Blad: Dr. E. van Raalte schrijft ons rechtstreeks uit Londen over de Vlootconferentie, die hij daar bijwoont. — Villanus over internationale leeningen. — Een en ander over de Nederlandsche Schoonheidswedstrijd.

Het Vierde Blad: Verslag van de lezing van prof. Hoffmann in de aula der Geneeskundige Hoogeschool. — Een samenvatting van de werkzaamheid van het Epidemiologisch bureau. — Volksraadsverslag van gisteren.

De Volksraad.

Heden is de tweede gewone zitting van den Volksraad gesloten.

In dit geval beteekent de sluiting echter slechts een zeer korte onderbreking van de bijeenkomsten van het college.

Den 10en Maart wordt namelijk een buitengewone zitting geopend, waarin zullen worden behandeld het K.P.M.-contract — met de motie-Middendorp — en de suppletoire begrooting inzake de defensie. Heden heeft de heer Kerkkamp zijn uitstelmotie terzake ingetrokken. Men verwacht, dat die buitengewone zitting nog in dezelfde maand zal afloopen.

Wij veronderstellen dat het sommige leden „van buiten" — uit den aard der zaak de meeste particulieren — moeilijk zal vallen zich, nauwelijks thuis, wederom voor eenigen tijd van hun gewone werkzaamheden los te maken. Van de Bataviasche leden ontbreken er in ieder geval twee, namelijk de heeren Sandkuyl (die morgen) en Bruineman (die 5 Maart vertrekt). Ook gaat in den loop van Maart de heer van Zalinge weg.

De „Kortenaer".

De *Kortenaer* arriveerde 18 dezer te Colombo, meldt Aneta.

De K.P.M.

De nieuwe overeenkomst met de Regeering.

De Volksraad heeft gisteravond het wetsontwerp ontvangen met de memorie van toelichting van den minister van kolonien aangaande de nieuwe overeenkomst, over een periode van 15 jaren met de K.P.M. te sluiten, ingaande 1 Jan., 31, met wederzijdsche bevoegdheid tot eerdere beëindiging na ultimo 1935, mits een opzegtermijn van twee jaren in acht genomen wordt.

Geen gemengd bedrijf.

De vraag, of samenwerking met de K.P.M. in den vorm van een gemengd bedrijf wenschelijk is, moest buiten beschouwing blijven, toen bleek dat de K.P.M. tot een zoodanige samenwerking niet bereid was.

De door de Indische regeering ingestelde commissie beval derhalve aan, de contractueele verhouding voort te zetten, mits in sommige opzichten gunstiger voorwaarden bedongen konden worden.

De minister meent, dat de gevoerde onderhandelingen tot een alleszins aannemelijk resultaat hebben geleid, in aanmerking nemend dat hier een tweeledig belang aan de zorg der regeering is toevertrouwd, n.l. eenerzijds het belang van het gouvernement, dat reizigers en goederen behoorlijk en tot billijke voorwaarden worden vervoerd, en anderzijds het belang van de Indische samenleving, dat van overheidswege toezicht wordt uitgeoefend op de gestie der voor het economische leven in den archipel zoo gewichtige, en zeer groote onderneming op het gebied van vervoer.

Ten aanzien van beide belangen zijn bevredigende uitkomsten verkregen.

Inzake het vervoer van reizigers voor rekening van het land reizend en van goederen etc. is een tarief overeengekomen dat voor het land een aanzienlijke beparing oplevert en bovendien van groote soepelheid is.

Inzake het toezicht op de gestie van de K.P.M. zijn de geldende voorschriften aangevuld door andere met effectiever contrôle ten bate van handel en verkeer.

De nieuw ontworpen overeenkomst berust, meer dan de bestaande, op een logische basis, aangezien bij het huidig ontwerp scheiding is gemaakt tusschen betaling voor door de K.P.M. bewerkstelligd gouvernementsvervoer en die voor andere verplichtingen, uit het contract voorvloeiend. De regeering maakt bij het vervoer over zee van reizigers op gouvernementskosten en goederen uitsluitend gebruik van de booten der K.P.M. terwijl de K.P.M. zich verplicht alle idem te vervoeren tegen tarieven, in het algemeen neerkomend op toepassing van de particuliere tarieven op de basis van 1 Januari 1929 minus 15 procent reductie waardoor de gouvernementspassages gemiddeld 11 procent dalen, vergeleken bij het niveau van thans en de gouvernements vrachten twintig procent bij idem, terwijl het totaal der jaarlijksche kosten rond 18 procent minder dan thans is.

Daalt het particuliere tarief beneden den norm van 1 Januari 1929 dan volgt het gouvernementstarief die daling, mocht evenwel het particuliere tarief stijgen boven dat niveau, dan volgt het gouvernementstarief die stijging alleen voor zoover het algemeen indexcijfer voor groothandelsartikelen een zoodanige stijging motiveert.

Een Zeevervoersraad.

Het toezicht op de door particulieren te betalen tarieven voor overtocht en het vervoer van goederen en dieren wordt gehandhaafd, daarnaast wordt door den landvoogd een adviseerend college, genaamd Zeevervoersraad, ingesteld, welk college bestaat uit het hoofd van de scheepvaart, een lid van de directie der K.P.M. en een door dezen aangewezen voorzitter als derde lid.

De zeevervoersraad wordt door de regeering geraadpleegd, indien geen overeenstemming wordt verkregen over de door haar bij de K.P.M. voorgebrachte bezwaren nopens de voor particulieren geldende tarieven, hieronder begrepen de laad en losloonen. Daarnevens kan de regeering aan den Zeevervoersraad klachten over te hooge tarieven om advies voorleggen, zij kan de adviezen van den zeevervoersraad openbaar maken.

De minister verwacht van deze instelling een nuttige werking in tweeërlei opzicht. Eenerzijds een preventieve werking tegen de opvoering van tarieven, anderzijds zullen ongemotiveerde klachten openlijk kunnen worden ontzenuwd. Ingeval met de K. P. M. geen overeenstemming wordt verkregen raadpleegt de regeering den zeevervoersraad. Indien de regeering daarna wijzigingen wenscht, heeft de K.P.M. de keuze, hieraan gevolg te geven dan wel de overeenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden te doen eindigen, in welk geval de regeering het recht heeft te verlangen, dat de bepalingen van de overeenkomst, uitgezonderd die betreffende het toezicht op particuliere tarieven, nog gedurende hoogstens 24 maanden na de beëindiging van de overeenkomst van kracht zullen blijven, of zooveel korter, als de normale looptijd van de overeenkomst zou hebben bedragen.

Partijen kunnen dus in dergelijke gevallen na hoogstens twee jaar uit elkaar gaan, in welk tijdperk de K.P.M. van regeeringstoezicht is ontslagen op particuliere tarieven en de regeering allen tijd heeft tot het treffen van verdere maatregelen. Voor het land is de bedoelde termijn een waarborg dat wanneer thans onvoorziene omstandigheden de handhaving van het contractueel verband minder gewenscht maken, de regeering zich op betrekkelijk korten termijn daarvan kan losmaken. Omgekeerd biedt de termijn een overeenkomstigen waarborg aan de K.P.M. Waar overigens beide partijen een algemeen contractueele verhouding gewenscht achten, behoeft geen vrees te bestaan dat zonder zeer geldige aanleiding van de gelegenheid tot opzegging gebruik zal worden gemaakt.

Geld bij de visch.

Nog een belangrijk verschil met de loopende overeenkomst is, dat voortaan de betaling voor gouvernementspassagiers en goederenvervoer zooveel mogelijk dadelijk plaats vindt.

Volgens de loopende overeenkomst ontvangt de K.P.M. f 520 000 als vergoeding voor contractueele verplichtingen en f 125 000 als vergoeding voor het postvervoer. Het bedrag van f 520 000 voor vergoeding voor verplichtingen is in de voorgestelde overeenkomst tot f 200 000 teruggebracht, aangezien de verplichtingen bij nadere beschouwing geen hoogere vergoeding wettigen, omdat de K.P.M. zich in den loop der jaren geheel in het vervoer over den archipel heeft ingewerkt. De accomodatie-eischen van de 3e en 4e klasse voor 's lands rekening-reizenden zijn verhoogd, bovendien is er een nieuwe vervoerklasse ingevoerd, nl. een derde klasse met Inlandsche voeding. Een bijzonder voordeel is nog bedongen inzake het vervoer van werkvolk en hun gezinnen voor lands-ondernemingen.

De autonome ressorten en zelfbesturende landschappen zullen desgewenscht zich aan de overeenkomst kunnen aansluiten. Verplichting daartoe kan uiteraard niet worden opgelegd.

De minister werpt ten slotte de vraag op of voor de nieuwe contracten in de toekomst opnieuw de medewerking van den wetgever moet worden ingeroepen.

Belastingvragen.

„Nie sollst du mich befragen“ zong de zwaanridder, maar tenslotte kon hij aan den drang naar weten geen weerstand bieden. Het behuilenswaardige van het geval is echter, dat de ridder toen voor de geliefde verloren was. Dit komt bij den belastingdienst niet voor. Met liefde noch met ridderlijkheid heeft deze iets te maken, zij is de meest prozaische dienst welke heeft te zorgen dat de centjes binnenkomen, en die in dit streven wordt gedwarsboomd door allerlei menschen die willen dat althans van hun kant zoo weinig mogelijk centjes de schatkist binnenvloeien.

Het is volkomen te begrijpen, schoon niet te billijken, dat men van den anderen kant den belastingbetaler ziet als een hond die het net poogt te ontloopen en die daarom zoo spoedig en volledig mogelijk moet worden gestrikt.

Gelukkig zijn er menschen die ons wapens in de hand drukken, gesmeed uit voorbeelden uit de practijk. De heer B. Wolf, accountant en vervangend notaris te Batavia, heeft een boek uitgegeven bij de drukkerij De Unie, waarin belastingvragen officieel worden beantwoord. Het bevat uittreksels van beslissingen op het gebied van de belasting van den Raad van Beroep, den directeur, hoofdinspecteur en andere autoriteiten op belastinggebied, gouvernementsbesluiten, staatsbladen van Ned. Indië, alphabetisch gerangschikt naar de onderwerpen waarop zij betrekking hebben.

Het lijkt ons een overzichtelijk en practisch werk.

Uitvoercijfers.

Het Centraal Kantoor voor de Statistiek geeft de volgende voorloopige uitvoercijfers voor de maand Januari:

Rubber 8017 tons van 1000 kilogram, waarvan uit Belawan 4169. Voor Nederland en order 272 tons, Engeland en order 1472 tons, Amerika 3438 tons, Penang-Singapore 1872 tons.

Copra 1136 tons, palmolie 2170 tons, tabak 2609 tons, thee 857 tons, vezels 3399 tons.

Wéér een Aanslag!

Aneta seint ons uit Medan:

De *Deli Crt.* meldt dat op de onderneming Selajang een Javaansch contractant een mandoer heeft aangevallen.

Het slachtoffer is er zeer ernstig aan toe.

De aanslag werd gepleegd omdat de mandoer aanmerking op het werk maakte.

Van een naakt Bovenlijf.

De assistent van de onderneming Blankahan, die een koelie met een naakt bovenlijf in de zon liet zitten, en deswege terecht moest staan, is van rechtsvervolging ontslagen, aangezien het feit volgens de wet niet strafbaar is, zoo seint Aneta uit Medan. Jammer!

Korte Berichten.

Men was er Maandag, getuigde de *Locomotief*, nog niet in geslaagd de *Menoembing* die bij Karawelan gestrand is, los te slepen.

*

Met ingang van heden is het telegraafkantoor te Rengat voor publiek verkeer opengesteld. Diensttijd op werkdagen van 9 v/m — 12.30 n/m en 2.30 n/m — 5 n/m op Zon- en Feestdagen van 9 v/m — 10 v/m.

*

Bij G. B. is aan Anthoni Gebler vergunning verleend den geslachtsnaam Gebler aan te nemen en zich alzoo voortaan te noemen en te schrijven Anthoni Gebler.

DE PROVINCIALE AUTO-BELASTING.

Inningsmoeilijkheden.

De afschaffing van de sluitpost heeft tengevolge, dat de Provincie op eigen beenen moet staan in zooverre, dat zij moet zorgen, dat zij met de voor deze sluitpost in de plaats tredende subsidie van het Land uit komt. Haar taak is dus zelfstandiger en tevens moeilijker geworden. Het valt te apprecieeren, dat de Provincie om haar schatkist verder te vullen niet aanstonds naar leeningen grijpt, en het met belastingen probeert af te doen, doch daarom worden de bezwaren, die deze motorrijtuigenbelasting met zich brengt, niet minder ernstig gevoeld.

Van verschillende kanten bereiken ons berichten, dat het met de inning van de motorrijtuigenbelasting in de Provincie West-Java niet zoo vlot loopt, als de autoriteiten hadden verwacht.

De nieuwe belasting is reeds aan vele aanvallen onderhevig geweest, ook van de zijde van ons blad. Men mag beweren, dat zij met inbegrip van hetgeen de fiscus van de stadsgemeenten van den automobilist vorderen, niet meer in het laadje behoeft te brengen dan hetgeen de vroegere gewesten aan autobelasting opbrachten, die schoone principe neemt niet weg, dat de totale belastingdruk op den automoblilist te zwaar is.

De autoriteiten hebben eenig gesputter van den kant van het publiek wel zoo'n beetje verwacht. Een nieuwe belasting heeft natuurlijk altijd kleine gebreken en fouten, zoo redeneert men, maar die werken we er wel uit, als de praktijk ons in deze wijzer heeft gemaakt. Zoo verwacht men, dat de Provinciale Raad de inningskwestie ter dege zal bekijken en waarschijnlijk tot een meer coulant systeem zal overgaan.

Alles goed en wel, doch daarmee lijkt ons het kwaad, dat de thans toegepaste wijze van inning sticht, niet hersteld. De belasting is nl. invorderbaar in èèn termijn onmiddellijk na de vaststelling van den aanslag. Deze bepaling is funest voor tal van belastingplichtigen. Niet iedereen kan maar aanstonds beschikken over een bedrag van honderd gulden (daar komt het zoo ongeveer op neer; zooals men weet is de belasting verschillend naar gelang van het gewicht van de wagens.)

Voor eigenaren van vrachtauto's valt er nog heel wat meer dan f 100.— te betalen). Lieden, die kleine busondernemingen of taxibedrijven als middel van bestaan hebben, worden op deze wijze in de handen van woekeraars gedreven. Betalen kunnen zij niet, blijven rijden zonder te betalen kunnen zij evenmin en stopzetten van hun bedrijt neemt hun het brood uit den mond. Het lijkt ons, dat een autobelasting niet ten doel mag hebben het aantal bussen, taxi's en vrachtauto's op de wegen te verminderen.

De redeneering, dat men, nu met de uitvoering van de belastingordonnantie een aanvang is gemaakt, de feilen en gebreken kan constateeren en verbeteren, lijkt ons te optimistisch. Constateeren kan men ze, ja, maar verbeteren? Er staat straf op het niet tijdig doen van aangifte en onder deze overtreding kan men ook de zondaren brengen, die rijden zonder belasting te hebben betaald, want het indienen van de aangifte wordt onmiddellijk gevolgd door het vaststellen van den aanslag en het innen van de belasting.

Zij, die dus niet kunnen of wenschen te betalen, doen aangifte). Die straf moet worden opgelegd. Gebeurt dit niet, dan verschijnt er geen enkele belastingbetaler meer. Is men van plan om die gestraften dan later weer in hun eer en welstand te herstellen, als men de inning van de belasting soepeler gaat maken? Of laat men hun het aureool van het martelaarschap?

Wij zijn benieuw, hoe het geval zch ontwikkelen zal. Dat er correcties moeten en zullen worden aangebracht, staat voor ons vast.

Tweede Vlucht naar Singapore.

De K.N.I.L.M. organiseert voor 25 Februari een tweede vlucht naar Singapore. Het vliegtuig zal 's morgens om 7 uur vertrekken. 26 Februari wordt terug gevlogen.

De passageprijs bedraagt 185 gulden enkele reis.

Brand te Soekaboemi.

Onze correspondent te Soekaboemi meldt dd. 18 dezer:

Dezen avond brak gedurende de Tjap Go Meh-feesten tegen een uur of negen brand uit in het huis van den Bombayer Cheatrun, even voorbij de Gemeente-grens. Voor het eerst heeft de brandsirene alarm geloten. Onze brandweermannen spoedden zich naar de plaats des onheils, maar te vergeefs, daar de gemeentelijke waterleiding geen hulp kon bieden!

Het huis brandde geheel uit. De belendende kamponghuizen konden worden gespaard.

Naar de oorzaak tast men in het duister, alleen kan het volgende worden vastgesteld. Het huis was geheel verlaten en bevatte tot een bedrag ad f 1500.— aan goederen. Er brandden geen lampen. Bij de ontdekking van den brand werd vuur in het midden van het huis gezien, dat men slechts met groote moeite kon bereiken aangezien deuren en vensters stevig gesloten waren.

Uit de Provincie.

(Van onze correspondenten.)

SOEKABOEMI.

Ontslag gevraagd.

Naar wij vernemen heeft de adj. boekhouder bij de Gemeentelijke waterleiding om gezondheidsredenen ontslag gevraagd. De heer Begeman is nauwelijks twee maanden in Gemeentedienst.

Gemeenteraadsvergadering.

Morgen zal de Gemeenteraadsvergadering, waarin de door de Gemeente gevolgde rooilijnpolitiek zal worden besproken, plaats hebben. Donderdag 20 dezer houdt de Gemeenteraad in het Raadsgebouw aan den Tjikoleweg een openbare vergadering. Naar wij vernemen bestaat zeer veel belangstelling bij het publiek voor deze vergadering.

Ook het verzoek van den heer Tan Poan Soei tot overdracht van eenige weggedeelten op het Odeonterrein zal worden behandeld.

STADSNIEUWS.

BIOSCOPEN.

Capitol.

U heeft het waarschijnlijk niet meegemaakt, maar het was de moeite waard de verandering in Groningen te zien toen de *Timbertown Follies* er hun tenten opsloegen: het waren, zooals u zich misschien herinnert, de uit Antwerpen verdreven en over de grens teruggeweken Engelsche soldaten. Binnen een week leerde heel Groningen Engelsch volgens de *Berlitz* methode — dat schoot het meest op — en omdat de meeste dienstmeisjes niet dik in hun duiten zaten, kreeg je het systeem van de medecursiste, zooals je dat van een medelezer van de krant hebt — een slecht systeem meneer, want de krant is een zóó kostelijk goed dat U het volle bedrag er wel voor over mag hebben! — Eén meisje nam dus les en vertelde het geleerde aan vier of vijf anderen. Dat het niet heelemaal O. K. oftewel in orde was, zal U niet verbazen, en de Engelsche zee-soldaten zouden er last genoeg mee gehad hebben, wanneer de tale der liefde niet zoo op het gevoel gebaseerd en internationaal was.

Het gold in die dagen als een publieke vermakelijkheid de verzamelplaatsen van wat men de practische toepassing van de Engelsch-Hollandsche toenadering zou kunnen noemen, als daar waren het Sterrebosch en het Noorderplantsoen, in den stillen avondstond te bezoeken; en de grootste glorie was een veeguit van de politie, die haar bedenkingen tegen deze besprekingen scheen te hebben, bij te wonen en de wonderlijke costuums te zien waarin... enfin, dit is een nette krant en je moogt niet alles zeggen.

Ik moest dit even vertellen omdat het meisje van mijn hospita — een blonde schoonheid, mevrouw! — dergelijke lessen uit de tweede hand genoot en mij van de mate harer taalkundige ontwikkeling wilde doordringen door mij bij herhaling van haar „zweethart“ te vertellen. Gisteravond toen het erg warm was heb ik daaraan moeten terugdenken bij de vertooning van de film Anastasia. Welk een oogen heeft deze Lee Parry en hoe dweepziek kan zij die opheffen naar haar *sweetheart*.

Het is over het algemeen de klacht van onze dagen dat de vrouwen te weinig tot de mannen opzien, in letterlijken en figuurlijken zin. Te weinig zijn wij den eik gelaten waarom de ranke winde zich slingert. Daarom zou het zien van deze film voor onze vrouwen groote opvoedkundige waarde kunnen hebben. Buitendien is het spel van deze actrice van een wonderlijke bekoring. Men voelt zich ook innerlijk op temperatuur komen bij de actie van deze vrouw tegenover den correcten gentleman, die Hans Stuwe heeft voor te stellen.

Wat men in deze film ook apprecieeren kan is de ongezochte tegenstelling van het armelijke milieu, waarin de dochter van den Tsaar genoodzaakt is jaren na haar ontsnapping aan het bloedbad te leven en de pracht en praal — maar ook de schrikwekkende verveling — van het hof. Dit laatste is kostelijk geparodieerd. De typen zijn prachtig. Niet de groote lijn van deze film maakt haar waarde, doch de detailteekening, de scènes op zichzelf.

Ik zou er mee kunnen instemmen als iemand beweerde dat de geschiedenis als zoodanig niet veel om het lijf heeft, maar de wijze waarop de geschiedenis is verwerkt, de spelers gekozen en gegroepeerd zijn, de manier waarop met een enkel beeld een heele reeks van gebeurtenissen wordt aangegeven, is meesterlijk. In het begin een heel goed staal: de goedgeschoeide voeten van de soldaten die ten oorlog trekken, en als tegenstelling de met vuile lappen omwonden beenen die moe terugkeeren: hierin ligt de tragedie van heel een volk besloten. En later, de wauwelende mond van een hooglijk zelfingenomen en deswege als maar pratend en de aan haar *lover* denkende Anastasia gruwelijk vervelend kereltje — is niet minder goed.

Een film waarin veel te apprecieeren valt.

De muzikale illustratie verdient aparte vermelding.

Verdronken.

Een oude Inlandsche vrouw is gisteren nabij Indisch Bronbeek in een put gevallen en verdronken.

AANRIJDING.

De bevolking dreigt.

Vanochtend werd op den Buitenzorgschen weg, tusschen paal 10 en 11 een Inlandsche vrouw aangereden door een auto, bestuurd door een Inlander, die van het vliegveld kwam.

In het voertuig zat een Europeaan, die uit Bandoeng was komen vliegen.

Hoe het ongeluk zich precies heeft toegedragen, is nog niet vastgesteld. Wel is bekend, dat na de aanrijding het kampongvolk een dreigende houding tegenover de inzittenden aannam, zoodat deze, ongewapend als zij waren, het wijselijk vonden naar Mr. Cornelis door te rijden om daar het geval te rapporteeren.

Het slachtoffer is er zeer ernstig aan toe.

De Verklaringen van Wethouder Leewis.

Betreffende de verklaringen van burgemeester Meyroos en wethouder Leewis in de Maandag gehouden gemeenteraadsvergadering omtrent de waterleveringen van Semarang en Batavia wordt gemeld dat Semarang niet alleen aan hydranten en waschinrichtingen ruim een millioen kubieke meter water per jaar leverde, maar bovendien voor huisaansluitingen van perceelen van nul tot veertig gulden bijna twee millioen kubieke meter beneden kostprijs (Aneta).

Agent K.P.M. Priok.

De heer Fleischeuer, agent van de K.P.M. te Semarang, wordt medio April naar Priok overgeplaatst. De subagent te Singapore de heer Schallenberg volgt hem te Semarang op.

Nieuw Raadslid.

Maandag berichtten wij, dat de heer G.J. Gerritsen candidaat zou worden gesteld in de vacature-Hoekstra voor den gemeenteraad. Dit is gisteren geschied en daar, gelijk werd verwacht, geen andere candidaten in deze vacature zijn gesteld, is de heer Gerritsen verkozen verklaard.

Ontvlucht.

Naar Aneta verneemt is de inbreker Kartawinata, een berucht individu uit Madjalengka (Cheribon) uit de blokzaal van de C.B.Z., waar hij verpleegd werd, ontsnapt.

De man was korten tijd geleden bij een inbraak in de buurt van Klender (Mr. Cornelis) betrapt. Toen men hem wilde arresteeren, trok hij zijn mes om amok te maken. Hij werd echter door de woedende menigte overmeesterd en daarbij zóódanig toegetakeld, dat hij in ernstigen toestand naar de C.B.Z. moest worden overgebracht.

Bij onderzoek bleek, dat de man in het bezit was van allerlei gestolen goed. Men heeft den arrestant niet kunnen photografeeren, omdat dit in verband met zijn toestand onwenschelijk werd geacht, terwijl ook nagelaten is van hem een vinger-afdruk te nemen. Het zal dus moeilijk zijn den misdadiger, die bovendien uit een andere streek afkomstig is, weer op te sporen.

Arrestaties.

Eenigen tijd geleden heeft er in de buurt van Karet (Tanah Abang) een brutale inbraak plaats gehad door drie beruchte individuen.

De politie van Mr. Cornelis heeft de bende thans gearresteerd.

Eenige speurders nl. waren tot de ontdekking gekomen, dat de inbrekers de gestolen goederen hadden overgebracht naar kampong Kawah Kalong, tusschen Depok en Serpong gelegen.

De goederen zouden gedeponeerd zijn bij een wakil penghoeloe.

Bij huiszoeking door de politie vond men de gestolen goederen verborgen onder een stapel padi en toen men den huisbewoner en zijn vrouw in verhoor genomen had, bleek, dat de artikelen in bewaring ontvangen waren van drie Inlanders uit Passar Minggoe, Kontong, Madjoen en Talip, de meest beruchte boeven uit de streek.

De bandieten werden gearresteerd. De actie heeft bovendien nog tot een vierde arrestatie geleid, n.l. van een zakkenroller, die kort geleden op Mangga Besar zijn slag heeft weten te slaan.

Knockout.

De firma Ruhaak en Co. zal morgenmiddag tusschen 5 en 6 uur op Koningsplein West tegenover de Rechtshoogeschool een demonstratie geven met het brandblusch-schuimapparaat *Knockout* van de Société pour l'Exploitation des Procétés Bouillon Frères te Parijs. Een ingenieur van laatsgenoemde Mij, de heer J. L. Jacob, zal de demonstratie leiden.

Inbraak.

Op Legok (Bidara Tjina) werd bij een Inlandsche familie ingebroken en voor ongeveer honderd gulden aan kains en sieraden ontvreemd. Daders onbekend.

Prof. dr. E. W. Walch naar Algiers.

Aan den gouvernementsarts prof. dr. E. W. Walch, thans belast met de supervisie op de malariabestrijding, te Weltevreden, is opgedragen zich naar Algiers te begeven, teneinde na door de Kroon daartoe aangewezen te zijn als Nederlandsch Indisch afgevaardigde zitting te nemen in de Nederlandsche delegatie van het in Mei 1930 te houden tweede internationaal congres ter bestrijding van Malaria.

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „Anastasia.“
Globe Bioscoop: „Big City.“
Deca-park: „Zijn Particulier Leven.“
Universal Theatre: „De Gemaskerde Spaansche.“
Kramat-theater: „De Zevende Hemel.“

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

***

19 Febr. Bat. Kunstkring Schouwburg 9 uur. Afscheidsconcert de heer J.E. Biljardt.

21 Febr. Bat. Radio-vereeniging.

22 Febr. Deutscher Verein, gemaskerd bal.

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „De Zoon van Hagar“.
Luxor: „The Rainbow Man.“
Oriental: „Njai Dasima.“

WEERBERICHT.

(Van het Kon. Magn. en Met. Observ.)

Geregistreerde regenval hedenmorgen: 7 uur 14 mM.

Geregistreerde temperatuur hedenmiddag 12 uur: 27,3° C.

Magneefjes Trekken!

PERSONALIA.

Aan het wd. brigadehoofd bij de opneming van het boschwezen F. Hollerwöger, is wegens achtjarigen dienst, tien maanden verlof verleend naar Europa, met ingang van 2 Maart 1930.

Benoemd tot opzichter bij het boschwezen der boschinrichting A.W. Coenraad, thans adspirant opzichter; tot adspirant technisch commies bij den aanschaffingsdienst C. Lammerts van Bueren en A. Boumimper, beiden thans wnd. van genoemde betrekking.

*

De volgende onderluitenants der infanterie zijn, wegens volbrachten diensttijd, gepensionneerd: met ingang van 2 Maart 1930 F.H. Broecks en met ingang van 2 Juni 1930 W. van Loosbroek en F.F. Brodehl; en de opzichter der 1e klasse bij de genie te Soerabaja L.P. Ch. Vieleers, met ingang van 31 Januari 1930.

Aan den 1en luitenant der genie te Magelang J.A.J. Elders, is wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof verleend naar Europa, met ingang van 10 October 1930.

De 1e luitenant der infanterie J. de Vries, is van Palembang naar het 20e bat. te Weltevreden overgeplaatst.

De 1e luitenant der artillerie M.J. Bakker, is van de bergartillerie te Malang naar de veldartillerie te Weltevreden overgeplaatst; en omgekeerd, de 1e luitenant der artillerie G.E.H. Koen.

*

Verlofs-verlenging.

Volgens mededeeling van het depart. van kol. zijn de volgende verlofs-verlengingen wegens ziekte verleend: ir. W.P.C. Hennequin (ingenieur 1ste kl. bij de S.S. en tr.) 3 mnd; Mevr. E.A. Meelhuijsen geb. Naudin (tijd. wd. 1ste commies bij de S.S. en tr.) 3 mnd; A. E. Windhouwer (werktuigkundig electrotechnisch opzichter 1ste kl. bij den dienst van den Mijnbouw) 3 mnd; G. D. Meynderts (wd. controleur 1ste kl. bij den P.T.T. dienst) 6 mnd; W. J. Priester (commies-redacteur bij den algemeenen kantoordienst van het B.B.) 6 mnd; Mej. M. 't Hart (verpleegster 1ste kl. bij den Hospitaaldienst) 6 mnd; E.L. van Acker (adj. inspecteur van Financiën) 3 mnd; en E.H. Tietjens (landbouwkundig ambtenaar 1ste kl.) 3 mnd.

De Mailboot.

Twee bekende persoonlijkheden uit de Indische wereld, en speciaal uit de Katholieke Indische wereld, prof. dr. ir. J. I. J. M. Schmutzer en mr. A. C. Sandkuyl, hoofdvertegenwoordiger van de Bataafsche, die met kort verlof gaat, zijn vanmorgen met de *Prins der Nederlanden* afgereisd.

Zij mochten zich begrijpelijk in veel belangstelling verheugen.

Palmolive's Cold Cream & Vanishing Cream + den bekende zeep:' pracht combinatie.

52dag

ADVERTENTIEN.

Heden ontvingen wij uit Hilversum telegrafisch bericht van het overlijden van onzen dierbaren Vader, Behuwdvader en Grootvader

J. E. SCHRÖDER,
Emer. Predikant.

Weltevreden, 19 Februari 1930.

J. H. C. SCHRÖDER
M. G. Th. A. SCHRÖDER-Paulen
EMMA SCHRÖDER
JAN SCHRÖDER
TRUUS SCHRÖDER. 4631

N. V. MARMARA CEMENT TEGELFABRIEK
J.S. MAUL
WELTEVREDEN, GANG BATOE
Telefoon 356 Welt.
w 18

BOEKHANDEL O.B.U.Z.
Gang Passer Baroe 7 Tel. 1708 Weltevreden
Onze Voorraad bestaat momenteel uit méér dan 50 duizend meest wetenschappelijke boekwerken op allerlei gebied.
In- en Verkoop.
Billijke Prijzen. De Directeur
6mwv H. D. van ZOELEN.

Jenne
Steeds verkrijgbaar:
Broodvorm kaas
Jonge Gouda kaas
„ Leidsche kaas
Gorgonzola
Stilton cheese
TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk
4601 Tel. Wl. 2000 en 1228

50 jaren 'n Rookersgenot!
1880—1930
MAC GILLAVRY CIGARETTEN

P. WOLF
COIFFEUR
Gg. Secretarie 8 — Weltevreden
Telefoon 2905.
De Salon voor moderne Coiffures.
Permanent Wave, Systeem Gallia
4585

M. SPIER
Arts
173w
voor algemeene Praktijk.
Spreekuur van 8 — 9.30 v.m. van 5 — 6.30 n.m.
Matramanweg 112 Tel. Mr. Cornelis 88

Mevr. M. W. G. M. BEEKMAN-Vuurmans
TANDARTS.
Palmenlaan 47, Tel. Mtg. 47
Spreekuren: van 8 — 9 v.m. en 5 — 6 n.m. en volgens afspraak. 4602

A. TER BRAAK TANDARTS
Rijks Univ. Utrecht
MENTENG 42. WELTEVREDEN TEL. WL. 1383.
Heckolith Prothesen voor 't eerst in Indië in ons Laboratorium vervaardigd.
Spreekuren v.m. van 7.30 — 10 en n.m. van 5—7 29mwz

Mevr. M. MARKUS-Lindeman
TANDARTS.
Mampangweg 47
Telf. Mtg. 999
Spreekuren: 7 — 9 u. v.m. 5 — 6.30 u. n.m.
4580

HEDEN KIJKAVOND
EN
MORGEN VENDUTIE
ten huize van Mevrouw de Wed.
C. van der HORST
Schoolweg Noord No. 20.

Franzen & Co.
4623

Transport-Onderneming „Meester Cornelis"
Venduhouder & Commissionnair
TIAN BOEN HAIJ
Matramanweg 87 Telf. 390 — Mr.-Cornelis

VENDUTIE
ZATERDAG 22 FEBRUARI 1930
ten huize van den WelEd.G. Heer
C. HAMELINK
Berenlaan 32 Naast Postkantoor Mr. Cornelis.
4596

EENIGE BEKENDMAKING.
Op **Maandag 3 Maart** a.s. (INLANDSCH NIEUWJAAR) zullen de Banken en de Handelsvereeniging **gesloten zijn.** 4628
De Handelsvereeniging te Batavia.

John Pryce & Co
Bat. 32 & 72 — Welt. 395.

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie
ten huize van den WelEdG. Heer
J. B. ROBINSON
4607 Djobarlaan 9.

VENDUTIE
op VRIJDAG 21 FEBRUARI 1930
Kijkavond Donderdag 5—8 u. n.m.
ten huize van den WelEd.G. Heer
S. R. ASHMORE
Djocjaweg 10.
Specificatie:
Rottan zitje, tapijten, rustbank, SCHILDERIJEN, *zels gramofoon,* geverde kreeg, KEURIG GELAKT SLAAPKAMER-AMEUBLEMENT, *toilettafel,* 2-pers. ledikant, *3 deelige spiegelkast,* FRAAI COMPLEET EETKAMER-AMEUBLEMENT, *gasfornuis,* enz., enz. 4616

AVOND-VENDUTIE
(wegens verhuizing)
op MAANDAG- en DINSDAGAVOND 24 en 25 FEBUARI 1930
Kijkdag Zondag 9—12 en 5—8 uur van een *mooie* uitgebreide *collectie*
ANTIEK
in het gebouw van de
Antiquiteitenhandel **„DE GONG"**
Tjikini 14.
Specificatie:
Raffles stoelen, 12 *(twaalf)* KASTEN *(w.o. glazen kasten),* BANKEN, *tafels,* BUFFETTEN, *klokken,* SCHILDERIJEN, *lampen,* KOPER, KRISTAL, *maarkleeden,* SCHITTEREND CHIN. PORCELEIN, *houtsnijwerk,* w.o. ZEER ZELDZAME CHIN. DEUREN, enz. enz. 4617

Openbare Inschrijving.
Op Dinsdag 25 Maart 1930 zal een openbare inschrijving worden gehouden voor de levering van
ZILVERVLIES RIJST
voor de Banka-mijnwerkers.
Voor de inschrijvingsvoorwaarden wordt verwezen naar de eerste in Maart 1930 verschijnende aflevering van de „Korte Berichten", uitgegeven door het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. 4622

Openbare Verkooping
op Zaterdag 15 Maart 1930, des voormiddags te 10 uur ten overstaan en in het locaal van het Vendukantoor te Batavia, gelegen op Pasar Pisang aldaar van:
een perceel, zijnde **HET PARTICULIERE LAND LENGKONG WEST**, bestaande uit kampongs, sawahs en tegallans, bebouwd met een steenen landhuis en dito pakhuis, alle met pannen gedekt, gelegen in de residentie Batavia, bestuursafdeeling Batavia, district Tangerang, breeder omschreven bij den meetbrief dd. 24 April 1893 no. 54, met eene oppervlakte van 16086060 M² of 2266 bouws en 379 80/100 vierkante Rijnlandsche roeden, buiten eenige kadastrale afdeeling der residentie Batavia, verpondingsnummer 12198, staande dit perceel ten name van The Kim Yam en The Kim Goan, ieder voor de helft, blijkens eigendomsacte dd. 11 Februari 1919 onder no. 218 voor de bevoegde autoriteit te Batavia verleden, **welke verkooping eerst werd bepaald op 22 Februari 1930.**
Deze verkooping geschiedt krachtens onherroepelijke volmacht.
Nadere inlichtingen te bekomen bij ondergeteekende. 4626
Mr. PHOA LIONG GIE q.q.

Doet Uwe Inkoopen bij Toko-Victoria
Senen 60 Telef. 1914 Weltevreden
Het beste en goedkoopste adres ter plaatse
4588

SLOTEN's BOTER
De Beste Hollandsche Roomboter
IMPORTEURS:
H.MIJ. „DELI-ATJEH"
4315

DIVERSE BROODSOORTEN
Prima Beschuitjes Overheerlijke Theebanket (drooggebak)
TAARTEN Diverse taartjes en kleine gebakjes, Warme gerechten van vruchten enz., Hollandsche wafels, Goed gekruid St. Nicolaasgebak, Goed gevulde boterletter en letterbanket.
GEPREPAREERD IJS.
Adres Maison voorheen Th. Vogelpoel 4600
EIGENAAR TIAN BOEN HAIJ
Matramanweg 85. Telf. 390 en 558, Mr.-Cornelis.
Orders kunnen ook opgegeven worden bij:
fa. Tan en Tjung, Matramanweg 150 rechts, telefoon Mr. Corn. 317.
fa. Koeng Miauw, Matramanweg 9, telefoon Mr. Corn. 158.

Zeiss
In den modernen tijd is een Zeiss prismakijker onontbeerlijk bij Uw reisuitrusting.
O.J.O.M.I.
J.H. Goldberg
WELTEVREDEN NOORDWIJK 21.
SOERABAJA—DJOCJA—MALANG. 55w
HOUDT GOLDBERG VOOR OOGEN.

DE „PARLA" GRAMOFOON
MET DRIE PLATEN NAAR KEUZE
MET EEN JAAR GARANTIE.
Gegarandeerd Zwitsersch fabrikaat!
Model A Contant f 185.—
op termijn f 210.—
1e storting f 20.—
verder f 12.50 p.m.
Model B Contant f 125.—
op termijn f 150.—
1e storting f 15.—
verder f 10— p.m.
LEVERING OVER GEHEEL NED. INDIE
Bandoeng, Weltevreden, Djocja,
Hebben al een Parla-zaak;
Straks Semarang, Soerabaja;
Plannen zijn reeds in de maak!
Daarna wellicht Kota-Radja;
't Oosten is dan aan de beurt;
Weet U, dat 't gemis van Parla's
Zelfs de Papoea betreurt?
Door malaise allerwegen
Staat de handel bijkans stop,
Maar de eigenaar der Parla's
Hijscht het vlaggedoek ten top,
Wijl de zaken goed marcheeren,
Als te voren nooit beleefd;
En tot vreugd van concurrenten,
Parla roem verworven heeft!
Hoort onze Edison Bell KRONTJONG platen.
Gramofoonhandel „PARLA"
WELTEVREDEN Postweg Noord 11 Telef. 750.
BANDOENG Bragaweg 65. Telef. 1188
DJOCJA Malioboro 45, Telef. 422.
172w

N.V. Algemeene Industriëele Mijnbouw- en Exploitatie-Mij.
MEDEDEELING.
Op de BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING van 29 Januari werd het Bestuur gemachtigd om op een door het Bestuur nader te bepalen tijdstip een bedrag van f 100.000.— nominaal aan portefeuille zijnde aandeelen te Amsterdam beschikbaar te stellen voor het publiek.
Voorts zal met ingang van een nader bekend te stellen datum de gelegenheid worden geopend om op vertoon van bewijzen van aandeel Nos. 1 tot en met 750 een nieuw stel dividend-bewijzen te ontvangen, voorzien van cps. 13 e.v. dan wel tegen betaling van f 5.— per aandeel deze in te wisselen tegen vijf onderaandeelen ad f 200.— nominaal.
4614 De Directeur.

GEVRAAGD:
Voor het Longlijders-Sanatorium te Tjisaroea boven Buitenzorg eene
DAME VOOR DE HUISHOUDING.
Zij, die als zoodanig reeds aan eene inrichting werkzaam waren, genieten de voorkeur.
Brieven te richten tot den Geneesheer-Directeur. 4618

GEVRAAGD
een alleszins
GEROUTINEERD BOEKHOUDER
tevens goed kunnende correspondeeren voor directe indiensttreding. Salaris en verdere emolumenten nader overeen te komen.
Sollicitaties onder overlegging van copiecertificaten en opgaaf van referenties uitsluitend schriftelijk aan den Administrateur der Onderneming Tjipongpok Tjibeber. 4610

Bij 's Landsbaggerbedrijf kan een
WERKTUIGKUNDIG INGENIEUR
worden geplaatst.
Vereischten: een ongeveer 5-jarige praktijk en niet ouder dan 30 jaar.
Bezoldiging volgens kolom I en II van schaal C 21 der B.B.L. 1925/1928.
Gezegelde sollicitaties met eventueele getuigschriften en verklaringen betreffende vorigen diensttijd te richten tot den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken.
Persoonlijke kennismaking alleen na oproeping. 4611

UNIVERSAL THEATER
HEDEN- en MORGENAVOND een Paramount Productie:
EVELYN BRENT
in
„DE GEMASKERDE SPAANSCHE"
(LADY ROBINHOOD)
EEN FILM VOL ROMANTIEK UIT HET SCHILDERACHTIGE SPANJE. 4629
Spannend. Geheimzinnig. Romantisch.

BROCKWAY
vervaardigt uitsluitend:
VRACHTAUTO'S & OMNIBUSSEN.
Uit voorraad leverbaar:
COMPLEET met BESTUURDERSCABINE
:-: en LAADBAK (CARROSSERIE) :-:
IN VELE UITVOERINGEN EN CAPACITEITEN.
LINDETEVES - STOKVIS
Afdeeling Autozaken.
4608

DRUKKERIJ **EMMINK**
WELTEVREDEN
KWALITEITSDRUKWERK voor HANDEL EN CULTURES
223w

Magneetjes Trekken!

De Volkscredietbank Tasikmalaja
te Tasikmalaja.
roept sollicitanten op voor de betrekking van
ADJUNCT - ADMINISTRATEUR
bij voorkeur een persoon, die reeds als zoodanig werkzaam is geweest.
Aanvangssalaris f 300.— à f 400.— per maand.
Eindsalaris f 500 — per maand. Verhoogingen nader vast te stellen. Huishuur f 30.— per maand.
Deelname aan uitkeeringsfonds en garantiefonds verplichtend (max. 15% salaris per maand).
Vereischten: Kennis boekhouden. Minstens einddiploma Mulo. Sterk gestel.
Sollicitaties te richten tot den Administrateur met opgave van genoten opleiding, leeftijd, tegenwoordige betrekking en copie certificaten. Kennis van Soendaneesch strekt tot aanbeveling.
4609

Prins Hendrik School.
(HOOGERE HANDELSSCHOOL met 5 jarigen cursus) te WELTEVREDEN.
Zij, die het toelatings examen tot de 2de en 3de klasse en het eindexamen van de H.B.S. III van de Prins Hendrik School wenschen af te leggen, moeten zich daartoe bij ondergeteekende aanmelden vóór 15 Maart a.s. onder opgave van **datum en plaats hunner geboorte en van hun volledig adres**, vergezeld van f 10.— examengeld.
4633 DE DIRECTEUR.

Eigenaren & Verhuurders van
„TE HUUR KOMENDE PERCEELEN"
Geeft Uwe huizen, kantoren, winkels en pakhuizen ten verkoop en verhuur op aan het **OUDSTE WONINGBUREAU** ter plaatse. Vlotte afwikkeling. Prima referenties! Administreeren van Vaste Goederen.
MAKELAARSKANTOOR F. W. VAN GENDEREN
Beëedigd Makelaar. 158w
Afdeeling WONINGBUREAU
Postweg N. 19 Tel. 2182 — 2183 Welt.

SEE THE NAME OF CADBURY ON EVERY PIECE OF CHOCOLATE.

4581

AU PRINTEMPS

Rijswijkstraat 14 — Weltevreden.

Ontvangen:

zeer aparte

OCHTEND-, MIDDAG- en AVONDCOSTUMES

in

VOORDEELIGE PRIJZEN.

4627

PIANO'S

Stemmen, Verhuren.

Speciale reparatie-inrichting.

N.V. PIANO- EN MUZIEKHANDEL

RIJSWIJK 19

naast de Soc. Harmonie

Directeur W. J. P. KOK

TELEFOON 1808 — WELTEVREDEN.

4620

KNOCK-OUT

BRANDBLUSCH - DEMONSTRATIE.

KENNISGEVING,

dat Donderdagmiddag 20 dezer tusschen 5 en 6 uur op het Koningsplein t/o de Rechtshoogeschool te Weltevreden een brandblusch-demonstratie gehouden zal worden met de „Knock-out" Schuim-brandbluschapparaten, onder leiding van den expert dezer Fabriek. —

Ieder is welkom.

Maatschappij t.v.d.z. RUHAAK & Co.

4613 Alleenvertegenwoordigers voor Ned.-Indië.

CORDESIUS & ZONEN

FABRIEK voor METAALWERKEN

AFD. IMPORT

TECHNISCHE BORSTELS en VILT

AMARIL-POEDER

HOUTLIJM

POLIJSTPASTA'S

PUIMSTEEN

POSTWEG NOORD 39 — TELF. 664 WELT. 4615

Keelpijn is het eerste teeken van een besmettelijke ziekte.

Keelpijn?

GENEES Uw keelpijn zoo spoedig mogelijk — neem Formamint.

Formamint vernietigt de gevaarlijke bacteriën, die Uw keelpijn veroorzaken en beschermt U zoodoende tegen besmettelijke ziekten, zooals:

Influenza,
Diphtherie,
Roodvonk, enz.

Genees Uw keelpijn — bescherm Uw gezondheid met

FORMAMINT

De Keelontsmettende Tabletten.

In alle Apotheken en Toko's.

4584

3192

Let op 't merk!

Krijgt ge bankpapier in handen,
Dan is steeds het eerste werk,
Om eens vluchtigjes te kijken,
Of het heeft een . . . . watermerk.

Zoo kijkt een verstandig kooper
Als 't om FRIESCHE GENEVER gaat
Of er wel het ware merk,
Of er steeds „BOKMA" op staat!

BOKMA's

EGTE OUDE FRIESCHE GENEVER

4582

„Fongers-Rijwielen"

à contant of op afbetaling blijven de goedkoopste onder de prima merken. Op crediet van af fl. 130.—

„Vondel-Rijwielen"

à contant fl. 95.—, op afbetaling fl. 105.—

Een beter Rijwiel tegen dien prijs kunt U zich niet indenken. Overtuigt U van de waarheid.

BELEEFD AANBEVELEND:

Rijwielhandel „DE CONCURRENT"

SENEN TELEFOON 1171 WELTEVREDEN.

4401

alléén met PERSIL is dit te bereiken

En niet alleen voor linnen, gebruikt men dit heerlijk ruikende, frissche waschmiddel . . . . ook voor zijden kousen en stoffen, voor kunstzijde en . . . avondtoiletten. Zelfs de duurste en fijnste stoffen blijven, dank zij PERSIL prachtig en soepel.

Gaarne willen de importeurs een demonstratie geven ten Uwen huize. Bel hen even op en zij bewijzen U, dat dit waschmiddel, dat buitengewoon billijk is in prijs, het universeele is om iedere denkbare stof te wasschen.

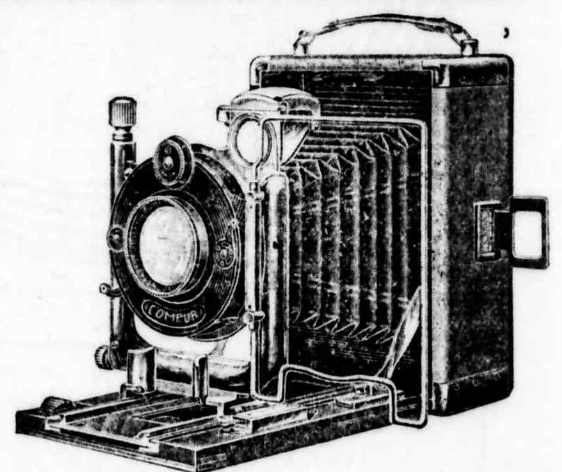
Firma G. HOPPENSTEDT, Importeurs van PERSIL
Batavia — Semarang — Soerabaja — Medan — Padang

4586

Fotohandel LUIJKS

Bandoeng Bragaweg 40 — Weltevreden Noordwijk 31

OUD en BETROUWBAAR ADRES voor FOTOARTIKELEN

SPECIAAL AANBEVOLEN:

VOIGTLANDER BERGHEIL, De Camera voor den veeleischende. Een solider Toestel werd U NIMMER getoond.

ZEISS-IKON BOX Voor rolfilms 6×9 Fl. 12.— — Voor 6½×11 c.M. Fl. 15.—

DE VERBETERDE DOOSVORM CAMERA

AGFA-BILLY. Bij het fotografeerend publiek reeds een goede bekende. Juist voor die amateurs en aspiranten, welke niets met instellen enz. te maken willen hebben.

STEREO-REFLEX Speciaal Stereo Fotografie vereischt goed opnamemateriaal.

HEIDOSCOOP. De Heidoscoop voldoet aan alle eischen.

GAARNE ZENDEN WIJ U DIVERSE BROCHURES.

4599

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

TWEEDE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*)

	18 Febr.
H.V.A.	574
Kol. Bank	220
N.I. Handelsbank	157
Certif. N. H. Mij.	173
„ N. I. Escompto Mij.	89
Kon. Olie	387
6% Indië 1922	102⅛
Ned. Scheepv. Unie	185
Lindeteves	146
K. P. M.	226
Deli Spoorweg Mij.	199
Java China Japan Lijn	101

Slotkoersen (*Aneta*).

	17 Febr.	18 Febr.
Javasche Bank	313	—
Amsterdamsche Bank	—	192
Twentsche Bank	140	—
Incasso Bank	—	—
N.I. Escompto Mij. cert.	88	88
Certif. N.H.M.	172	172
Handelsbank	157	156
Koloniale Bank	220	219
Scheepvaart Unie	183	183
Kon. Paketv. Mij.	224	224
Java China Japan Lijn	101	100
Holl. Amerika Lijn	35	—
Kon. Stoomboot Mij.	—	83
N.I. Spoorweg Mij.	197	203
Delispoor	199	—
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	140	140
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	—	149
Gas Mij.	230	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	—
Aniem	—	320
Aniem Nat. Bezit	—	—
Internatio	263	262
Lindeteves	148	145
Maintz en Co.	—	—
Philips	456	468
Margarine Unie	325	—
v. Berckels Patent	168	—
A. K. U.	—	110
Hollandsche kunstzijde	—	—
Koninklijke Olie	386	386
Tarakan	—	370
Alg. Exploratie Mij.	184	—
Handelsverg. „Amsterd."	572	573
Cultuur Mij. „Vorstenl."	153	153
Suiker Cultuur	221	—
Suiker Unie	—	—
Poerworedjo	66	68
Java Cultuur Mij.	409	—
Amsterdam Rubber	174	175
Soerowinangoen	185	—
Basilam	82	—
Sumatra Rubber	—	136
Bandar Rubber	—	150
Deli Batavia Rubber	—	—
Kedeng Lemboe	219	—
Malabar	363	—
Gedeh	—	175
Deli Maatschappij	360	—
Senembah	—	421
Deli Bat. Tabak Mij.	—	—
Cultuur Mij. de Oostkust	93	—
Simau	625	—
Redjang	118	118
Billiton B	—	408
Singkep Tin A	—	—
Boeton	—	176
Java Sum. Handel Mij.	93¾	—
Escompto aand.	88	89
H.V.A.	565	580
Cult. Mij. Vorstenl.	150¼	153
Internatio	263	270
Lindeteves	145	150
Bandoeng Kinine gew.	300	—
Bandoeng Kinine pref.	144	—
Japanlijn	99	101½
Rott. Lloyd	—	180
K. P. M.	220	227½
Sem. Cheribon Tr.	143	147
Sem. Joana Tram	150	154
Serajoedal Tram	—	152½
Poerworedjo	64	68
Simau	632	635
Redjang Lebong	118	125
Holland Siam	—	70
Aimem	380	400
Expl. Mij. Ned. Indë	220	235
Tarakan	367½	400
Cities Service Coy.	32¼	33 doll.
Gebeo	—	215
Sum. Electr. Mij.	—	115
Bali en Lombok Elec. Mij.	110	115
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
Sem. St. Pr. Veer	201	204
Stroohoedenveem	112½	—
Vergde Pr. Veren	—	130
Java Veem	—	179
Fuchs en Rens	—	160
Visser en Co.	59	80
Maintz en Co.	140	—
Preanger Hotel	108	115
Amsterd. Rubber	172½	180
Ardjoena	120	—
Artana	—	290
Bagelen	165	—
Bodjong Datar pref.	115	170
Boekit Lawang pref.	—	100
Goen. Hedjo	145	162½
Malabar	350	365
Michiels Arnold.	250	275
Oeloehmanah gew.	15	25
id. pref.	100	—
Papandajan pref.	65	—
Sum. Rubber	130	140
Tjilentab	—	400
Wanasoeka	—	275

*

Markt vast gestemd met geringen handel. Tabak willig.

Gedaan.

Kon. Olie	388½
Banjoemas	138½

*

Kalme markt met iets gunstiger stemming voor sporen, waarvan hoofdzakelijk N.I.S. profiteerden. Van mijnbouw waren Holland-Siam opnieuw lager. Redjangs daarentegen voelden beter aan. Tevergeefs werd 120 geboden. Kon. Olie een fractie hooger. Semarang Stoomb. Prauwenveer zonder belangen. Ook rubbers liepen zonder handel voorbij. Tendens iets beter. Leeningen stil. Exploratie deden 182¾—183¼.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 18 Febr.

Escompto certif.		89
H. V. A.		572
Sem. Cher. Tr.		142
Sem. Joana Tr.		153¾
5% Oblig. Ind. L. '23 A		100¾
4½% „ Ind. Leen. '26	96¼	96½
5½% „ Gem. Palembang		93
5½% Pbr. Java Hyp. Bank		101
6% Oblig. Hotel des Indes		100¾
4½% „ Gem. Soerabaja		94½
Sem. Stb. en Pr. Veer		204½
A'dam Rubber		173¾
Ind. Bl. Vries Veem		90

Afgedane Fondsen op 19 Febr.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
5% Oblig. Ind. L. '16	100¼	100¼	—	—
4½% „ Ind. L. '26 A/B	96½	96½	—	—
4½% „ Ind. L. '29	96½	96¾	96½	96¾
Handelsbank	157½	157½	—	—
Amst. Bank	194	194	—	—
Escompto cert.	89	89	—	—
Unie	183	183	—	—
N.I. Spoor	202½	203	202¾	202¾
Javasche Bank	—	—	315	315
Simau	—	—	632½	632½
Holl.-Siam	—	—	65	65

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 19 Febr. '30.

	Vraag	aanbod
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100¼	—
„ „ „ à 500	100½	—
5% „ „ 17	100¼	—
6% „ Doll. L. '22 A	101¾	102
6% „ Doll. L. '22 B/C	101¾	102
5% „ Ind. L. '23 A	100¼	101
4½% „ Ind. L. '26 A/B à 100	97	—
5% „ Gem. Mr. Corn. '17	98½	99
5½% „ Gem. Palembang	—	99
6% „ Hotel des Indes	—	101
6% „ Java Hotel	—	98
6% Pdbr. Java Hyp. Bank	—	104
6% Oblig. Boek. Lambassa	—	96
Javasche Bank	315	320
Cert. N. H. M.	170	171½
Kol. Bank	217	220

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T. T. A'dam	100¼	100¼	100¼
Zicht A'dam	100	100	100
2 m/d A'dam	99¾	—	—
3 m/d A'dam	99⅜	—	—
4 m/d A'dam	99⅛	—	—
6 m/d A'dam	98⅝	—	—
T. T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	12.12½	12.12½	12.12½
30 d/z Londen	12.08⅜	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T. T. Australië	11.90	11.95	11.87½
Zicht Australië	11.87½	11.92½	11.85
T. T. Amerika	2.50	2.49¾	2.50
Zicht Amerika	2.49½	2.49¼	2.49½
T. T. Frankrijk	10⅛	10⅛	10⅛
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	59⅞	59⅞	59⅞
Zicht Duitschl.	59¾	59¾	59¾
Zicht Zwitserl.	48½	48⅜	48½
Zicht Italië	13⅜	13⅜	13⅜
Zicht Stockholm	67¼	67	67¼
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67⅛	67	67
T. T. Calcutta	91	—	—
T. T. Bombay	91	—	—
T. T. Madras	91	—	—
T. T. Colombo	91⅛	—	—
T. T. Rangoon	91⅛	—	—
T. T. Japan	1.23½	1.23½	1.23½
Zicht Japan	1.23¼	1.23¼	1.23¼
Zicht Manilla	1.25	1.24½	1.24¾
T. T. Hongkong	96	97	96¼
T. T. Shanghai	1.23	1.22½	1.22
T. T. Amoy	91	—	88¾
T. T. Singapore	1.40⅝	1.40⅝	1.40⅝
T. T. Br.-Indië	—	91	90⅞

Batavia, 19 Febr. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	17 Febr.	18 Febr.
Prolongatierente	2⅞	2¾
A'dam-Java	99 7/16	99 7/16
A'dam-Londen	12.12 7/16	12.11 15/16
A'dam-New-York	2.49 15/32	2.49 15/32
A'dam-Parijs	9.75⅞	9.75⅞

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 18 Febr. '30 12.30 u. n. m. tot 19 Febr. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan gisteren	heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per ½ K.G.) Java-Std.-Sheets				
Febr.	—	—	42¼	42¾
Java-Std.-Crepe				
Febr.	—	—	42½	43
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat.				
Febr.	—	—	47	47⅜
Febr./Maart	—	—	47	47⅜
Maart/April	—	—	47	47⅜
Zwarte Lampong Peper.- (per 100 K.G.) E.K. Bat.				
Febr./Maart	—	—	118¼	119⅞
Maart/April	—	—	118¼	119⅞
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat.				
Febr./Maart	—	—	—	158⅝
Maart/Apr.	—	—	—	158⅝

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,42 vraag, f 0,42½ aanb.
Palembang Robusta Febr./Mrt. f 29 f 29¼.
Citronella-olie ready A f 2,65 aanb.
*Peper-Lampongs Mrt./Mei f 73 f 74.
Peper-Muntok Febr./Mrt. f 97 ged.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 19 Febr. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 10⅝ vraag, f 10¾ aanb. Febr. idem Maart idem April f 10¾ vraag, f 10⅞ aanb.

Hoofdsuiker ready f 10⅝ vraag, f 10¾ aanbod. Markt vast.

Rubbersheets f 42½ k. Markt vast. Koffie onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	18 Febr. 10 u. v.m.	19 Febr. 10 u. v.m.
Sheets spot	26¾	27¼
Crêpe spot	27	27½
Sheets Mrt.	27¼	27¾
„ Apr./Juni	28½	29
„ Juli/Sept.	29¾	30
Medium blankets Febr./Mrt.	23½	24
Remilled native rolled bark Febr./Mrt.	15¾	16¼

Heden opende de markt prijshoudend.

Londen.

		17 Febr. open. not.	17 Febr. slot not.	18 Febr. open. not.	18 Febr. slot not.
Sheet spot	koop.	8	8	8	8¼
	verk.	—	8 1/16	—	8⅜
„ Mrt.	koop.	—	8 1/16	—	8¼
	verk.	—	8⅛	—	8½
„ Apr./Juni	koop.	—	8¼	—	8¾
	verk.	—	8 5/16	—	8⅞
Crêpe spot	koop.	—	7⅞	—	8
	verk.	—	8	—	8¼

De markt opende en sloot prijshoudend matige zaken.

New-York.

		17 Febr. 4 u. n.m.	18 Febr. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	16¼	16½
Sheet spot	koop.	16	16⅛
	verk.	16¼	16⅜
„ Mrt.	koop.	16	16⅛
„ Apr./Juni	koop.	16½	16⅝
	verk.	16¾	16⅞

Markt vast en prijshoudend.

Slotnoteeringen.

		17 Febr.	18 Febr.
Sheet spot	koop.	15⅞	16⅛
	verk.	16⅛	16⅜
Apr./Juni	koop.	16½	16⅝
	verk.	16¾	16⅞

Slot vast.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	17 Febr.	18 Febr.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	12½ verk.	12½ nom.
Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei	17⅝ ged.	17⅜ ged.
Zwarte Lampong cif. Londen Mrt./Mei	13⅝ ged.	13½ verk.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	17 Febr.	18 Febr.
Verkocht	—	—
Prijs (per picol)	—	—

Londen.

18 Febr.

Slottransacties in den namiddag:

Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	—

New-York.

17 Febr.	18 Febr.
38⅜ doll.	38¾ doll.

Markt prijshoudend.

Copra.

Londen.

18 Febr.

Febr./Mrt. 22 pd.st. 3 sh. 9 d. ged.

De Koninklijke.

DEN HAAG, 17 Febr. (*Aneta*). De Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij deelt in verband met de in Indië te houden vergadering mede, dat wanneer daarbij de obligatieleening wordt goedgekeurd, de maatschappij de houders van prioriteitsaandeelen binnen korten tijd in de gelegenheid zal stellen de prioriteitsaandeelen van 4½ pct. desgewenscht om te wisselen tegen obligaties van 5 pct. van dezelfde nominale waarde met een looptijd van 50 jaar, welke binnen dien tijd aflosbaar zullen zijn tot een koers van 102½.

Nieuwe Koers.

SYDNEY, 19 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Gemeld wordt dat de koersberekening van Sydney op Londen nog deze maand zal worden gewijzigd. Voor telegrafische transferten zal deze per 100 pond sterling bedragen: 103 pond, 2 shilling, 6 pence.

Uit de Vereenigde Staten.

In de *N.R.C.* lezen wij:

De Amerikaansche vennootschappen op aandeelen hebben in het afgeloopen jaar dividenden in contanten tot een totaal-bedrag van 4½ milliard dolls. uitgevoerd, d.i. ruim 1 milliard dolls. meer dan in 1928 en een recordbedrag. De grootste dividenduitkeeringen zijn, absoluut beschouwd, ook in het afgeloopen jaar weer gedaan aan de aandeelhouders van de openbare nutsbedrijven. De tweede plaats nemen, wat de hoogte van de uitkeeringen betreft, de spoorwegen in, de derde plaats de petroleummaatschappijen en de vierde plaats de kopermaatschappijen, welke in staat waren haar uitkeeringen aan de aandeelhouders in vergelijking met het jaar daarvoor sterk te verhoogen.

Als eenige belangrijke tak van nijverheid heeft de automobielindustrie, ondanks haar sterk gestegen productie, haar dividenduitkeeringen moeten verlagen. Daarbij dient men in aanmerking te nemen, dat de Ford Motor Car Cy, die het grootste deel van de productiestijging voor haar rekening neemt, in haar eigenschap als familieonderneming niet behoort tot de hier in aanmerking komende maatschappijen. De verschillende takken van nijverheid hebben aan dividenden de volgende bedragen uitgekeerd: openbare nutsbedrijven 831,4 millioen, doll. (vj. 631,7) spoorwegen 552,1 millioen doll. (469,4) petroleummaatschappijen 442,5 millioen, (318,7) kopermaatschappijen 271,3 millioen doll. (169,2) banken en verzekeringsmaatschappijen 236,6 mill. doll. (155,3) automobielmaatschapijen 222,8 millioen, (258) doll. staalindustrie 190,7 mill. doll. (131,8) levensmiddelenindustrie 189,3 millioen doll. (146,8) winkelmaatschappijen 101,4 mill. doll. (68,4) tabaksmaatschappijen 93,4 millioen doll. (88,5).

De dividenduitkeeringen van de openbare nutsbedrijven waren in het afgeloopen jaar 31,6 pct. hooger dan in 1928, die van de spoorwegen 17,6 pct., die van de petroleum maatschappijen 38,8 pct., die van de kopermaatschappijen 60,3 pct., van de banken en verzekeringmaatschappijen 52,4 pct., van de staalindustrie 44,7 pct., van de levensmiddelenindustrie 29 pct., van de winkelmaatschappijen 48,2 pct. en van de tabakmaatschappijen 5,5 pct., terwijl het dividend van de automobielmaatschappijen 13,6 pct. lager was dan in 1928.

De recorddividenden van 1929 waren uitsluitend een gevolg van de groote in de eerste helft van het jaar gemaakte winsten. Ten deele overtroffen ook de winsten van het derde kwartaal die van het overeenkomstige kwartaal van het afgeloopen jaar; echter heeft de dalende conjunctuur een aanmerkelijke vermindering van de rentabiliteit van het Amerikaansche bedrijfsleven meegebracht, waarmede de maatschappijen in haar dividendpolitiek gedwongen zijn rekening te houden. In vollen omvang zal de achteruitgang van de conjunctuur zich pas in de dividenden van het loopende jaar doen voelen, die naar thans valt te voorzien de recordhoogte van 1929 nauwelijks zullen bereiken.

Een nieuwe Vinding in de Suikertechniek.

De Algemeene Technische Vereeniging Beetwortelsuikerfabrieken en Raffinadeurs heeft in den Haag vergaderd ter bespreking van de campagne 1929/30.

O.a. werd een rapport besproken over proeven met een nieuwe constructie voor zakfilters, welke goed heeft voldaan. Een uitvoerige discussie volgde over de filtratie van ruwe suikersappen voordat de kalkzetting plaats vindt en over de resultaten, welke een dergelijke zuivering zal hebben op de kleur en op de viscositeit van de latere suikersappen. Het is n.l. gebleken, dat een colloïdfilter, welke met succes in de melkindustrie wordt toegepast, ook goede resultaten oplevert bij filtratie van ruwsap.

Zoover de voorproeven uitwezen, zal ook de capaciteit voor de suikerindustrie, waar 50 tot 100.000 liter per uur gefiltreerd moeten worden, geen bezwaar opleveren.

Volgens mondelinge mededeelingen van den heer Douglas en schriftelijke van den heer v.d. Jagt, gaven deze heeren als hun meening te kennen, dat ook in de rietsuikerindustrie een dergelijke reiniging van enormen invloed zou zijn op de qualiteit van de suikersappen en mochten ook daar de proeven slagen, dan zou de colloïd-filter buitengewoon groote diensten kunnen bewijzen.

De heer Krom stelde voor om in een der Nederlandsche fabrieken de proef te nemen met een filter, die in tenminste vier uren de geheele hoeveelheid ruwsap zou filtreeren, zoodat men de kleur der sappen zou kunnen vergelijken met die van sappen in volgende vier uren gefiltreerd. Voor een proef met deze colloïd-filter zou men subsidie aan het Heerman van Voss-fonds kunnen aanvragen.

De voorzitter zegde overweging van het voorstel in het bestuur toe en deelde mee dat volgens de voorloopige opgave van een firma een dergelijke filter voor een capaciteit van 50.000 liter per uur drie- à vier duizend gulden zal kosten. Men achtte dezen prijs niet hoog, daar tot nu toe systematische filtratie van ruwe sappen in de suikerindustrie niet mogelijk was.

De Theemarkt.

(*Van Dunlop & Kolff*).

BATAVIA, 17 Februari 1930.

Gedurende de afgeloopen week was er ruim aanbod en de selectie was goed voor den tijd van het jaar.

In het aantal transacties kwam weinig merkbare verandering; er was weinig vraag en een kleine hoeveelheid kon koopers vinden tot ongeveer laatste prijzen.

Niettegenstaande een nogal vasteren toon in de Londen-Java-veiling van 13 dezer, was de markt hier tegen het einde der week zelfs flauwer.

In termijn-zaken hadden zeer weinig afdoeningen plaats.

Kwaliteit: — Goed voor den tijd van het jaar.

Noteeringen: — Zijn nominaal (Inferieure kampong-thee en roodachtige soorten zijn niet genoteerd).

O.P. Finest	70—77
O. P's good medium to good	58—68
O.P.'s ordinary to medium	49—56
P's „ „ good	40—54
P.S. & S. „ „ „	32—50
Dust & a Fings ordn. to md.	20—28
B.O.P. Finest	70—80
B.O.P.'s good medium to good	45—65
B.O.P.'s ordinary to medium	35—42
B.P.'s „ „ „	32—42
B.T. „ „ „	24—32
P.F. „ „ „	24—30

Wisselkoers. 3 m/s documents—Amsterdam 98⅝—Londen 11.95—America 245.

Vracht. Amsterdam f 30,—per M³. London f 31,—per M³.—N. York f 32,5 per M³. S. Frisco f 30,—per 40 F.C.

Londen veilingen:

Britsch-Indië 10-2-'30: Ongeveer onveranderd.

17-2-'30: Onveranderd.

Java 13-2-'30: Zie onderstaande noteeringen.

Londen-Noteeringen.

		21-11-29	28-11-29	5-12-29	12-12-29	19-12-29	9-1-30	16-1-30	23-1-30	30-1-30	6-2-30	13-2-30
Good tippy	B.O.P.	2/2	2/2	2/1½	2/1½	2/1	2/1	2/1	2/1	2/1	2/1	2/1
Medium	B.O.P.	1/3¼	1/3¼	1/3¼	1/3¼	1/3¼	1/3¼	1/3¼	1/3	1/3¼	1/3½	1/4
Ordinary	B.O.P.	10	10½	10¼	10	9¾	9¼	8¾	8¾	8½	8½	9
Medium	B.P.	10	10	9¾	10	9¾	9¼	8¾	8¾	8½	8½	8¾
Ordinary	B.P.	7¾	8½	8½	8½	8½	8¼	8	8	7¾	7½	7¾
Good tippy	O.P.	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½	1/2½
Medium	O.P.	1/1	1/1¼	1/-1	1/1¼	1/1	1/-½	1/-½	1/-	1/-	11¾	11¾
Ordinary	O.P.	10¼	10¼	10¼	10½	10½	10¼	10¼	10	10	9¾	9¾
Good	P.	10¾	10¾	10½	10½	10¼	9¾	9½	9¼	9	8¾	8¾
Ordinary	P.	8¾	9	8¾	9	9	8½	8¼	8	8	7¾	7¾
Medium	P.S.	9¼	9¼	9¼	9½	9¼	9	9	8¾	8½	8¼	8¼

Weekbericht No. 7 van „De Handelsvereeniging te Batavia".

Prijzen per 100 Kg. tenzij anders vermeld.

Prijsverloop van Uitvoerproducten van 10 t/m 15 Febr. '30.

Suiker. Markt flauw met terugloopende prijzen.

Oogst '29. S.H.S. gedaan Ready terugloopend van f 11⅛ tot f 10⅞.

H.S. gedaan Ready terugloopend van f 11,— tot f 10⅝.

De V.J.P. verkocht uit oogst '29. S.H.S. tot f 12,— en H.S. tot f 11,—.

In oogst '30 werd niets gedaan.

Prima Padang arab. koffie (Angkola, Mandeling, Sibolga) Oogst '29. Markt zonder belangstelling met aanbod tot f 93⅞.

Palembang Robusta e.k. Batavia, oogst '29. Zonder zaken. Febr. en Febr./Maart koop. f 46¼, verkoopers f 47,—.

Damar, Sumatra en Pontianak (asst. No. 1, 2, 3, 4, 5). Markt kalm met redelijke afdoeningen; ged. Sumatra A/E f 89⅞, Pontianak A/E f 75¼, Damar E f 42⅞, Damar F f 34,— en Stof f 31⅝.

Coprah Java F.M.S. Export droog, f.o.b. n.u.g. Markt stil, zonder zaken, met koop. tot f 22⅜ en verk. f 22⅞.

Coprah Java F.M.S. Export droog loco. incl. zakken. Gedaan f 21½.

Kapokpitten. Oogst 1929. Geen markt wegens gebrek aan koopers.

Zwarte lampong Peper Oogst '29. loco. Febr./Maart koopers f 119⅞, verk. f 121½, Maart/April koopers f 120⅝, verk. f 121½.

Witte Muntok Peper Oogst '29. loco. Febr. en Febr./Maart koopers f 155½, verk. f 156¼.

Huiden Buffel nat f 29⅛ — f 32⅜ dooreen.

Koe nat Java f 56⅝ — f 42⅛ — f 35⅝, Bali f 42⅛.

Buffel droog I f 113⅜ — f 131½ II f 97⅛ — f 105¼; III f 85,— f 76⅞.

Koe droog I f 113⅜ — f 218⅝; II f 97⅛ — f 194¼; III f 72⅞ — f 129½.

Geitevellen ass. 50 cm.—100 cm. p. stuk. I f 1,97½; II f 1,22.

Schapevellen per stuk I f 1,10 II f 0,20.

Cacao. Geen aanbod.

Java Rijst. Kloewaranhuller Krawang gedaan: Febr. levering van f 16,60 tot f 17,16.

Rangoon Rijst. Gedaan Smallmills 1-15 Febr. afscheep f 11,90 Febr. afscheep f 11,82. Loonzain rijst Febr. afscheep f 11,33.

Siam Rijst. A. I special gedaan Febr. afscheep f 12,30 cif.

Saigon Rijst. Longgrain No. 1 ged. Febr. afscheep f 13,20 cif.

Grondnoten, Cheribon, gepeld. Markt kalm met aanbod tot f 25⅛.

Rubber, per ½ K.G. De prijs kon wederom iets verbeteren en bleef gedurende de verslagweek ongeveer op hetzelfde peil van 41½ cent. Vooral in de eerste dagen was er goede vraag, de omzetten waren bevredigend. Contracten geregistreerd over ongeveer 516 tons.

Marktnoteeringen.

Datum		Londen Std. Sheets d.	New-York Std. Sheets d.c.	Singapore Std. Sheets d.c.	Singapore Med. Bl. d.c.	Batavia Java Std. Sheets c.
10	Febr.	7⅞	15½	26½	23¼	41½
11	„	7 13/16	15⅝	26	23	41½
12	„	8	—	26¼	23½	41½
13	„	7 5/16	15¾	26¾	23¾	41¾
14	„	8	15¾	26½	23¾	41
15	„	7 15/16	15¾	26¼	—	41½

Tapioca, Markt stil zonder zaken, flake aanbod f 18⅝.
sifting, Geen aanbod.
seeds, A. en B. A. aanbod f 19,— B. aanbod f 15,—.
pearl, A. en B. A. aanbod f 19⅞, B. aanbod f 16⅝.
fabrieksmeel K.T.H. aanb. f 13⅜, K.T.K. aanbod f 13,— K.K. aanb. f 14⅛.
inlandsch meel Geen aanbod.
B. III meel f 5⅝ aanbod.

Citronella Olie per K.G. incl. drum. (85% geraniool). Contract A. Ready koop. f 2,60, verk. f 2,70 April/Juni koopers f 2,85, verk. f 2,90.

Tin. Markt iets lager ± f 204½.

Thee per ½ K.G. Gedurende de afgeloopen week was er veel aanbod voor Ready thee en van zeer goede keuze voor den tijd van het jaar. Nominale noteeringen als volgt:

Oranje Pecco	(fijnste	f 0,70 — f 0,77
	(fijne	„ 0,58 — „ 0,68
	(gew.	„ 0,49 — „ 0,56
Pecco		„ 0,40 — „ 0,54
Pecco Souchong en Souchong		„ 0,32 — „ 0,50
Broken Oranje Pecco	(fijnste	„ 0,70 — „ 0,80
	(fijne	„ 0,45 — „ 0,65
	(gew.	„ 0,35 — „ 0,42
Broken Pecco		„ 0,32 — „ 0,42
Broken Tea		„ 0,24 — „ 0,32
Fannings		„ 0,24 — „ 0,30
Stof		„ 0,20 — „ 0,28

Mijnbouw-Rapporten.

Simau.

Gedurende de week van 9 tot 15 Febr. '30 werden te Lebong Tandai 1697 ton erts vermalen van gemiddeld 13,6 dwts goud per ton en 205,— dwts zilver per ton.

Redjang-Lebong.

Gedurende de week van 9 tot 15 Febr. '30 werden te Lebong Donok 2000 ton erts vermalen van gemiddeld 5,6 dwts goud per ton en 36,— dwts zilver per ton.

Tarakan Petroleum Mij.

De productie der Tarakan Petroleum Mij. over Januari 1930 heeft 99863 ton bedragen.

Een Malaise-verschijnsel.

Volgens *The Tribune* (Manilla) is in de ontvansten van de Philippijnsche regeering een geweldige achteruitgang geconstateerd. De dagelijksche achteruitgang in de ontvangsten bedroeg n.l. gedurende de eerste achttien dagen van Januari 1930, niet minder dan 90.000 pesos per dag.

De achteruitgang werd voornamelijk geconstateerd in de volgende posten: verkoops-belasting, accijns op cigaretten en accijns op gedistilleerd. De douaneontvangsten waren echter iets hooger dan het vorige jaar.

Naamlooze Vennootschappen.

Bij G. B. is bewilliging verleend op de wijziging van de artikelen 1,5 t/m 9, 12 en 14 der statuten van de te Soengei Penoeh (Sum. Westk.) gevestigde N.V. „N.V. Handel-, Industrie- en Cultuur Maatschappij Johannes Denklaur" thans genaamd „N. V. Handel Maatschappij Indrapoera".

Radio-Nieuws.

Programma's.

Phohi.

De volgende proefuitzendingen van de Phohi-zender zullen plaats hebben op 24, 26, 27 en 28 Febuari en 1 en 2 Maart, telkens van 13 tot 15 uur Greenwich tijd.

Woensdag, 19 Febr. '30.

van 13 — 15 G.M.T. (20.20 — 22.20 M.J.T.)
Groot symphonie orkest onder leiding van Jaap Spaanderman.

1. Concerto Grosso — Händel.
2. 4e Symphonie — L. von Beethoven.
3. Cello Concert — Eug. d' Albert.
Solist: Samuel Brill.

Phohi trio,
bestaande uit de heeren:
Loe Cohen, Viool, Wim Amende, Cello, Daaf Wins, Piano.
Componist nog onbekend!

Donderdag, 20 Febr.

van 13 -15 G.M.T. (20.20—22.20 M.J.T.)
Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

1. Heldenparade, Marsch — H.L. v. Blankenburg.
2. Oh! Frühling wie bist du so schön, Walzer — Paul Lincke.
3. Hallo 1930, Nieuwste Schlager Potpourri, — Walter Borchert.
4. Si vous l'aviez compris, Chanson — Luigi Denza.
5. Von Buehne zu Buehne, — Oscar Fétras.

Intermezzo.

Dansmuziek onder leiding van Loe Cohen.

Batavia.

Woensdag, 19 Febr.

7—8 Klassieke muziek op gramofoonplaten.
9—10 Viool Concert door den heer C. van der Bijl.

Op het vioolconcert, dat heden voor onze microfoon gegeven zal worden door den heer C. v.d. Bijl, begeleid op den vleugel door den heer O.R. Riedel, zal het volgende programma ten gehoore worden gebracht.

No. I Sonata G-dur	Boccherini
a. Largo	
b. Allegro	
c. Menuett	
No. II Air	Bach
Rondo	Beethoven Kreisler
Menuett G-dur	Beethoven-Kreisler
No. III Legende	Winiawski
No. IV Méditation	Thais
Nocturne op. 2 No. 9	Chopin-Sarasate
No. V Oriëntal	Amani-Elman
Czardas	Kèler-Bèla

De vleugel is welwillend afgestaan door de firma Naessens..

Donderdag 20 Febr.

7—8,30 Muziek van Hotel der Nederlanden.
8,30—10 Dansmuziek op gramofoonplaten.

Bandoeng.

Woensdag 19 Februari.
(*Korte golf, 58 M.*)

Klassiek Concert te geven door Marcel Hammerschlag's Kwartet: I. Ouverture „Entführung aus dem Serail", Mozart, 2 „Elegie", Rachmaninoff. 3 Fantaisie aus der Oper „Cianni Schicchi", Puccini, 4 „Ave Maria", Schubert-Wilhelmj. Vioolsolo gespeeld door den heer A. Konchester, 5 Fantaisie aus der Oper „Die Verkaufte Braut" Smetana, 6 „Spanischer Tanz", Moszkovsky.

BEVOLKING VAN BATAVIA.

Gevestigd:

Th. A.M. Couwenberg, Goenoengsahari 47, van Garoet.
Mej. J. Dekker, Sluisbrugstraat 36, van Nederland.
Chr. J. Duijtsch, Kebonsirih 17/19, van 's Gravenhage.
H. Dijken, Goenoengsahari 47, van Palembang.
G.H. Gnodde geb. Schuit, Tanahabang W. 52 pav., van Rotterdam.
J. van Goudoever, Goentoerweg 16, van Nederland.
F. Hill, Djokjaweg 65, van Amerika.
H. Lamster, Rijswijkstraat 27, van Europa.
L. L. Noonan, Hotel Koningsplein, van Amerika.
Mej. M.H. de Santy, Gg. Budding VII 2, van Cheribon.
F.C. Walters, Hotel Koningsplein, van Amerika.
J. J. Walters, Sluisbrugstraat 36, van Nederland.
J. J. van Dijk, Rijswijkstraat 27, van Rotterdam.
L. la Fontaine, Kramat 91/95, van Bandoeng.
J. Grimm, Zuiderweg 15, van Nederland.
J. Jung, Kramat 91/95, van Nederland.
L. Luijendijk, Krekot 69, van Palembang.
W. Schramm, Kebonsirih 42, van Europa.
W. L. Wesselo, Tanahabang W. 66, van 's Gravenhage.
C.J.M. Belle geb. Inder Maur, Noordwijk 9, van Rotterdam.
A. W. H. van Boddien, Kebonsirih 24, van Garoet.
L. A. Braasem, Koningsplein O. 16, van Tandjoengpinang.
H.F. Brune, Rijswijk 5/6, van Ambon.
G. M. M. von Devivere geb. Klette, Koningsplein O. 1, van Bandoeng.
F.K. Dithmar, Kramat 128, v. Duitschland.
F.C. Gernler geb. ten Cate, Blavatskypark 9, van Buitenzorg.
Mevr. S.E. Chr. Hartog, Oude Tamarindelaan 63, van Soekaboemi.
L. J. M. J. H. E. Hennekens, Kebonsirih 17/19, van Amsterdam.
C. Hoolboom, Djokjaweg 83 pav., van Bandoeng.
H. A. Huhnholz, Noordwijk 31, van Sf. Tegowangi (Paree).
F.W.C. Jacobs, Senen 10, van Tjiandjoer.
H. H. Knip, Alaydroeslaan 82, van Nederland.
Mej. C.M. van der Kreek, Rijswijkstraat 6, van Nederland.
Ch. C.L. Lammerding, Soembingweg 20, van Pemalang.
L.J. Londt, Kwitang 12, van Kabandjahe.
F.W.C.N. van Mens, Parapatan Gambir 50, van Medan.
E.K. Poels, Serangweg 32, van Nederland.
H.G. de Rooy, Gg. Scott 10, van Europa.
J.R. Steglich, Gg. Alfoe 39, van Buitenzorg.
A. Schipper, Tanahabang W. 66, van Soerabaja.
C.R. Ungerer geb. de Santy, Gg. Budding VII 2, van Cheribon.

UIT DE INLANDSCHE BEWEGING.

(*Van een Inlandschen medewerker.*)

Vacantie in de Poeasa-maand.

Op initiatief van den heer Thamrin werd dezer dagen een bijeenkomst gehouden, ter bespreking van de z.g. Poeasa-vacantie.

Van de zijde der Gemeente is het denkbeeld geopperd om de Poeasa-vacantie te doen vervallen en de vacanties te doen samenvallen met die der Europeesche scholen.

Ter bijeenkomst waren uitgenoodigd de vertegenwoordigers van de plaatselijke vereenigingen P.S.I., Moehammadijah, Pasoendan en B.O.

De vertegenwoordigers van de P.S.I. en Moehammadijah bestreden het voorstel op zuiver godsdienstige gronden. Dat de kinderen in de Poeasa-maand toch niet zouden vasten, is geen reden om hen dan maar school te doen gaan. Vooral hier te Batavia, is het godsdienstig leven in de laatste jaren bijzonder opgewekt. De kinderen mogen al dan niet vasten wegens hun jeugdigen leeftijd, maar door dagelijkschen omgang, en het dagelijksch voorbeeld hunner ouders, zullen zij toch het gewicht van het vasten kunnen beseffen. De kinderen worden aldus in den Islam van kleinsaf opgevoed, opdat zij op lateren leeftijd goede Islamieten zullen worden.

De vertegenwoordiger van Pasoendan kon de motieven van de beide vorige sprekers ten volle onderschrijven. Hij wenschte echter ook de technische bezwaren voor te brengen. In de maand Juni zal het slechts de 7de klasse zijn, die op halve kracht zal werken. Zij, die hun studie op de middelbare scholen zullen voortzetten, zullen die heele maand vrij-af hebben. Wijziging der schooltijden van 9 tot 12 in de Poeasa-maand brengt natuurlijk mede vermindering van studie, terwijl dan daarbij nog komt, dat de kinderen, die thuis tezamen met de vastende ouders gaan *boeka* (7 tot 8 u. n.m.) en *saoer* (2 tot 3 u. v.m.), den volgenden morgen slaperig op school komen en dus weinig zullen opnemen van hetgeen er onderwezen wordt.

Boedi Oetomo heeft dit vraagstuk reeds een jaar of zeven geleden in overweging genomen. B.O. staat tegenover den godsdienst op neutraal standpunt. Neutraal niet in den zin van onverschilligheid, doch van alle godsdiensten. De heer Ki Hadjar Dewantoro zelf heeft in zijn Taman Siswo-scholen die eerbied voor alle godsdiensten ingang doen vinden.

Dus ook de Islam dient geëerbiedigd te worden en aan Moslimsche kinderen gelegenheid gegeven hun godsdienstgebruiken na te leven. B.O. is het met dit standpunt van Ki Hadjar Dewantara eens en stelt zelfs voor om de Poeasa-vacantie uit te breiden tot 40 dagen, in plaats van 35 dagen. De vertegenwoordiger van B. O. sprak er zijn verwondering over uit, dat de Gemeente Batavia zulk een voorstel (afschaffing Poeasa-vacantie) te berde brengt, terwijl de regeering er niet eens aan denkt.

Geroyeerd.

Een maand of wat geleden ontstond in den boezem der P.S.I. afd. Tjiandjoer een meeningsverschil over de zeggenschap over de onderwijsinrichtingen dier afdeeling. Dit geschil liep toen zoo hoog, dat de heer Tjokroaminoto erin gemengd werd. Toen deze de eene partij gelijk gaf, scheidde de andere partij, onder zekeren Hadji Kembar en Wiriadiningrat, zich van het hoofdbestuur af en noemde zich toen P.S.I. Tjiandjoer. De animositeit tusschen beide partijen nam met den dag in hevigheid toe. Ter jongste conferentie van de P. S.I. te Djokja werd besloten de z.g. P.S.I. Tjiandjoer te royeeren en alle daarbij aangesloten P.S.I.-ers niet meer als zoodanig te erkennen. Naar aanleiding van de beweringen der nieuwe P.S.I., dat H.A. Salim gebroken heeft met Tjokro, zoodoende trachtende de tweespalt in de P.S.I. te verergeren, werd dezer dagen aan het publiek bekend gemaakt, dat al die berichten van de P.S.I. Tjiandjoer onjuist zijn en deze afdeeling niets meer te maken heeft met de P.S.I. Indonesia of met hare voormannen.

Pasoendan in Bantam.

Ondanks den ijver van het bestuur der afd. Serang van de Pasoendan om zoowel in het Serangsche, als te Pandeglang en Rangkasbetoeng de vereeniging ingang te doen vinden, is er van vooruitgang toch weinig te bespeuren. Alleen in het district Tjiroeas werd nog eenige belangstelling van de zijde der bevolking getoond. Te Rangkasbetoeng werd een verzoek om een propagandavergadering te beleggen eerst afgewezen, doch eenige dagen later toegestaan. Waaraan deze veranderde stemming is toe te schrijven, kon men ons niet mede deelen. Toch bracht deze propagandavergadering weinig resultaat. Te Pandeglang en Menes was de belangstelling voor Pasoendan miniem, waarom er dan ook nog geen propaganda-vergadering werd uitgeschreven.

Evenals in de Preanger valt hier in Bantam een zekere anti-Pasoendanstemming onder de priaji's te constateeren en niet alleen van de Preanger-, maar zelfs ook van de Banten-priaij's. En wanneer B.B. een vereeniging of partij minder welgezind is, dan is er geen kans om haar in de desa, vooral in dezen tijd, populair te maken.

Eenige priaji's naar de oorzaak van deze afzijdige houding ondervraagd, gaven als bescheid, dat een priaji-lid van Pasoendan, welke vereeniging aangesloten is bij de P.P.P.K.I., niet eens, maar meermalen voor een moeielijk feit zal komen te staan. Zoo bijv. wanneer de vergadering van Pasoendan het eens in het hoofd haalde om de „Indonesia Raja" te zingen. Het grootste bezwaar voor den priaji ligt echter dieper dan dat opstaan voor de „Indonesia Raja", en wel in de doelstelling inzake de onafhankelijkheid van Indië, met verwerping van de associatie-gedachte.

Congres-verantwoording.

Het congresbestuur van de P.P.I. (Indonesisch Vrouwenbond), waartoe 26 vrouwenvereenigingen zijn toegetreden en die eind December j.l. hier te Batavia vergaderd heeft de kasverantwoording gepubliceerd. Hieruit blijkt, dat in totaal als *derma* ontvangen werd f 1248,62, terwijl voor het congres werd uitgegeven f 773,53. Het saldo, ad f 475,09 werd verdeeld onder de volgende vereenigingen en stichtingen: P. P.I., P.N.I. Nationaal fonds, Volksuniversiteit Batavia, Taman Siswo, P.I., K.B.I. (fusie padvindersvereenigingen) en Kindervacantie Kolonie (onder dokter Bahder Djohan).

Het protest bij den P.G.

Op het congres van de P.P.P.H. (Inl. Pandhuisbond) werd de heer Tjokroaminoto reeds bij den aanvang van zijn rede, waar hij het wilde hebben over de staatkundige wijzigingen in verschillende landen na den oorlog, door den wedana van Politie, den heer Soekarman geïnterrumpeerd om zich wat te matigen. Hiertegen protesteerde de spr. door geheel van het woord af te zien en zich bij den P.G. te beklagen.

Volgens de *Fadjar Asia* kreeg de heer Tjokro antwoord van den P.G., waarin deze verklaarde de handeling van gemelden wedana niet goed te keuren.

VOLKSRAAD.

2de Gewone Zitting 1929 — 1930.

Vergadering van Woensdag, 19 Febr. 1930.

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

Motie Kerkkamp.

De voorzitter opent de vergadering. Aan de orde is de motie-Kerkkamp c.s. betreffende de grondslagen der defensie.

De R.G. voor Marine, de heer Ten Broecke Hoekstra verklaart, dat het in het belang van de defensie niet gewenscht is lang met de behandeling te wachten. Er bestaat echter bij het opperbestuur geen bezwaar, die behandeling uit te stellen tot de buitengewone zitting van Maart a.s. Tegen langer uitstel heeft het opperbestuur overwegende bezwaren.

De heer Kerkkamp dankt de regeering voor hare mededeelingen. Aldus wordt den Volksraad voldoende gelegenheid gegeven de zaak te bestudeeren. De motie wordt daarom ingetrokken.

Aan de orde is de 1ste termijn van afd. X.

Marine.

De R.G. voor Marine de heer ten Broecke Hoekstra verklaart o.m., dat er geen enkele reden is om de ervaren marine-menschen achter te stellen bij de dienstplichtigen. Deze moeten zich maar aanpassen.

Er is voorts geen reden om te twijfelen aan de kwalificatie van den gezondheidstoestand a.b. van H. Ms. *Sumatra*, door de betrokken marine-autoriteiten gegeven.

Georganiseerd overleg met behulp van een daartoe in te stellen commissie wordt niet noodzakelijk geacht.

Van de z.g. sabotage aan boord van de *K. 13* is bij het onderzoek het wettig bewijs niet geleverd. Wel zijn verscheidene van het personeel wegens onbetrouwbaarheid in hun getuigenissen bij dat onderzoek uit den dienst ontslagen.

Dat de gevallen van onbehoorlijke behandeling van miliciens niet incidenteel zouden zijn, wordt ontkend.

De overschrijving van ramingen voor marine-werken op Madoera is in de memorie van toelichting en de memorie van antwoord reeds voldoende toegelicht. Zij bedroeg overigens slechts 10 procent. De rest betreft werken, die oorspronkelijk over het hoofd waren gezien, tengevolge van den haast waarmee gewerkt moest worden.

De reparaties aan de turbines van de *Sumatra* hebben ongeveer zes maanden geduurd.

De regeering deelt mede, dat verdediging voor aanvallen uit de lucht in de eerste plaats met anti-luchtvaartgeschut geschiedt. Hetgeen niet zeggen wil, dat daarvoor geen vliegmachines beschikbaar zullen zijn.

De R.G. voor Scheepvaart de heer Van Anrooy, geeft nadere toelichting over de toelagen voor havenmeesters, voor arbeid buiten de kantooruren, in tegenstelling met de regeling voor de loodsen.

Er is nooit iets gebleken, waaruit zou mogen worden geconcludeerd, dat de haven- en onderhavenmeesters minder vrij zouden staan tegenover de scheepvaartmaatschappijen.

De dienstregeling van de loodsen te Soerabaia laat niets te wenschen over.

Aan den havenmeester te Belawan wordt het heffen van het loodsgeld voor bepaalde categorieën van kleinere schepen niet overgelaten. Dit is de bedoeling niet, maar wel de regeling van het verkeer in de haven en de vaargeul. Fiscale overwegingen speelden daarbij geen rol.

De K.P.M. zal uiteraard in de kosten van de loodsen moeten bijdragen. Maar dit is volgens spr. geen f 60.000 voor Belawan maar f 33.000.

Wat het lichtschip voor Belawan betreft, blijft de aandacht der Regeering op de zaak gevestigd.

(*Wordt vervolgd*).

SPORT EN SPEL.

ZWEMMEN.

Wedstrijden te Bandoeng.

Zondag heeft Bandoeng genoten van een zwemfestijn in Tjihampelas, georganiseerd door den Bandoengschen Zwembond.

Ondanks het groote aantal deelnemers verliep alles vlot en was voor éénen het programma afgewerkt, meldt het *A.I.D.*

Bij het eerste nummer kwamen de Bataviasche en Bandoengsche junio-res tegen elkander uit. Op de 33⅓ m. vrije slag voor jongens en meisjes beneden de 14 jaar, werden resp. winners 1. C.A. Keffer (*Triton*, Batavia) in 19 sec.; 2. H.H. Geul (*Neptunus*, Bandoeng) in 21⅕ sec. en 1. Jeanne van Oudgaarden in 24⅕ en Regina de Hartog in 26 seconden (beiden *Neptunus*).

Van de nieuwelingen bij de Bandoengsche wedstrijden wist Mies van Es als eerste in 30⅘ sec. aan te komen.

De 50 m. vrije slag voor dames bracht niet minder dan 9 deelneemsters aan den *start*. Het ging hier ten slotte voornamelijk tusschen twee van Bandoeng's beste zwemsters, Jet Boxman en Truus van Oudgaarden. Laatstgenoemde maakte een tijd van 36 sec. Met slechts ⅗ sec. verschil tikte Jet Boxman aan.

De 100 m. rug slag voor senio-res werd gewonnen door E. Hallegraeff (*Neptunus*) in 1 min. 22⅖ sec. terwijl als zeer goede tweede aankwam Van Oostveen (*Neptunus*) in 1 min. 24 sec.

Aan het nummer 50 meter schoolslag namen alleen de Bandoengsche dames deel.

Eerste werd Jet Boxman in 47⅖ sec.; tweede Tina Boxman in 48⅘ sec.

Op de 100 m. schoolslag senio-res wist R. Hampel (*Triton*) beslag op den kleinen zilveren beker te leggen in 1 min. 29⅘ sec.; tweede werd E. Hallegraeff in 1 min. 43⅗ sec.

De 50 m. rugslag dames ging tusschen Batavia en Bandoeng. Voor Bandoeng wist Truus van Oudgaarden te winnen in 44⅕ sec.

Het gekleed zwemmen door militairen bracht eenige hilariteit. Gekleed in veldtenue met geweer en lederwerk, den bamboe hoed op, kwamen de jongens met zessen te gelijk aan den start.

Daar de leiding van dit nummer bij den directeur der Sportschool den 1ste-luitenant C. W. Ekkart, berustte, verliep alles naar wensch, want alles was uitstekend geregeld. De 1ste-luitenant-vlieger M. van Haselen zwom mede, doch hors concours en wist zijn superioriteit op dit nummer te handhaven. De sportschool, die met een uitgezochte serie zwemmers uitkwam, deed haar naam eer aan.

Bij het volgende nummer wist E. Hallegraeff (*Neptunus*) voor de tweede maal beslag te leggen op den Bataviaschen Zwem Bond-beker uitgeloofd voor de 100 m. vrije slag in 1 min. 2 sec.; zijn broeder D. Hallegraeff volgde hem snel in 1 min. 5 sec.

Hierna kwamen de estafettes aan de beurt. Batavia won het junioresnummer, de heeren- en dames-estafette. Wel gaf Bandoeng goed partij, doch het bleek, dat de training te Batavia beter is dan die te Bandoeng.

De demonstratie-schoonspringen ontlokte het publiek menig applaus; onderwijl maakten de Bandoengsche en Bataviasche dames zich gereed voor de polo-match.

Zij stelden zich op onder leiding van dr. G.J. Brand uit Batavia; vele supporters moedigden de teams aan en het werd een goed en met enthousiasme gespeelde wedstrijd. Rust trad in met 1—0 in het voordeel der gasten uit de hoofdstad.

Groote spanning heerschte er bij de Bandoengers; en voor het einde gelukte het Bandoeng den gelijkmaker te scoren. Reglementair werd twee maal verlengd, doch de stand bleef 1—1. Geen der beide partijen wenschte te loten, zoodat deze match later nog eens zal moeten worden overgespeeld.

Vervolgens was het moment van den dag, de polo-match tusschen de heeren-zeventallen van Bandoeng en Batavia, aangebroken. Leider was de heer Rühl jr. Een mooie partij met over en weer goede aanvallen en verdediging.

Het publiek was zeer enthousiast, evenals de spelers zelf, die hierdoor wel eens wat te ver gingen, met het gevolg, dat twee hunner het water uitgestuurd moesten worden.

Kort na rust brachten de Batavianen den stand op 3—2 en het gejuich nam haast geen einde, toen Van Haselen even later met een keurig schot over drie kwart van het veld gelijk maakte.

Batavia kwam toen weer snel opzetten; de Bandoengsche verdediging vergiste zich en.... Batavia maakte het winnend doelpunt en kwam hierdoor in het definitief bezit van den Homannbeker.

De cocarde-wedstrijd, hierin bestaande, dat een jongen met een cocarde aangehecht op den loop ging en waar hij liep of zwom gevolg werd door vier meisjes, die moesten trachten hem de cocarde afhandig te maken, werd gewonnen door M. Geul, terwijl de twee jongens die Mies van Es in een tobbe voorttrokken, winnaars werden van de tobben-wedstrijden.

Hierna had de prijsuitreiking plaats. De voorzitter van den Bandoengschen Zwembond, de heer G. J. Reerink, voerde hierbij het woord, en bracht hartelijk dank voor de aanwezigheid van den plaatselijk militair commandant en aan al de schenkers van de waarlijk mooie en waardevolle prijzen. Hij memoreerde, dat dit de laatste wedstrijd is geweest, die hier door den heer Rühl werd geleid.

De heer Harmser, die zich voor deze wedstrijden zeer verdienstelijk had gemaakt, had een souvenir in ontvangst te nemen.

De heer Reerink dankte verder voor de groote opkomst van Batavia en voor aller medewerking.

Dr. Brand dankte hierna namens Batavia voor het gesprokene, en drukte er zijn spijt en schrik over uit, dat de heer Rühl ditmaal voor het laatst gefloten had. Hij bracht hem hulde voor hetgeen hij voor de zwemsport heeft gedaan.

Hierna werden door mevrouw Rühl de prijzen uitgereikt. Vermelden wij, dat Truus van Oudgaarden de damesfiets en E. Hallegraeff het heerenrijwiel, uitgeloofd door de Janco-rijwielfabrieken, in ontvangst hadden te nemen.

Het aantal personen, dat deze zoo goed geslaagde wedstrijden bezocht, bedroeg ongeveer 800.

AUTOMOBILISME.

Begrafenis Habnit.

Gelijk te verwachten was, heeft de teraardebestelling van wijlen den heer Habnit onder zeer groote belangstelling plaats gehad meldt men ons uit Soerabaia.

Dit bleek onder meer uit het zeer groote aantal fraaie kransen welke van alle kanten toegezonden waren.

Er waren bloemen van de K.J.M.C. van den president dier vereeniging persoonlijk, van den in Europa vertoevenden oud-president, enz.

Ongeveer zestig personen gingen in den stoet mede naar het kerkhof op Peneleh, waar de overledene zou worden bijgezet in het familiegraf, waar een zijner zonen ook reeds rust.

Aan de groeve werd gesproken door den adjunct-secretaris der K.J.M.C., den heer Van Welsum. De voorzitter der vereeniging, de heer Hombrink, was namelijk verhinderd naar Soerabaia over te komen, hoe gaarne hij de begrafenis van den oprichter van het *Sportblad* ook had bijgewoond.

De heer Van Welsum sprak eenige gevoelvolle woorden van waardeering voor het werk van den overledene, dien hij een der grootste pioniers op het gebied der sport noemde en dien hij als zoodanig huldigde.

De heer Van Welsum was de eenige spreker.

Een zoon van den overledene, de huidige redacteur van het *Sportblad*, de heer F.F. Habnit, dankte de aanwezigen voor de betoonde belangstelling.

RECHTZAKEN.

Vechtende Matrozen.

Gisteren stond voor den Raad van Justitie terecht P. B., matroos aan boord van het S.S. *Djambi*, onder beschuldiging, dat hij op 26 December 1929 aanboord van dat stoomschip in Priok, ter uitvoering van zijn te voren in kalm beraad opgevat voornemen om zijn medeschepelingen, de matrozen J. de Ronde en J. Bruin van het leven te berooven, althans zwaar lichamelijk letsel toe te brengen, met een geopend knipmes eerstgenoemde meerdere steken in het lichaam en laatstgenoemde een steek ter hoogte van de rechter heup heeft toegebracht. De Ronde werd bij die gelegenheid aan het rechter onderbeen en in de achterzijde verwond, terwijl Bruin er met een open gesneden overhemd afkwam.

Bekl. ontkent zich aan het hem ten laste gelegde schuldig te hebben gemaakt.

Ik ben, aldus beklaagde, na aankomst van het s. s. *Djambi* in Priok met de Ronde en de Bruin, en eenige anderen van boord gegaan om in een van de café's op Priok wat te drinken.

Toen wij laat in den nacht aan boord terug kwamen, kreeg ik met de Ronde ruzie over geld. De Bruin was hierbij ook tegenwoordig. De Ronde gaf mij plotseling met zijn vuist een slag in het gezicht. Ik haalde uit mijn broekzak een knipmes, doch werd zonder dat ik hiervan gebruik had gemaakt, door de Ronde gegrepen. Ik wilde mij los wringen, door welke pogingen vermoedelijk de verwondingen, zonder dat ik het wist, zijn toegebracht.

Ik was, toen dit alles gebeurde, flink aangeschoten.

Bekl. ontkent ooit het voornemen te hebben gehad, om de Ronde of Bruin lichamelijk letsel toe te brengen.

De president mr. Plate vraagt bekl.: Heeft u met een van deze getuigen ooit kwesties gehad?

Bekl.: Neen, nooit.

De voorzitter houdt beklaagde de verklaringen voor van de Ronde, de Bruin en andere getuigen, sedert weer vertrokken, waarin uiteen wordt gezet, hoe beklaagde, die beschonken was, beide genoemde schepelingen met zijn knipmes aanviel na een woordentwist met de Ronde.

Bekl. blijft bij zijne afgelegde verklaring, waarna het woord verleend wordt aan den officier van Justitie mr. Gaymans, die beklaagdes schuldigverklaring eischt aan het misdrijf van mishandeling met voorbedachten rade en zijn veroordeeling tot 3 maanden gevangenisstraf met aftrek van preventief vordert.

De verdediger mr. Krijger acht geen voorbedachten raad aanwezig en verzoekt een voorwaardelijke veroordeeling.

Uitspraak Dinsdag 25 Februari a.s. 9 uur v.m.

LAATSTE BERICHTEN.

Vredesconferentie op een Oorlogsschip.

BAGDAD, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). Op een Britsch oorlogsschip in de Perzische golf wordt een belangrijke conferentie gehouden tusschen twee koningen, namelijk Ibn Saud van Hedjaz en Faisal van Irak.

Tusschen de onderdanen van beide koningen bestond al lang geschil over de grenzen. Herhaaldelijk hadden invallen plaats.

Een zeer moeilijke kwestie was echter om een plaats te vinden waar de beide koningen zouden kunnen confereeren zonder dat zij zich in hun eigenwaarde gekrenkt voelden.

Sir Francis Humphrys zal koning Faisal vergezellen in diens specialen trein van Bagdad naar het schip, waarop een witte vlag geheschen is.

Kid Berg.

LONDEN, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). Kid Berg won in Albert Hall van den Amerikaan Mushy Callahan, die in de tiende ronde wegens een gebroken neusbeen moest opgeven.

Kid Berg heeft hiermee zijn zeventiende achtereenvolgende zege behaald. Hij is juist uit Amerika terug, waar hij 16 overwinningen boekte. Thans vertrekt hij weer naar Amerika om met Sammy Mandell te kampen om het wereldkampioenschap lichtgewicht.

In 1924 was Kid Berg nog schrijnwerkersleerling in Whitechapel met een weekloon van vijf shillings. Thans verdient hij duizenden.

(Jack Berg, bijgenaamd „Kid", wordt in zijn eigen land niet voldoende gewaardeerd. Hij schijnt overigens regelrecht op het wereldkampioenschap aan te stevenen en komt hij werkelijk zoo ver, dan zal Engeland zijn verdiensten wel moeten erkennen. Den vroegeren wereldkampioen in zijn klasse, Tony Canzoneri, heeft hij onlangs te New-York op punten geslagen in een gevecht, waarin het geen oogenblik aan twijfel onderhevig was, wie er winnen zou *Red. B.N.*)

Het Singapore-bureau.

De Raad van Advies van het Singapore-bureau van den Volkenbond opende hedenmorgen in het Instituut Pasteur te Bandoeng zijn vergadering met een inleidende rede van den president, den heer Graham, vertegenwoordiger van Britsch-Indië.

In den loop van zijn rede vestigde deze de aandacht op de toenemende belangstelling in scheepvaartkringen voor het werk van het bureau. Hij merkte op dat het succes van den dienst meer afhangt van draadlooze verbindingen. De ontwikkeling van het broadcasten en de inlichtingen dienaangaande dienen in den loop van deze zitting nauwkeurig bestudeerd te worden, teneinde zooveel mogelijk de organisatie van het bureau te verbeteren.

Een volgend punt was het gebruikmaken van de vliegdiensten in verband met uitwisseling van sera voor de bestrijding van verschillende ziekten als cholera en gele koorts. Vervolgens kwam aan de orde de positie van het bureau bij de samenwerking voor internationaal onderzoek van problemen, welke speciaal in het Oosten voorkomen. De verschillende districten moeten nauwkeurig bestudeerd worden, met speciale inachtneming naar hetgeen is bereikt en nog bereikt zal worden.

Verder dient bestudeerd te worden de uitbreiding van de pest en de middelen daartegen. Verder vaccine tegen pokken, terwijl ook de rol die de quarantaine stations spelen opnieuw dient te worden overwogen met het oog op het spoedig aanbrengen van veranderingen.

Het volgende punt zal zijn de plaats die het bureau zal innemen in het schema van den Volkenbond bij de werkzaamheden in Azië en in het ophouden van het prestige van den Volkenbond.

Met vreugde constateerde spreker teekenen van grooter belangstelling in de vraagstukken dan vroeger het geval was.

LEGER EN VLOOT.

Mutaties Wapen der Infanterie.

Plaatsingen en benoemingen (*Besch. v/d insp. der Inf*) De le luitenant der infanterie W.J. de Raaf 5 Februari 1930 per ss. „Slamat" uit Nederland vertrokken, keerende van verlof terug, is geplaatst bij het R.H. 21e bataljon infanterie te Djokjakarta en benoemd tot bataljons-adjudant.

De kapitein der infanterie K. de Jongh 19 Februari 1930 per ss. „Tabanan" uit Nederland vertrokken, keerende van verlof terug, is geplaatst bij het 9de bataljon Infanterie te Tjimahi.

De onderluitenant der Infanterie J.G.F. Wiegleb idem keerende van verlof terug, is geplaatst bij het Subsistentenkader te Weltevreden.

Ontheffingen, overplaatsingen en benoemingen (*Besch. v/d insp. der Inf*) De kapitein-adjudant A. Poll bij het 3e garnizoens bataljon van Atjeh en Onderhoorigheden, is eervol ontheven als bataljons-adjudant; hij is overgeplaatst naar den Staf van het regiment infanterie te Semarang en benoemd tot regiments-adjudant.

De idem E.A. Steinmetz van het 5e regiment infanterie te Semarang is eervol ontheven als regiments adjudant en overgeplaatst van den Staf van het 5e regiment infanterie te Semarang naar het 5e bataljon infanterie aldaar.

De kapitein der Infanterie C.F.P.D. van der Vecht is overgeplaatst van het 1e Garnizoens Bataljon van Celebes en Manado naar het 13e Bataljon Infanterie te Malang.

De idem G. le Roy is idem van Celebes en Manado t.n.i.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Naar huis.

's-GRAVENHAGE, 18 Febr. (*Aneta*). De Koningin en Prinses worden den 25sten dezer uit Beieren terug verwacht.

Steunt de buitenlandsche Industrie.

's-GRAVENHAGE, 17 Febr. (*Aneta*). De Nederlandsche Spoorwegen hebben in Duitschland voor twee millioen aan materiaal besteld.

Aartsbisschop van Utrecht.

's GRAVENHAGE, 18 Febr. (*Aneta*). Men verwacht, dat Mgr. B. A. Gijlswijk, apostolisch delegaat van de Zuid-Afrikaansche Unie, tot Aartsbisschop van Utrecht zal worden benoemd.

(Mgr. Gijlswijk was voorzitter van de conferentie van het Ned. Indisch Episcopaat, die in September 1925 te Batavia werd gehouden. — *Red. B. N.*).

Na de Conferentie.

Onderscheidingen.

's-GRAVENHAGE, 18 Febr. (*Aneta*). In verband met de Haagsche conferentie werd de hoofdcommissaris van politie van 't Sant benoemd tot ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw. De perssecretaris dr. van Blankenstein werd benoemd tot officier in de Orde van Oranje Nassau. De directeur van den telefoondienst, Snijders, en de journaliste mevr. Jars de Gubernatis werden benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau.

De Papegaaienziekte.

's GRAVENHAGE, 18 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwblad*). Te Breda zijn eenige sporadische gevallen van papegaaienziekte geconstateerd.

Jubileum.

's-GRAVENHAGE, 18 Febr. (*Aneta*). De normaal-schietschool vierde haar 75-jarig jubileum.

Tegen ‚Pornogarfie.

's-GRAVENHAGE, 18 Febr. (*Aneta*). De Justitie heeft beslag doen leggen op de oplagen van de bladen *Pan* en *Zwarte Kat* wegens hun pornografischen inhoud.

Prof. Wymans. †

GRONINGEN, 18 Febr. (*Aneta*). Alhier is overleden de bekende psycholoog prof. dr. Wymans, oud-hoogleeraar aan de Groningsche Universiteit.

*

Gerard Heymans werd in 1857 te Ferwerd geboren. Hij studeerde te Leiden in de rechten, maar volgde ook de colleges van Land in de wijsbegeerte.

In 1880 promoveerde hij in de staatswetenschappen op het proefschrift: Karakter en Methode der Staathuishoudkunde.

Dan volgde hij colleges aan de universiteit te Freiburg i. B. waar hij promoveerde tot doctor in de wijsbegeerte.

In 1890 werd hij benoemd tot hoogleeraar in de wijsbegeerte aan de universiteit te Groningen.

Prof. Heymans was een wijsgeer van internationale vermaardheid. Ook was hij zeer gezien bij de studenten en zijn collega's. Verscheidene malen werd hem een leerstoel aan Duitsche universiteiten aangeboden, maar telkens wees hij het aanbod van de hand.

Hij specialiseerde zich in de empirische psychologie, waarover verscheidene werken van zijn hand het licht zagen.

In 1890 werd zijn werk „Kritische Geschiedenis van het Causal. begrip in de nieuwere Wijsbegeerte" door het Stolpiaansch legaat met goud bekroond Hij toonde zich een aanhanger van den jongeren Kant, echter met eenige reserves ten opzichte van diens logica.

Verder schreef hij: Het Psychisch Monisme, De toekomstige eeuw der Psychologie, de Kritiek van den heer Bolland, Gesetze und Elemente des wissenschaftlichen Denkens, Einführung in die Metaphysik, Psychologie der Frauen, en: Einführung in die Ethik. Red. *B. N.*

HET BRITSCHE RIJK.

Een nieuwe Partij.

LONDEN, 17 Febr. (*Aneta-Reuter*) Lord Beaverbrook heeft een manifest het licht doen zien over de oprichting van een nieuwe partij, the United Empire Partij.

Deze nieuwe partij stelt zich tot doel „de elementaire beginselen, waarvoor de kruistocht in het rijk begonnen is, tot hun recht te doen komen".

Lord Beaverbrook zegt dat reeds 200.000 mannen en vrouwen zich als lid van de nieuwe partij hebben doen inschrijven. De gebeurtenissen van de laatste weken hebben bewezen dat geen der bestaande politieke partijen groot genoeg is om de leer van den vrijhandel voor het Britsche Rijk geheel in toepassing te brengen.

FRANKRIJK.

Na den Val van het Kabinet.

PARIJS, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). De pers wijst op het bedroevend contrast tusschen de Fransche Kamer, die de regeering deed vallen terwijl de marine-conferentie in vollen gang is, en de tucht die in het Britsche Lagerhuis heerscht.

Hoewel de linksche bladen een nieuwe regeering eischen, zijn de linksche partijen eenstemmig van meening dat de terugkeer van Tardieu noodzakelijk is om een wig te vormen in de Britsche manoeuvres en om Frankrijk te versterken op de marine-conferentie.

PARIJS, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*) President Doumergue heeft de leiders van de politieke partijen ontvangen.

De belangstelling van het publiek richt zich echter op Poincaré, die weer een toonbeeld van gezondheid is. Deze bracht een half uur op het Elysée door.

Hoewel zijn vrienden verklaren dat hij de eerste maanden niet sterk genoeg zal wezen om weer aan politiek te gaan doen, voert Poincaré een strijd met zich zelf om zich toch weer op het pad der politiek te begeven.

Toen de vroegere minister Bérard het Elysée verliet, deelde hij mede dat hij er niet zeker van is dat de crisis spoedig opgelost zal wezen.

LONDEN, 18 Febr. (*Aneta-Radio*). Leygues deelde aan MacDonald mede dat de Fransche delegatie onmogelijk verder aan de conferentie kan deelnemen zoolang geen nieuw kabinet geformeerd is.

HET DUITSCHE RIJK.

De Actie tegen de Communisten.

BERLIJN, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). De politie heeft een huiszoeking gedaan in het nationaal hoofdkwartier der communisten en de bureaux van de *Rote Fahne* in het „Karl Liebknecht Haus", gelegen in het centrum van Berlijn.

De huiszoeking duurde eenige uren. De politie nam karrenvrachten papieren en documenten mee.

Een officieele mededeeling is nog niet verstrekt.

Een twintigtal personen werd gearresteerd. Ook werden verscheidene personen gewond die door de ambulance werden weggevoerd.

BERLIJN, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). De documenten welke in beslag genomen werden vulden twee vrachtauto's. Onder deze documenten bevinden zich plannen voor een uitgebreide campagne welke in de toekomst gevoerd zou worden.

Ook werden tractaatjes gevonden met opruiende inhoud. Deze tractaatjes werden onder het politiecorps verspreid.

Tijdens de huiszoeking hielden eenige honderden werkloozen een vijandige demonstratie buiten het gebouw. Zij werden door de politie met stokken uiteen gedreven.

Geen tweede „Ersatz Preussen".

BERLIJN, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). Op de kabinetsvergadering welke hedenochtend werd gehouden, werd het verzoek van den minister van defensie, om op de begrooting een bedrag vast te stellen voor den aanbouw van een tweeden kruiser van 10 000 ton, gelijk aan het zoogenaamde „slagschip in zakformaat", de *Ersatz Preussen*, afgewezen.

SOVJET-RUSLAND.

Geloovigen en ander „Ongedierte".

RIGA, 18 Febr. *Aneta-Reuter*). Van officieele Sovjet-zijde wordt medegedeeld dat de afgeloopen week voor het anti-God front zeer groot succes heeft opgeleverd.

Er werd een record-aantal kerken gesloten en omgebouwd in clubs, scholen, werkplaatsen en graan-pakhuizen.

In redevoeringen van Sovjet-leiders en in artikelen van de Sovjet-pers worden de technische experts er van beschuldigd het vijfjarig industrieele plan tegen te werken. Men dreigt vreeslijke maatregelen te zullen nemen om de technici te dwingen hun medewerking te verleenen. Krylenko, de openbare aanklager bij het Hooggerechtshof, deelt mede dat hij van plan is dit „ongedierte" uit te roeien.

Henderson wordt aangevallen.

MOSKOU, 18 Febr. (*Aneta-Reuter.*) Het antwoord van Henderson, gegeven in het Lagerhuis op de kwestie van de Godsdienstvrijheid, ter sprake brengend, schrijft de *Iswestia* dat de regeering zich mengt in een kwestie waarmede Engeland niets te maken heeft en welke evenmin iets uit heeft te staan met de Engelsch-Russische relaties.

Het blad zegt dat deze een ernstige schending is van de Engelsch-Russische overeenkomst. De *Iswestia* besluit haar betoog met te zeggen „dat elke stap van den Britschen vertegenwoordiger of den vertegenwoordiger van elke andere regeering door het Sovjet-publiek beschouwd wordt als een vijandige daad en dat de Sovjet-regeering er zich ten sterkste tegen zal verzetten."

DE VOLKENBOND.

De Tarieven-conferentie.

GENÈVE, 18 Febr. (*Aneta-Reuter*). In verband met het aftreden van het kabinet Tardieu zijn de twee voornaamste Fransche gedelegeerden ter conferentie over den wapenstilstand in den tarieven-oorlog naar Parijs vertrokken.

William Graham drong er in een rede op aan den wapenstilstand twee tot drie jaar te handhaven. Hij wees er op dat het noodlottige invloed zou hebben op de tarieven in de wereld, indien de conferentie mislukte.

Telegrafisch Nieuws.

De Ontruiming van den Palts.

Zooals reeds bekend werd gemaakt, zal de ontruiming van den Palts begin Maart een aanvang nemen. De steden Speyer, Kaiserslauten en Germersheim zullen eind Maart ontruimd zijn. In April zullen alle bezettingen in den Palts worden opgeheven.

Op het oogenblik is men bezig met het slechten der vestingen in Germersheim. Ook de fortificaties bij Mainz zullen geheel worden opgeruimd.

Overeenkomst tusschen Duitschland en Polen.

De onderhandelingen tusschen Duitschland en Polen over den uitvoer van rogge werden Maandag tot een succesvol einde gebracht.

De onderteekening van die overeenkomst zal echter eerst plaats hebben, nadat beide regeeringen zich hebben uitgesproken.

Een nieuwe Gezant.

Maioni is Maandag jl, benoemd tot gezant van Italië te Tokio.

Een Gevolg van de eeuwigdurende Herrie.

De maandelijksche ontvangsten van de Peking-Hankou-spoorweg bedragen thans 600.000 dollar, tegen 5 millioen in 1925, hetgeen een gevolg is van den burgeroorlog in China.

De Japansche Verkiezingen.

Maandag behaalde bij de verkiezingen de Minseito ongeveer 230 zetels en de Seiyukai 200 zetels. In totaal zijn er 466 zetels beschikbaar. In enkele districten is eigenlijk geen stemming noodig, daar het aantal zetels voor die districten gelijk is aan het aantal candidaten.

Henderson als Vraagbaak.

Van de 20 vragen, welke dezer dagen MacDonald in het Lagerhuis werden gesteld, waren er 15 over de Russische kwestie.

Henderson.

De voorzichtige antwoorden van Henderson hadden een stroom van aanvullende vragen tengevolge. De antwoorden werden den beurtelings gevolgd door gejuich van de Labour-leden of van de conservatieven. Toen de minister bijvoorbeeld verklaarde, dat hij, vóór de kwestie der Kerkvervolging met den Sovjet-gezant te bespreken, hij zijn best zou doen om de feiten vast te stellen, juichten de Labour-leden, terwijl de conservatieven hun vrager applaudiseerden, die wenschte te weten of Henderson toestond, dat de propaganda-overeenkomst zonder meer werd voorbijgezien. Henderson had te voren verklaard, dat hij de artikelen in de Russische pers niet als anti-Britsch beschouwde.

Het Young-plan.

Gelijk gemeld werd, ontving president Hinderburg Maandag den voorzitter der Duitsche Nationale Partij, Hugenberg en den voorzitter der Duitsch-Nationale Fractie van den Rijksdag, Oberfohren, in audiëntie, die den president hun bezwaren mededeelden tegen het Youngplan en tegen de Duitsch-Poolsche liquidatie-regeling. Bovendien wezen zij den president op de ondragelijke lasten, die het plan verschillende groepen van het Duitsche volk oplegt. De president verklaarde, dat hij zijn persoonlijke beslissing zal geven, nadat de behandeling in den Rijksdag is afgeloopen.

Naar de Duitsche bladen mededeelen, wilde beide Duitsch-nationalen den president er toe brengen zijn beteekening aan het Young-plan te onthouden.

Tegelijkertijd wijzen zij er op, dat de beslissingen van het Duitsche volk toch bekend wordt, zoodat een nieuw beroep op die beslissing geheel misplaatst is.

*

Het Fransche blad *Le Temps* betoogt in verband met het bezoek van beide Duitsch-nationalen, dat president Hindenburg, wat zijn persoonlijke meening ook moge zijn, steeds respect getoond heeft voor de nieuwe staatsregeling en zijn staatsplichten steeds trouw heeft vervuld. Het blad meent, dat president Hindenburg den gang van zaken steeds heeft vergemakkelijkt, hetgeen onder een president van linksche richting waarschijnlijk niet het geval zou geweest zijn.

*

De parlementaire beslissing inzake het Young-plan, oorspronkelijk vastgesteld op 22 Februari, zal vermoedelijk worden uitgesteld, daar de Rijksdagcommissies bij de behandeling meer moeilijkheden ondervinden, dan de regeering aanvankelijk vermoedde. Omtrent een eventueele beslissing kunnen de regeeringspartijen thans ook besprekingen voeren, benevens ook over het vraagstuk der werkloozen-verzekering.

De sociaal-democraten verzetten zich tegen de jongste voorstellen omtrent saneering der werkloozen-verzekering, waarbij door de regeering honderdvijftig millioen mark, te verkrijgen door verkoop van spoorwegaandeelen, aan beide oudere instellingen voor sociale verzekering ter beschikking zou worden gesteld, terwijl het ontbrekende, circa honderd millioen mark, op een andere wijze zou worden gedekt

Cablegrams.

MacDonald and Labour-party.

London, Febr. 17. Ramsay MacDonald resigned Independent Labourparty. Increasing rebelliousness of leftwingers, who largely constitute Independent Labourparty, unofficially ascribed reason MacDonald's resignation. Announced today Southerncounties division of party, conferenced in London weekend, resolutioned congratulating Maxton and his supporters their opposition to government unemployment insurance bill.

Edda Mussolini.

Rome, Febr. 17. Engagement Mussolini's elder daughter, Edda, twentyone, with Count Ciano, twentyseven, secretry Italian embassy at Holy See.

Naval Conference.

London, Febr. 17. Importantest meeting connection naval conference today. Heads Anglo-American-Japanese delegations discussing Japan's capitalships ratio.

W. G. Masser killed.

Washington, Febr. 17. Naval aviation lieutenant W.G. Masser killed Guantanamo, when plane launched new type catapult exdeck battleship *Nevada*. Hitherto compressedair used catapults launching planes, understood new catapult worked gunpowder.

Tariff Truce Conference.

Geneva, Febr. 17. Opening tariff truce conference, aegis League of Nations, the Chairman, Count Moltke, emphasised importance of the discussions toe conomic reconstruction of Europe and the world.

War Preparations in China.

Shanghai, Febr. 17. Japanees semiofficial reports that the war preparations progressing throughout North-China. The Shansi and other Northern forces mobilised and moving Southward anti Chiang Kai Shek. Assert fighting occurred Febr. 15 near Kweiteh, on Lunghai railway.

ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Zaterdag 22 Febr. 1930. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap Koningsplein Oost 4, 6 uur n.m.

id. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap, Koningsplein 4, 6.30 uur n.m. (Buitengewone Alg. Verg.)

Donderdag 27 Febr. 1930. De Javasche Bank in het Gebouw der Bank te Batavia 11 uur v.m.

id. N.V. IJsfabriek Weltevreden, ten kantore van mr. J. Lubbers, Binnen Nieuwpooristraat 23, Batavia, 2½ uur n.m.

Vrijdag 28 Febr. 1930. Vereeniging Thee- Expert-Bureau, ten kantore der firma Geo Wehry en Co., Batavia, 10½ uur v.m.

Donderdag 6 Maart 1930. N. V. Bataviasche Hulpbank, in het Gebouw der Loge „De Ster in het Oosten", 6½ uur n.m.

OFF. BERICHTEN

CIVIEL DEPARTEMENT.

Onderw. en Eeredienst.

Geplaatst: met intrekking van zijn plaatsing a/d 2de H.I.S. te Kediri, a/d Eur. sch. te Klaten de ben. onderwijzer IIde klasse, G J.A.M. van der Hoogte.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als fröbelonderwijzeres en geplaatst a/d openb. H.I.S. te Madjalengka (Indramajoe) mej. Raden roro Lidwine Soepineh, part. te Jogjakarta.

Benoemd: tot leerares b/d H.B.S. te Soerabaja, mej. C.M.F.C.S Oltmans, thans tijdelijk als zoodanig werkzaam.

Gouv. Bedrijven.

Belast: met de waarneming van de betrekking van Stationscommies bij de Staatsspoor-en tramwegen Raden Soeriadiningrat, thans tijdelijk belast met de functiën dier betrekking bij genoemden dienst;

met de waarneming van de betrekking van opzichter-werkplaats 1ste klasse bij de Staatsspoor en tramwegen, B.A.E. Juta, thans tijdelijk belast met de functiën dier betrekking;

met de waarneming der betrekking van mijnbouwkundig hoofdopzichter bij den dienst van den mijnbouw, A. de Voogd van der Straaten, thans mijnbouwkundig opzichter 1ste kl. bij dien dienst.

Verleend: aan F. Westers, stationscommies IIde klasse bij de Staatsspoor en tramwegen, wegens langdurigen dienst, een jaar verlof naar Europa met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 3 Maart '30;

aan G.A.E. Lapré, telefoonambtenaar IIde klasse bij den P.T.T. dienst, acht maanden verlof naar Europa, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal neerleggen op 2 Juli '31;

aan den radiocommies 1ste klasse bij den Post, telagraaf en telefoondienst, J. Crietee, wegens langdurigen dienst, een jaar verlof naar Europa, ingaande 2 September '30;

aan A.K. Wittoek, commies ter contrôle bij de Staat-spoor- en tramwegen wegens langdurigen dienst een jaar verlof naar Europa ingaande 2 April 1931.

Benoemd: tot magazijnmeester bij de Boekit Asamsteenkolenmijnen E. Mangindaän, thans ambtenaaar ter beschikking van den leider van gemeld bedrijf;

tot mijnbouwkundig opziener 1ste klasse bij den dienst van den mijnbouw A. Pattilima, thans waarnemend mijnbouwkundig opziener 1ste klasse bij dien dienst;

tot mijnbouwkundig opziener 1ste klasse bij den dienst van den mijnbouw Th. Hüber, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot mijnbouwkundig opziener b/d dienst v/d mijnbouw, E. Huwae, thans waarnemend mijnbouwkundig opziener 1ste klasse bij dienst:

tot mijnbouwkundig opziener 1ste klasse bij den dienst van den mijnbouw, G. Menting, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk belast met de waarneming dier betrekking;

tot 1ste klerk bij den dienst van den mijnbouw, mejuffrouw E. J. Heijnen, thans belast met de waarneming dier betrekking;

tot mijnbouwkundig opzichter bij den dienst van den mijnbouw, P.H.M. Stovens, thans mijnbouwkindig opziener 1ste klasse bij dien dienst;

bij den dienst der Staatsspoor en tramwegen, tot stations commies 1ste klasse, J.V. Chr. Wichers, thans tijd. belast belast met de functiën dier betrekking.

P. T. T.

Geplaatst: blijft bij het hoofdbestuur te Bandoeng de benoemde telefoonambtenaar IIde klasse mevr. R.E. Tency Wattimena, geb. Soumokil.

Benoemd: tot klerk te Palembang Kamaroeddin; te Semarang R.F.G. Koch, te Malang mej. B. ten Cate, het bureau van het hoofd van het 3de district te Soerabaja mej. D.P. van der Kloor, hoofdtelefoniste 1ste klasse te Soerabaja mevr. S.M.E. Grosser, tijd. klerk te Palembang Raden Mahmoed Soeriadiredja.

Overgeplaatst: van Medan naar Weltevreden de klerk 1ste klasse Raden Soepardjo alias Raden Soemomihardjo, van Temanggoeng naar Medan idem den Atmodirjo, van Probolinggo naar Balikpapan de idem Mas Soedarsono, van Kertosono, naar Probolinggo de idem Raden Mohamad Djohari, van Amboina naar de radiobedrijfscentrale te Bandoeng de tijd. wd. radiocommies 1ste klasse Abdoel Sjoekoer, en omgekeerd de idem H.F. Bosch, van het telefoonkantoor te Tjiandjoer naar dat te Weltevreden de monteur L.F. Ost, en omgekeerd de tijd. wd. monteur O.M. Liklikuwata zich noemende Driessen.

Algemeene Rekenkamer.

Tijdelijk ter beschikking gesteld: van het college P.J.E.D. van de Rivière, thans particulier wonende te Bandoeng.

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong-Priok.

Aangekomen 18 Febr.

N.I. ss. „Pasir" gez. Delmaar, van Soerabaja en Bagan si Api api, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Rochussen" gez. de Haan, van Soerabaja en Cheribon, agt. K.P.M.

N.I. ms. „Ophir" gez. Sluiter, van Padang, agt. K.P.M.

Eng. ms. „Silvermaple" gez. Moyes, van New York en Cheribon agt. Hadden Co.

Gouv. Jap. ms. „Hakuyo Maru" gez. Nakakawa, van Tokyo en Colombo, agt. Japansche Consulaat.

Vertrokken 18 Febr.

N.I. ms. „Boelongan" gez. Bakker, naar Bandjermasin via Cheribon en Kustplaatsen.

N.I. ss. „Pasir" gez. Delmaar, naar Cheribon, Semarang en Soerabaja.

N.I. ss. „de Eerens" gez van Grieken, naar Palembang.

N.I. ms. „Ophir" gez. Sluiter naar Makasser via kustplaatsen.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Blitar" 17 dezer uit Medan thuisr.
ss. „Buitenzorg" 18 dezer uit Suez id.
ss. „Ameland" 18 dezer te Medan uitreis.
ss. „Patria" 18 dezer uit Sabang id.
ms. „K. Gedeh" 18 dezer uit Makasser kustr.
ss. „Kertosono" 18 dezer te idem.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ms. „P. Roebiah" 18 dezer uit Cheribon kustreis.
ss. „Enggano" 18 dezer uit Makasser kustr.
ss. „Roepat" 19 dezer te Semarang id.
ss. „Simaloer" 19 dezer te Soerabaja id.
ms. „P. Bras" 18 dezer uit Singapore thuisr.
ss. „Pr. der Ned." 19 dezer uit Priok id.

Java Bengalen Lijn.

ss. „Borneo" 19 dezer uit Priok, en verw 25 dezer te Rangoon.

Java China Japan Lijn.

ss. „Tjipanas" vertr. 18 dezer van Shanghai naar Yokohama.
ss. „Tji iwong" vertr. 18 dezer van Saigon naar Soerabaja.

H. A. P. A. G.

ss. „Dortmund" aangek. 17 dezer te Batavia van Belawan uitreis.
ss. „Heidelberg" aangek. 18 dezer te Belawan van Sabang uitreis.
ss. „Menes" vertr. 17 dezer van Banjoewangi naar Tjilatjap kustreis.
ss. „Osiris" aangek. 11 dezer te Rotterdam thuisreis.
ss. „Karnak" aangek. 14 dezer te Amsterdam thuisreis.
ss. „Essen" vertr. 17 dezer van Padang naar Colombo thuisreis.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Scalasheél, Borneo, Tjikampek, Tjibesar, Bijdendijk, Ophir, Lematang, Mel. Tr. ub, Sawahloento.

„Joh. de Witt" Karachi, „J P. Coen" Port Sudan, „Pr. der Ned." Welt., „Kon. der Ned." Ouessant, „Pr. Juliana" Genova, „Insulinde" Colombo, „Indrapoera" Marseille, „Slamat" Alexandria, „Patria" Medan, „Tabanan" Scheveningen.

De schepen zijn alle in verbinding met Sabang- en Scheveningenradio.

„MAGNEETJES"

Te Huur Aangeboden.

RUIME STEENEN HUIZEN te huur: Kemajoran No. 92 te betrekken per 1 April 1930, Kemajoran No. 94 te betrekken direct. Huurprijzen resp. f 75.— en f 80.— per maand. Te bevragen Kemajoran 97. M1633

VANAF SEPTEMBER 1930 gedeelte van fraai heerenhuis in gezonde plaats in Nederland te huur. Inlichtingen te bekomen onder no. M1600 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

ZEER NETJES GEMEUBILEERD HUIS in de Djamboelaan, bevattende 3 slaapkamers met vaste 'waschtafels, voor-, binnen- en achtergalerij met garage en grooten tuin, voor een jaar te huur. Huur fl. 150.— per maand. Te bevragen Woningbureau Tromp, Gang Kwini 5, Tel. 441 Welt. M1644

EEN FLINK HUIS Laan de Bruinkops, met garage, te huur. Huur fl. 120.— per maand. Overname compleet meubilair f 1750.—. Te bevragen Woningbureau Tromp, Gang Kwini 5, Tel. 441 Wl. M1645

EEN NOG NIEUW WOONHUIS met paviljoen Gang Thomas (Tanah Abang) te huur. Huur fl. 135.— per maand. Te bevragen Woningbureau Tromp, Gang Kwini 5, Tel. 441 Welt. M1647

MR. CORNELIS. Te huur twee huizen van vijf en zes vertrekken, een met paviljoen; electr. licht, waterl., garage, aan autobus- en tramlijn. Bevragen telef. 438 M.C. M1576

HUIS te huur, op Menteng, mooien stand. Overname meubilair. Huurprijs f 120.—. Inlichtingen M1485 Bataviaasch Nieuwsblad.

HUIS, Viosplein Zuid 13, 3 kamers, voor-, binnen-, achtergalerij en autogarage, te huur. Huur f 160.— per maand. Te bevragen Maboed Effendi, Telefoon 949 Welt. M1623

HUUROVERNAME aangeboden van 1 tot 15 Mei of langer: een ruim, mooi gelegen huis aan den grooten weg Sindanglaja—Patjet. Inlichtingen te verkrijgen bij Mevr. Gobee, Kramat 61, Weltevreden. M1610

TE HUUR. Door overplaatsingen en dienstwoningen diverse nieuwe goedkoope woningen te Meester Cornelis, dichtbij het station, van steen en dakpannen, met electriciteit, waterleiding en W.C. Huurprijs f 35.— per maand, beschikbaar direct of 1 Maart a.s. Te bevragen Bekassiweg 130, Telfn. 369 M.C. en 1303 Bat. M1580

HUIS, van Heutsz Boulevard 26, te huur met overname meubilair. Huurprijs f 115.—. Telefoon Wlt. 282. M1639

HUIS, Mampangweg Binnen no. 6, te huur, eventueel dadelijk te betrekken, met gedeeltelijke overname meubilair. Te bevragen aldaar na 5 uur of Tel. Wl. 870. M1652

Er bestaan geen surrogaten voor denken en werken. (De Zakenwereld).

PAVILJOEN te huur voor heer, dame of echtpaar zonder kinderen. Geen overname van meubilair. Tanah Abang West 26 pav. M1632

PAVILJOEN, 3 kamers, voorgalerij, zijgalerij, eigen gemakken, Salemba 1. te huur per 1 Maart. M1629

EEN ZEER NETJES GEMEUBILEERD PAVILJOEN, Goenoeng Sari, bevattende voorgalerij, binnengalerij, slaapkamer en eetkamer, met eigen gemakken, te huur. Huur fl. 125.— per maand. Te bevragen Woningbureau Tromp, Gang Kwini 5, Tel. 441 Wlt. M1646

PAVILJOEN, bevattende voor-, zij- en achtergalerij en twee kamers, te huur voor dame of heer alleen. Te bevragen Sumatraweg 26A. M1566

2 GEMEUBILEERDE PAVILJOENS te huur voor direct, liggende in den tuin van Villa Panorama te Tjitjoereg, per maand, per week en per week-end. Informaties S. J. van Emmerick, Tel. 226 Priok. M1572

KLEIN PAVILJOEN te huur aangeboden, met water en licht, voor heer of dame. Wilhelminalaan 10. M1611

PAVILJOEN te huur voor heer of dame alleen, desgewenscht gemeubileerd, voorgalerij, twee kamers + bijgebouwenkamer(s). Te bevragen: Laan de Riemer 19. M1649

Te Huur Gevraagd.

RUIM HUIS, minstens 4 slaapkamers, gesloten binnen- en achtergalerij bevattende, te huur gevraagd per 1 Mei a.s., liefst buurt Tanah Abang. Huurprijs niet boven f 125.— per maand. Geen overname meubilair of sleutelgeld. Aanbiedingen onder nummer M1597 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

TE BUITENZORG te huur gevraagd gemeubileerd paviljoen of id. klein huis, op goeden stand. Brieven M1484 Bataviaasch Nieuwsblad.

KLEIN HUIS, centrum stad, te huur gevraagd. Geen overname meubilair. Brieven M1488 Bataviaasch Nieuwsblad.

KLEIN HUIS of geheel vrijstaand paviljoen met eigen gemakken gevraagd, op goeden stand, nabij station of tram. Brieven onder no. 11704 Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden. M1642

EEN GEMEUBILEERD OF ONGEMEUBILEERD PAVILJOEN met eigen gemakken, liefst omtrek Tanah Abang of nabij electrischen trein, gezocht door echtpaar zonder kinderen tegen 1 April. Brieven no. M1626 Bataviaasch Nieuwsblad.

Kost en Inwoning.

GEZELLIGE KOST EN INWONING gezocht door 2 Chineesche jongelui. Geen beroepspensioen. Brieven met uitvoerige inlichtingen en billijke conditiën onder no. M1606 Bataviaasch Nieuwsblad.

KAMERS met vol pension te huur, van f 80.— en f 75.— 's maands en f 90.— met zitje. Groote kamer voor echtpaar f 170.— 's maands. Wed. M. Guldenaar, Gang Cornelius 3. M1608

RUIME GEMEUBILEERDE KAMER met volledig pension (geen beroepspension) voor terstond of later aangeboden. Telefoon Wlt. 2809, na 5 uur 's middags. M1615

Een zakenloopbaan heeft nooit de persoonlijkheid van een werkelijken gentleman verlaagd. (De Zakenwereld).

PAYING GUEST. Kost en inwoning gezocht door heer, alleen bij Europeesche familie, bij tram of trein, in April a.s. Brieven no. M1622 Bataviaasch Nieuwsblad.

IN EEN HEERLIJK GELEGEN LANDHUIS met grooten tuin, 10 minuten vanaf station Tanah-Abang, bestaat voor Europeesche beschaafde dame gelegenheid tot inwoning in een keurig gemeubileerd klein paviljoentje met volledig pension. Brieven no. M1612 Bataviaasch Nieuwsblad.

TWEE HEEREN zoeken gemeubileerde kamers of paviljoen met volledig pension bij Hollandsche of Engelsche familie. Brieven onder no. M1637 Bataviaasch Nieuwsblad.

Aanbevolen Adressen.

Een recept voor succes: Ideeën en idealen. (De Zakenwereld).

ETEN BUITENSHUIS. Prima rijsttafel, Europeesch en vegetarisch eten. Uitsluitend onder toezicht bereid in speciale hygiënische inrichting. Thuis bezorgd. Tjikini 83, Telefoon 372 Welt. Bonboekjes van 30 coupons f 40.—, van 15 coupons f 20.—, van 10 coupons f 15.—. M1630

DE ZEER FIJNE PROVISIEN van Eugen Lacroix & Co. Frankfurt/Main worden geïmporteerd door de N.V. „Walvo", Noordwijk 6, Telefoon Wl. 1071 Weltevreden. Ook verkrijgbaar bij: Toko „Delice", Parapattan, Weltevreden. M1578

Dokter: — Nu moet U naar huis gaan en rusten.
Patiënt: — Maar dokter, dat kan ik niet.
Dokter: — Waarom niet?
Patiënt: — Ik heb moderne meubels.

(Passing Show)

DE PREANGERSCHE brood-, beschuit- en pain de luxe-bakkerij, Tel. 2452, Djati Baroe Kazerneweg 37, bakt uitsluitend met Hollandsche koningsgist. Is telefonisch verbonden vanaf 7 uur v.m. tot 2 uur n.m. Heeft Zaterdags rozijnenbrood à f 0.80, pain de luxe à f 0.10, pistolets à f 0.10 en gemberbroodjes à f 0.10. Vraagt gratis proefbroodje. M1641

MEUBELFABRIEK „BATAVIA", Postweg Noord 33 t/o Postkantoor, tel. no. 3825 Wlt. Het beste en goedkoopste adres voor eerste klas meubelen. Beleefd aanbevelend. M1581

SPOED! SPOED! Groote opruiming van allerhande meubilair, ledikanten, naaimachines enz., enz. Wegens vertrek naar Nederland alles tegen halve prijzen. Mevrouw J. B. van den Berg, Berendrechtslaan 51, Tl. 1589 Wl. M1613

HORLOGERIE E. KüHNEN Petjenongan 48c, een der oudste en een der beste. 11 jaar Europ. praktijk en 31 jaar Indische praktijk. Het adres voor reparaties van de kleinste modernste uurwerken tot de oudste antieke klokken. Alle reparaties onder garantie. M1565

WEEST VERSTANDIG! Voordat U een gramofoon koopt, vraagt eerst demonstratie van Paramount en Ducetto gramofoons. Verkrijgbaar op zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden. Toko Populair, Pasar Baroe 62, Weltevreden. M1571

VOOR DE VACANTIE gemeubileerde bungalows en kamers met en zonder pension. Patjet boven Bandoeng 4500 voet. Zacht Europeesch klimaat, schitterende omgeving. Brieven no. M1153 Bataviaasch Nieuwsblad.

SOEKABOEMI, huize „Boemi-Ajoe". Gemeubileerde paviljoens te huur. Inlichtingen Telef. Batv. 1514 — Mentg. 392 of Soekaboemi 362. M1569

BATAVIA — GRAND HOTEL LEMBANG, slechts $1\frac{1}{2}$ uur in verbinding met de K.N.I.L.M. via Bandoeng. Het eenigste Berghotel dicht bij een groote stad gelegen. M1568

Hij is verstandig, die weet, wanneer hij abuis is — en er voor uitkomt. (De Zakenwereld).

DAMES. Na 2 lessen met de snelwerkpatronen kunt u uw eigen kleeding maken. Ook patronen naar maat. Citadelweg 7A. M1624

Te Koop Aangeboden.

SALON-VLEUGEL. Een in uitstekenden staat verkeerende mooie klankvolle Feurich salonvleugel wegens vertrek te koop. Prijs f 1000.—. Adres Villalaan 3, Telefoon Wlt. 1513. M1634

ROTTAN WIEG, geheel met zijde bekleed, 3 maanden gebruikt, te koop aangeboden voor f 40.—, een donkerblauwe kinderwagen, Engelsch fabrikaat f 40.—, een baby-weegschaal f 25.— en een wit gelakt kinderbad met dito standaard f 15.—. Te bevragen Tel. 2461 Welt. M1636

GOEDE GEBRUIKTE ELECTRISCHE MOTOREN te koop: drijfwerk, houtbewerking-machines. Technisch Bureau „Liem", Molenvliet Oost 37 pav. M1628

TECHNISCHE BIBLIOTHEEK van hoofdmachinist suikerindustrie te koop aangeboden tegen elk aannemelijk bod. Te bezichtigen, na telefonische afspraak (Tel. Wl. 429), Laan Trivelli 40 Weltevreden. M1600

EENIGE AANDEELEN van goed rendeerende zaak, jaarlijks dividend uitkeerende, à pari ter overname aangeboden. Geen tusschenpersonen. Gunstige geldbelegging. Informaties te bekomen onder no. M1601 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

TWEE 2-PERSOONS BEDDEN compleet, 2 waschtafels met stellen, buffet, theetafel, etenskast met tafel en 4 stoelen, een zitje, een kleine en groote ijskist, koperen potten, bloemenstandaard, glasen aardewerk enz. enz., te koop voor elk aannemelijk bod. Te bevragen Gang Kwini 5, Tel. 441 Welt. M1643

EEN ZOO GOED ALS NIEUWE SEALSKIN BONTMANTEL, maat 50, ter overname. Brieven onder no. M1603 Bataviaasch Nieuwsblad.

LEERBOEK VOOR STENOGRAFIE, systeem Sir I. Pitman, door Sj. van Eck, is verkrijgbaar in de voornaamste boekwinkels in Indië. M1582

MEUBILAIR. Wegens overcompleet te koop 2 clubfauteuils met bijhoorende canapé, tafeltje en schemerlamp. Te bezichtigen Koningsplein Noord Binnen 2, van 6 tot 7 uur. M1617

FIAT 509, 4 deuren, 8000 K.M. gereden, uitstekende conditie, te koop. Inlichtingen Tuin du Bus II, No. 3, Telefoon Wlt. 1610. M1619

1 DAMESFIETS te koop voor f 15.— en 2 bekleede rottan stoelen f 17.50. Brieven onder nummer M1567 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

HUPMOBILE, 8 cylinder, in zeer goeden toestand, te koop. Uitsluitend à contant. Onderzoek door technicus toegestaan. Informaties Telefoon Mtg. 158. M1584

De „zakenslag" wordt niet meer geleverd met koopwaar. Het is de leider, de organisatie, het verkoopsysteem, achter de koopwaar, die het verschil uitmaken tusschen succes en mislukking. (De Zakenwereld).

TWO SEATER ESSEX te koop aangeboden, alles in goede conditie, nieuwe banden, moet weg wegens vertrek. Te bevragen Park Hotel, kamer 10. M1625

WHIPPET-AUTO, touring model 1927, in uitstekenden staat, tegen elk aannemelijk bod ter overname aangeboden. Proefrit en deskundig onderzoek toegestaan. Brieven onder no. M1618 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

TRIUMPH MOTORFIETS, model 1929, te koop. Prijs f 450.—. N.V. Twijsel's Autom. Mij., Kebon Sirih 4. M1627

PACKARD, 8 cyl., in zeer goede conditie, wegens omstandigheden te koop aangeboden voor f 9000 — cash. Proefrit en technisch onderzoek aan ernstige reflectanten toegestaan. Brieven onder nummer M1590 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

EEN NEW FORD AUTO, in goeden staat verkeerende, 6 maanden gebruikt, wegens vertrek te koop aangeboden voor f 850.—, een Citroën 10 P.K. met balloonbanden voor f 400.—, in goeden staat verkeerende. Te bevragen bij Tel. No. 493 Mr.C. M1640

EEN STERK PAARD te koop met deeleman en tuig. Inlichtingen te bekomen B.B.W.S., Koningsplein (race-terrein). M1650

Te Koop Gevraagd.

EEN KASTKOFFER, een hoedenkoffer, beide in prima conditie, te koop gevraagd. Brieven met opgaaf van prijs no. M1605 Bataviaasch Nieuwsblad.

Om den top te bereiken, moet men doordringen tot den bodem der dingen. (De Zakenwereld).

HANDTUINWALS te koop gevraagd. Brieven onder no. M1609 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Vacante Betrekkingen.

STENO-TYPISTE kan geplaatst worden op een gouvernements kantoor. Sollicitaties, met uitvoerige beschrijving van genoten opleiding, praktijk, verlangd salaris enz. aan het bureau van het Bataviaasch Nieuwsblad onder nummer M1593.

Er bestaat schijnorde en er is werkelijke orde. Omdat iemands bureau opgeruimd is, is dit nog geen zeker teeken, dat zijn zaken in orde zijn. De laden kunnen propvol zijn met ongeopende, onbeantwoorde brieven, ongelezen rapporten en beloften, die nooit werden gehouden. (De Zakenwereld).

Aanbod Personeel.

HOLLANDER, 20-jarige Indische praktijk, zoekt positie in den handel met begin April. Prima referenties. Brieven onder no. M1631 Bataviaasch Nieuwsblad.

MILICIEN, thans nog in dienst, zoekt tegen beëindiging van zijn diensttijd een betrekking. Brieven onder no. M1598 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

BIJVERDIENSTE gezocht door Hollander met algemeene ontwikkeling, de avonduren vrij hebbende. Aanbiedingen onder nummer M1596 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

JONGMENSCH zoekt, wegens teleurstelling in tegenwoordige betrekking, verandering van positie per 1 April a.s. Brieven onder nummer M1592 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Wat wij, zakenmenschen, noodig hebben is vertrouwen en geduld; we mogen nooit aan onszelf twijfelen — tenminste niet hardop. (De Zakenwereld).

JONGMENSCH, einddiploma K.W.S., (water- en spoorwegbouwkunde), ruim 3 jaren practijk, zoekt plaatsing, onverschillig waar, ook voor buiten. Brieven onder no. M1616 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

DAME, geposeerden leeftijd, zoekt administratieven werkkring. Hoog salaris geen vereischte. Brieven M1487 Bataviaasch Nieuwsblad.

DAME van goeden huize, op leeftijd, zou gaarne, tegen vrij kost en inwoning, tot gezelschap of tot hulp in de huishouding zijn. Brieven Bataviaasch Nieuwsblad no. M1635.

Personalia.

DAME, in Augustus repatrieerende, zoekt tegen vergoeding der reiskosten 2de klasse verzorging van hulpbehoevenden heer of dame, of toezicht op 1 of 2 kinderen. Brieven onder no. M1599 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

OP REGENDAGEN meerijden gevraagd van Laan Trivelli naar Sluisbrugstraat, 7 uur v.m. Opgave van condities aan Tel. no. 429 Weltevreden, tusschen 5 en 7 uur n.m. M1602

EMMY. Moet je dringend spreken. Kom morgenmiddag op de bekende plaats. W. M1595

TENNISCLUB vraagt middelmatige spelers. Speeldagen Maandag- en Donderdagavond. Brieven onder no. M1607 Bataviaasch Nieuwsblad.

In onze jonge jaren hebben wij allen een kiem van persoonlijkheid en oorspronkelijkheid, die wij kunnen ontwikkelen of verstikken. Wie dit laatste doet, gaat behooren tot de groote massa, die het leven langs zich heen ziet gaan, zonder zelf veel te beleven en die met min of meer afgunst uit de verte mag toekijken naar het bedrijf van de mannen, die de dingen in de wereld doen. („Der Organisator").

HEER met vaste en goede positie vraagt z.s.m. f 250.— ter leen, af te betalen in 10 maandelijksche termijnen van f 35—. Brieven no. M1614 Bataviaasch Nieuwsblad.

MEERIJDEN GEVRAAGD van Nieuw Gondangdia naar Molenvliet (Lindeteves) door dame, kantoor-uren 8 — 4.30 en Zaterdags van 8 — 12.30. Brieven met prijsopgave onder no. M1620 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

HEER, vaste positie bekleedende in den handel, vraagt voor onmiddellijk f 2000.— ter leen tegen nader overeen te komen condities. Aanbiedingen onder nummer M1589 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Onderwijs en Lessen.

LESSEN gevraagd ter verkrijging van het diploma voor radiotelegrafist 2e en 1ste klasse. Brieven onder no. M1638 Bataviaasch Nieuwsblad.

WISKUNDE-LESSEN worden gegeven door Dr. H. P. Berlage jr., Vioslaan 3, Tel. Wl. 4003. M1604

WIES MEKERN, ex leerlinge Eddy Ray Amsterdam, geeft les in alle moderne dansen. Djamboelaan 10. Telf. Wl. 266. M1579

VOOR ZELFONDERRICHT leent zich het „Leerboek voor Stenografie, systeem Sir I. Pitman", door Sj. van Eck. Verkrijgbaar in de voornaamste boekwinkels in Indië en bij den samensteller, Laan Trivelli 40 Weltevreden, Tel. Wl. 429. M1583

CURSUS HANDELSSTUDIE. Opening nieuwe klas 3 Maart. Opleiding examens van den Bond: Boekhouden, Engelsche en Nederlandsche handelscorrespondentie. Thans 3 klassen (60 leerlingen). Voor repetitieklas examens Mei is nog plaats. Gedrukte aanteekeningen. Voorheen Kwitang. Thans aanmelding alle avonden aan de nieuwe Christelijke Hollandsch Chineesche School, Tanah Njonja 1 (tegenover Sipayersweg). M1574

Een depressie zou sneller dan anders ten einde zijn, indien elkeen in slechte tijden geld zou uitgeven, in plaats van te sparen. (Dr. Harold F. Clark in Wall Street Journal).

HANDELSAVONDSCHOOL. Officieele opening 3 Maart. Leerlingen kunnen na 3 jaar een diploma ontvangen voor boekhouden en verwante vakken, Engelsche en Nederlandsche handelscorrespondentie. Lesgeld f 4.— tot f 10.—. Aanmelding alle avonden aan de nieuwe Christelijke Hollandsch Chineesche School, Tanah Njonja 1 (tegenover Sipayersweg). M1575

(Vervolg Magneetjes pag. 3 Tweede Blad)

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — DERDE BLAD — Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888
(Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De Londensche Vlootconferentie

door

DR. E. v. RAALTE.

(Geschreven voor het Bat. Nieuwsblad. Nadruk verboden).

Een zware mist hing over Londen. Reeds in den ochtend zag het er bijkans uit, alsof het avond was. Een ondoordringbaar gordijn van smook gaf aan het geheel een somberen aanblik, die doordat overal de lantaarns en de verlichtingen aan waren, tevens iets mystieks had.

Aldus de Engelsche hoofdstad op het oogenblik, waarop de Koning zich naar het Hoogerhuis begaf om daar in de Koninklijke Galery de Vlootconferentie te openen.

De voorteekenen waren dus verre van vroolijk, doch het zou dwaasheid wezen nu maar meteen te gaan gelooven, alleen op grond van de sombere symboliek van het weer, dat er van de heele conferentie niets terecht zal komen. Het is uit den aard der zaak op dit oogenblik nog te vroeg om dienomtrent eenige, althans gegronde voorspelling te kunnen doen. Veel zal er van afhangen of men alom voldoende zal denken aan de waarschuwing die MacDonald liet hooren om het ontwapeningsprobleem vooral niet te beperken tot een onderwerp, waarover de deskundigen het slotwoord spreken, doch om het op een ruimer terrein te brengen, n.l. het terrein waar de scheppende staatslieden tenslotte de zeggingschap hebben.

Als men bedenkt, hoe menigeen van oordeel is, dat de Engelsche minister van Marine zelf juist onder den plak zit van de deskundigen van de Admiraliteit, moet deze uitlating van den Britschen premier bepaald opvallend genoemd worden. Overigens, dat bleek wel duidelijk, is de huidige leider van de Engelsche regeering er geenszins de man naar — vooral niet bij de tegenwoordige politieke verhoudingen in zijn land —, zonder blikken of blozen op eenmaal tot een radicale vlootontwapening te willen overgaan. De traditie van het Engelsche volk en de insulaire positie van Groot-Britannië, zijn nu eenmaal factoren, waarvoor ook een MacDonald zich niet blind wenscht te toonen. Langzaam aan dan breekt het lijntje niet, schijnt in dit opzicht zijn leuze te zijn en onmiddellijk begint hij al met de ongeduldigen te waarschuwen, dat men er zoo op den duur wel degelijk zal komen, doch dat het nu eenmaal niet verstandig is alles tegelijk te willen bereiken.

Op dit oogenblik moge ik intusschen de verschillende vraagstukken betreffende mogelijke vermindering nog even laten rusten om thans liever aandacht te wijden aan eenige puntjes uit de plechtigheid van heden, die ongetwijfeld het aanstippen waard zijn.

Bepaald indrukwekkend was het binnenkomen van den een gekleede jas aanhebbenden Koning. In heel de vergaderzaal viel geen uniform te ontdekken en toch zat er bepaald stijl in het geheel.

Koning George zag er goed uit en bepaald niet als een man, die nog in een of ander opzicht de gevolgen van een ernstige ziekte ondervindt. Alleen in zijn stem kon men zoo nu en dan iets bemerken, dat aan zijn ongesteldheid van het vorige jaar deed terugdenken.

Terwijl de Koning sprak, stond zijn gehoorzame dienaar achter hem, zooals dat nu eenmaal sinds eeuwen gebruikelijk is. Ook een Labour-premier heeft eerbied voor dat verleden en weet hoe hij zich, eenmaal minister geworden, tegenover anderen, het staatshoofd in de eerste plaats, dient te gedragen. Geen wonder dus dat MacDonald in zijn rede nog eens met bijzondere vreugde aanstipte hoe het heden, sinds zijn ziekte, voor het eerst was, dat Zijne Majesteit weer eens in het openbaar sprak. Gij ziet het dus, geachte lezers, elk revolutionnarisme is den Engelschen premier vreemd.

En toch hebben we vandaag ter gelegenheid van de opening meteen allerlei meegemaakt, dat een vorig geslacht vermoedelijk nog ontzaggelijk revolutionnair gevonden zou hebben.

Allereerst de radio-uitzending. De heele reeks van sprekers, de Koning voorop, hadden voor zich een microfoon staan, teneinde aldus honderdduizenden buiten de zaal van het gesprokene te kunnen doen genieten. Toen de Koning zich opmaakte om weer heen te gaan, bleek hem, dat de fotografen gaarne even een foto van hem en zijn omgeving houden nemen. Zijne Majesteit boog zich ook hier voor wat de openbare meening van hem verlangt: hij bleef even staan, totdat de fotografen hun werk hadden gedaan.

Nauwelijks was de fraaie troonzetel, waarop de Koning had plaats genomen, koud, of daar kwamen een paar mannen aanzetten, teneinde den zetel eenvoudig weg te nemen. Dit sjorren met den troonzetel is zeer zeker ook wel weer een resultaat van onzen tijd.

Tenslotte nog een punt, dat sterk opviel: het feit, dat de vertegenwoordigers der Dominions, insgelijks van Indië, aanwezig waren, als zelfstandige delegaties en dit dan ook door enkele korte redevoeringen nog eens goed lieten uitkomen.

In een zaal, waaraan heel wat historie en heel wat herinneringen aan ouden wepenroem vastzit, speelden zich dergelijke moderne dingen af, als ik hier heb vermeld. Moge men later kunnen zeggen, dat de conferentie zelf als het ware een revolutionnair resultaat heeft opgeleverd, n.l. in zooverre revolutionnair, dat de slotsom zou zijn een vergaande internationale vlootontwapening. MacDonald zou zulks gaarne zien gebeuren, doch hij heeft daartoe aller steun noodig, want makkelijk is de taak, die op hem rust, zeker allerminst. Met een vasthoudendheid, den bulldog waardig, moge hij hiervoor ijveren.

DE VEILIGHEID VAN INTERNATIONALE LEENINGEN

door

VILLANUS.

De tweede Haagsche conferentie onderscheidt zich sterk van haar voorgangster; totnogtoe geen sterke emoties, geen groote principieele geschillen. Snowden gaat rond, vriendelijk glimlachend, zonder zijn militante houding van dezen zomer, maar tegelijkertijd ook met zeer matige belangstelling. Vaak zit hij in het hotel de Witte Brug voor zijn raam uit te kijken naar de hengelende Hagenaars, waarbij hij zich steeds nog bezig houdt met het probleem, hoe ter wereld levende visch kan worden opgehaald uit dit vuile water. Dat hij zich voor dit vraagstuk interesseert, weet men door het feit, dat hij ten slotte een secretaris op onderzoek heeft uitgestuurd.

De journalisten klagen over malaise: Dat beteekent, dat de conferentie hun niet, door sensationeele gebeurtenissen, spannende stof verschaft. De beraadslagingen zijn, zelfs volgens de vaklui, „hopeloos technisch". Kwade tongen beweren, dat de deskundigen soms zelf verlegen zitten, als zij moeten uiteenzetten, wat zij werkelijk hebben bedoeld. Hierin is, naar wij kunnen verzekeren, minder overdrijving, dan men op het eerste gezicht zou aannemen.

Intusschen hebben de eerste dagen dit vreedzame beloop slechts, doordat men de moeilijkste problemen op den achtergrond houdt. Men is b.v., toen men de kwestie van de schulden der oostelijke centrale mogendheden aan hun overwinnaars ging behandelen, met de Oostenrijkers begonnen. Eerst maakte dit den indruk, dat men de Oostenrijkers als de zachtste tegenstanders beschouwde; naderhand is gebleken, dat men hun geval slechts als het gemakkelijkste probleem beschouwde, omdat het zoo eenvoudig was door negativiteit. Van de Oostenrijkers in nu eenmaal niets te halen. Hun premier Schober kon zich veroorloven te zeggen: Wij willen niet betalen; en àls wij konden, dan zouden wij niet mogen, vanwege andere verplichtingen.

Men zal van de Oostenrijkers daarom slechts een soort principieele betaling kunnen eischen, waarmede zij in ieder geval de verplichting tot betalen erkennen.

Het weerbarstigste probleem vormen op dit gebied de Hongaren.

Ten opzichte van de Duitschers is de moeilijkste kwestie ook zoo lang mogelijk uitgesteld. Ieder hoopt eigenlijk, dat het gelukken zal, dit geschilpunt volmaakt te ontwijken. Dit echter zal heel zeker niet mogelijk zijn. Het geval is van groot algemeen belang en daarom de moeite waard, hier in beschouwing te nemen.

Het eerst in de buitenlandsche commissie der Fransche Kamer is de vraag opgeworpen: Welke waarborgen bezit de Fransche regeering, dat Duitschland onder alle omstandigheden zijn, uit het plan-Young voortvloeiende plichten, zal nakomen? Wat doet de Fransche regeering voor de veiligheid der belangen van het publiek, dat de leeningen, geplaatst voor het mobiliseeren der Duitsche schuld, zal opnemen?

Deze kwestie is daar vertrouwelijk behandeld. Het is zeer te betreuren, dat er toen journalisten zijn geweest, die deze kwestie in de Pers hebben gebracht. Zij spraken toen van de mogelijkheid, dat Frankrijk zijn recht op bezetting van Duitsch gebied, waarvan de Roerbezetting een voorbeeld is geweest, voor het geval van een kwaadwillige weigering van Duitschland, moest behouden.

Daarop is in Duitschland het wantrouwen ontwaakt; de Pers is gaan vragen: Staan wij nog altijd bloot aan een bezetting? Zijn wij, ofschoon het plan-Young heel nieuwe omstandigheden heeft geschapen en een heel anderen rechtstoestand, nog altijd onderworpen aan de bepalingen, vervat in artikel 430 van het verdrag van Versailles, waardoor Duitschland ieder oogenblik kan blootstaan aan een gewapende invasie, zonder dat het zelfs maar het recht heeft van protest?

Natuurlijk is de discussie geheel en al theoretisch. Men mag niet alleen genoeg vertrouwen hebben in de eerlijkheid, maar ook in het gezond verstand van Duitschland, om te gelooven, dat het iets dergelijks niet zou begaan. Immers, Duitschland zou daarmede niet alleen den financieelen en economischen oorlog verklaren aan zijn oude vijanden, maar ook aan alle andere landen, waar de markt Duitsche leeningen heeft opgenomen.

En verder: Als Duitschland ertoe kwam, zijn verplichtingen in financieel opzicht te verscheuren als een vodje papier, zou het dan wel de bepalingen eerbiedigen, die het dwingen, de Franschen zonder verzet te laten binnenrukken? Men ziet, de geheele kwestie is erg academisch. Maar tegelijkertijd kwetsend voor de Duitschers. Immers naast de algemeene bepalingen van het internationaal recht tegen staten, die hun verplichtingen niet nakomen, zou er dan nog een speciale wet tegen de trouweloosheid van Duitschland blijven bestaan. Op een dergelijke basis van wantrouwen, kan men geen overeenkomst sluiten in den trant van het plan-Young.

Dat begrijpen hier in Den Haag alle betrokken partijen heel goed. Maar doordat het geval in discussie is gebracht in de Pers, moeten zij het nu in behandeling nemen. De Duitschers moeten eischen, dat de Franschen artikel 430 van het verdrag van Versailles voor vervallen verklaren. In de practijk — de facto — is het al lang vervallen, zooals zooveel bepalingen van Versailles. Maar men weet, hoe angstvallig de Fransche staatslieden vasthouden aan de fictie, dat geen titel of jota veranderd mag worden aan dat verdrag. Het is een bouwwerk, dat men geleidelijk ziet afbrokkelen, maar waaruit officieel geen steen mag worden weggenomen. Nu de Duitschers echter, tot geruststelling van de zeer geïrriteerde openbare meening in hun land, bepaald de verzekering moeten meebrengen, dat zij voortaan ook rechtelijk gevrijwaard zijn tegen de gevaren van artikel 430, stellen zij den eisch, dat een artikel van het verdrag uitdrukkelijk wordt uitgeheven. Ieder, die iets weet van de Fransche politiek, beseft ook, hoe oneindig ver een gewapend optreden buiten de bedoeling van de Franschen ligt. Daarom gaat het dus niet: het gaat eenvoudig om het prestige tegenover de eischen van binnenlandsche politiek.

Met dit, oorspronkelijk volkomen noodelooze probleem, is dus de Haagsche conferentie zwaar belast. Achteraf ziet ieder de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven voor het te berde brengen van het probleem. Het is een algemeen „houdt den dief", waarbij de „dieven" zelf uit alle macht meeroepen. Pertinax, die wellicht de hoofdschuldige is, door een alarmeerend artikel in de *Echo de Paris,* is nu een dergenen, die in de *Daily Telegraph* het anathema uitspreekt over de vaders van de dwaze en gevaarlijke agitatie.

Intusschen, men zit ermede. De Duitschers staan sterk in logisch opzicht. Hoe is een militaire invasie, als economische dwangmaatregel, overeen te brengen met het Kellog-pact? De Duitschers zeggen verder: Op Versailles is Locarno gevolgd; op Locarno nu de overeenkomst van Young. Is daardoor niets veranderd?

Met den tekst der verdragen in de hand kunnen zij bewijzen, dat artikel 430 niet meer van kracht kan zijn. De Franschen gelooven dat direct, maar...

En nu de kwestie eenmaal in discussie is gekomen, wordt ook het publiek, dat de leeningen zal moeten opnemen, nieuwsgierig: „O, ja, dat is waar ook, welke waarborgen biedt men ons voor het geld, dat wij betalen voor onze Duitsche leeningsstukken?" Men vergeet daarbij, dat internationale leeningen nooit gewaarborgd zijn geweest door militaire sancties......

Men zit nu met het geval, of juister: De Haagsche conferentie zit ermede.

De Franschen zullen artikel 430 zien te redden, maar het voor de Duitschers verpakken in allerlei watten van verzachtende termen. Men kan al zien, waar zij heenwillen: artikel 430 blijft buiten werking, zoolang het plan-Young functionneert. Dat spreekt vanzelf! Maar het bestaat verder als de stok achter de deur. Het zou echter nooit mogen worden toegepast, tenzij het internationale gerechtshof uitdrukkelijk heeft geconstateerd, dat Duitschland onnoodig in gebreke is.

Hier komt men nu op het terrein, dat van algemeen belang is. Men voelt eruit de behoefte aan algemeene rechtsbepalingen, die staten, welke hun verplichtingen niet nakomen, aan bepaalde vormen van dwang kunnen onderwerpen. Bestaan er goede en prompt werkende regelingen van dien aard, dan kunnen militaire maatregelen allicht overbodig worden. Niemand zou terwille van een willekeurige staking van zijn betalingen zich aan het gevaar van een internationalen boycott willen blootstellen. Want dan zouden de nadeelen ontzaglijk veel grooter zijn, dan de voordeelen van een wederrechtelijke berooving van zijn schuldeischers.

De discussie tusschen Franschen en Duitschers zou heel nuttig kunnen zijn, als zij aanleiding gaven tot een regeling, die de houders van internationale leeningen meer beveiliging gaf, dan zij totnogtoe genieten. Het voorbeeld van Rusland, dat zijn groote, in een vreemde geldsoort gesloten verplichtingen willekeurig verloochende, is een leerzaam voorbeeld.

Tegelijkertijd zou een internationale regeling de oplossing zijn van het geschil tusschen Duitschland en Frankrijk. Want een regeling, die niet een speciaal tegen hen gerichte motie van wantrouwen zou zijn, zou voor hen geenerlei bezwaar hebben. De Franschen hadden de gewenschte waarborgen in een mate, die zij door een bijzondere regeling nooit kunnen bereiken, omdat dan de geheele wereld hun bondgenoot zou zijn tegen een weerbarstig Duitschland.

Deze kwestie hoort echter niet op de Haagsche conferentie thuis met haar beperkte deelneming, maar in den Raad der Volken te Genève.

Allen moeten kunnen meepraten als allen bindend recht geschapen wordt. Daarom is het dus te meer te betreuren, dat dit algemeen belang tot een Duitsch-Fransche aangelegenheid is verworden.

(Nadruk verboden.)

FEUILLETON.

Zijn Laatste Wensch.

Roman van ANNY VON PANHUYS.

Geaut. vertaling uit het Duitsch.

8)

Met een vriendelijk „dank je wel" ging de professor naar de wenteltrap Else volgde haar vader, die tijdens het naar boven gaan af en toe halt hield: zijn hart was weer aan 't spoken.

Else leed er zeer onder, dat haar vader al zoo lang sukkelend was. Hoe gaarne zou ze een offer gebracht hebben, indien dit zijn hartkwaal en zijn zenuwgestel had kunnen genezen. Sinds gisteren, toen haar vader haar de last van die twee maanden proeftijd van de schouders had genomen, had zij hem nog meer lief dan te voren.

De trap eindigde op een breede gang, waarop eenige smallere gangen uitkwamen. Groote deuren verleenden toegang naar de vele zalen. Aan het einde van den hoofdingang stonden drie mannen, die hun pet afnamen. Een hunner opende de deur, waartegen hij leunde, voor vader en dochter. Zij waren nu in de directeurskamer, een zeer ruim vertrek met doorzien tijd verbleekte brocaatstof tegen de wanden en een à la Watteau beschilderd plafond. In een hoek stond een met rood fluweel bekleed bankje, waarop de professor ging zitten. Zoekend gleed zijn blik door het vertrek, dat er door zijn koelheid weinig vriendelijk uitzag. Tegenover hem, aan een der lange zijden, hingen de drie portretten van zijn voorgangers, die evenals hij, hun zilveren jubileum hadden mogen vieren. Ginds in den hoek stond ook zijn portret, dat hier zou komen. Reeds jaren geleden waren de haken volgens de aanwijzingen van den lijstenmaker in den muur gedreven, zoodat men het schilderij slechts had op te hangen.

„Jullie kunt nu het doek afnemen en 't schilderij ophangen", riep de professor den mannen toe, die vlug deden wat hun was opgedragen. Na hun een goede fooi te hebben gegeven, liet hij hen gaan.

Een tijd lang spraken vader en dochter geen woord; er heerschte een plechtig zwijgen, terwijl zij naar het portret keken, dat in zijn mahoniehouten lijst zoo forsch en zwaar daar van dien wand op hen neerzag. Beider gemoed werd hier in de middagstilte, die hen omgaf, bewogen door allerlei gedachten.

Eindelijk verbrak de vader het zwijgen. Hij trad op Else toe en legde zacht zijn arm op haar schouder.

„Eens zal zeker mijn portret weer naar huis gehaald worden, niet waar, mijn kind?"

„Maar vader", klonk lief verwijtend haar antwoord, „begint u daar nu weer over?"

„Ik moet wel. Else, ik kan niet anders. Kijk eens, ik weet heel goed dat jullie, moeder en jij, me liefhebt, maar niettemin kan ik niet dikwijls genoeg hooren, dat jullie na mijn dood mijn portret weer naar huis zult laten brengen."

„Wil ik 't u schriftelijk bevestigen, vader?" Else trachtte een schertsenden toon aan te slaan, maar 't ging haar niet goed af, want het naar haar toegebogen bleeke gezicht van haar vader, dat diens boosaardige kwaal verried, bracht haar van streek.

„Neen kind, ik geloof aan je woorden, ook zonder dat je die schriftelijk bevestigt". Vermoeid glimlachte hij. „Maar ik verheug me, dat de hertog na mijn dood zal bemerken, dat niet bij alle menschen de ijdelheid van het gezin boven de liefde gaat. Van mijn gezin ten minste ben ik zeker."

Of hij van zijn zaak, zoo ging hem door het hoofd, werkelijk wel zoo zeker zou zijn geweest, indien alleen zijn vrouw daarbij betrokken ware geweest — die vraag zou hij niet zoo snel hebben kunnen beantwoorden.

Star keken de vier portretten neer op vader en dochter. Daar links, het eerste van de rij, stelde den baron Thomas voor. Berner richtte zijn blik naar het portret, dat ten voeten uit was geschilderd. Een heel klein, smal mannetje moest de oude Thomas geweest zijn; op zijn uitgedroogd, rimpelig gezicht lag een glimlach en de poederpruik met het stijve staartje zag er bijna grotesk uit.

Het portret, dat er naast hing, was dat van den dikken Achim von Siddow, een man met een gemoedelijk gezicht met volle wangen en kleine, half dichtgeknepen oogjes. Zijn kunstig geplooide kanten jabot was wel het meest opmerkenswaardig van den heer Achim von Siddow. De derde van de rij was een waardig kijkend heer met zorgelijk samengetrokken wenkbrauwen en hooge vadermoorders; het beetje haar op zijn hoofd verried veel, al te veel pommade. Deze heer met het plechtige gelaat heette, toen hij nog door de straten van Schneiditz wandelde, Fraugott von Bärwald; nakomelingen van hem woonden thans nog in de residentie.

„U ziet er 't deftigst uit", fluisterde Else haar vader toe en er lichtte trots in haar oogen. „Jammer", voegde zij er peinzend aan toe, „dat u van een plechtige onthulling van het schilderij niets hebt willen weten."

„Je weet, kindlief, ik houd niet van zulk geparadeer in het openbaar; ik zal blij zijn als dat jubileumfeest heelemaal voorbij is."

„U bent in alles zoo bescheiden, vader." Else bracht zijn hand aan haar lippen en vond, dat een jubileum toch iets wonderschoons was, vooral — zooals met haar het geval was — wanneer daarbij tegelijk je engagement publiek mocht worden.

De professor scheen haar gedachten te hebben geraden, hij trok zijn kind naar zich toe en kuste haar. „Mijn lieveling, word maar heel, heel gelukkig!"

Met groote oogen keek Else haar vader aan. Wat beduidde dat? Zijn woorden klonken bijna als een afscheid. Iets dergelijks scheen de professor zelf te vinden, want hij liet Else los en zei op een toon, dien hij trachtte ongedwongen te doen klinken: „Ik begin bijna te gelooven, dat ik haast even plechtig kijk als de dikke Fraugott von Bärwald", daarbij wijzende naar het portret van den heer met de vadermoorders.

„Zooveel plechtigs kunt u nooit bij elkaar krijgen", zei Else lachend. Ze stelde voor nu heen te gaan, wat de vader goed vond, er aan toevoegend, dat hij niet met haar mee naar huis kon gaan, omdat hij nog naar den advocaat Stern moest.

„Wat moet u daar doen, vader?"

„Niets bijzonders, kindje, alleen maar een inlichting betreffende een rechtskwestie bij hem inwinnen."

Daar er zich bij Stern slechts enkele cliënten in de wachtkamer bevonden, was hij weldra aan de beurt om geholpen te worden. Stern en de professor kenden elkaar al vele jaren; zij ontmoetten elkaar dikwijls en behoorden tot het clubje, dat elken Donderdag in „De Kroon" bijeenkwam om een glaasje wijn te drinken, te politiseeren en speciaal om een onschuldig kaartje te leggen.

Stern begroette den professor vriendelijk en vroeg, nadat beiden waren gaan zitten, waarmee hij hem van dienst kon zijn.

„Ik zou graag een oogenblik uw tijd in beslag willen nemen voor een kleine rechtskwestie", begon de professor, uit zijn binnenzak een dik, verzegeld couvert nemende, dat hij nog even bevoelde, alsof hij wilde onderzoeken of 't nog goed gesloten was. Toen reikte hij het Stern over.

„Mijn laatste wensch!" las deze tot zijn verwondering en zei: „Ik begrijp niet wat u hiermee wilt, professor; in de eerste plaats schrijft men gewoonlijk: „mijn uiterste wilsbeschikking" en in de tweede plaats heb ik die wilsbeschikking al jaar en dag onder mijn berusting".

(Wordt vervolgd).

Mis! Holland!

Kust'er!

In Rotterdam, aan den Goudsche Singel, is een complex woningen, waarin jonge dames van eenigszins gevorderden leeftijd haar laatste levensjaren slijten.

In den volksmond heet zoo'n conglomeraat perceelen van bescheiden omvang „hofje". Het eigenaardige van dit hofje is, dat het boven den ingang een tegeltableau heeft. Op den voorgrond de godin van de barmhartigheid *am Scheideweg*. Aan haar rechterhand een oud vrouwtje, leunend op een stokje; aan haar linkerhand een dito. Maar de laatste wordt met een armzwaai de toegang ontzegd tot het huis van liefdadigheid. De oplossing van dit gebaar las men in een gedicht eronder, dat aldus aanving:

Onwaardige, terug, voor U geen hulpbetoon!

Wat heeft het oude vrouwtje gedaan, dat zij zich den toorn van de godin op den mageren hals haalde en zich den toegang tot dit Mekka van ouden van dagen ontzegd ziet? De oplossing hiervan vindt men op den achtergrond van het tableau, waar men aan het eind van den weg aan den rechterhand van de godin een bankje ziet, waarop zich een jong meisje gezet heeft, terwijl men aan den tegenovergestelden kant een dergelijk bankje ziet met een meisje dat in aangenaam discours is met een lid van de andere kunne. Ronduit gezeid: zij zit te vrijen.

En daarom mag zij het hofje niet in. Toen het hofje gebouwd en het tegeltableau in den gevel aangebracht werd, heeft schrijver dezes op de meedoogenlooze strengheid van de godin gewezen en geprotesteerd, uit naam van zoovelen die op bankjes gezeten en met de andere sekse geconverseerd hadden, tegen de kwalificatie „onwaardigen".

En nu komt de groote macht van de Pers in het geding. Want wat gebeurt? Het tableau blijft, maar het gedicht wordt verwijderd. En niemand die de historie niet kent, begrijpt thans meer iets van de symboliek van het geval. De armzwaai van de godin is een machteloos gebaar geworden.

⁂

Misschien begrijpt de lezer nu, waarom ik moest denken aan „Der deernen praal en val" van de Balzac, bij de lezing van het tragisch lot van de Emmy Kuster, die één dag schoonheidskoningin van Holland is geweest. Eén dag! Wij zullen omtrent de tragiek niet in herhalingen vervallen. Toen het telegram uit Holland ons bereikte, hebben wij er een T e r z i j d e aan gewijd. Deze vrouw was de schoonste. Maar de kroon werd haar van het hoofd gerukt. Omdat zij getrouwd geweest was!

En overigens was zij ook een tikkeltje te oud. Ze had gejokt, zei dat ze 22 was en ze was 29. Maar is dat niet echt vrouwelijk? Als ik een vrouw was, zou ik uitroepen: Doen wij dat niet allemaal?

⁂

Is ze niet aardig? Begrijpt de lezer waarom ik haar naam als een uitnoodiging aan het hoofd van dit artikel zette? In elk geval is ze toch veel en veel beschaafder dan de hoogst ordinaire juffrouw die Holland verleden jaar tot koningin heeft gekroond.

Het verloop van deze schokkende gebeurtenissen had plaats in deze chronologische volgorde:

Vrijdag 17 Januari verscheen in de bladen het bericht:

Morgen zal in het Theater Tuschinski te Amsterdam onder de tweede avondvoorstelling de proclamatie plaats hebben van Miss Holland 1930, de Nederlandsche jongedame, die op het schoonheidsconcours te Parijs, begin Februari (om den titel Miss Europa) en in September te Rio de Janeiro (om den titel Mis Universe en den grooten prijs van $ 20.000), ons vaderland zal vertegenwoordigen. De jury kiest reeds des middags de a.s. Miss Holland, doch deze bijeenkomst van de jury, de dames en haar familie, is volgens de regelen van dit concours vertrouwelijk.

Zondag 19 Januari kwam de beslissing in de couranten:

Het voorspel voor de keuze van Miss Holland heeft gistermiddag in de groote bovenzaal van het American Hotel plaats gehad. Daar waren de uitverkorenen met hun familieleden samengekomen en achter de schermen beraadslaagde de jury (waarvan deel uitmaakten Piet Kramer, Louis Saalborn, Mr. Keuls, Th. A. Vos, Caroline van Dommelen, J. C. Schröder, Jan Sluyters, Martin Monnickendam, Louis Goudman) uren lang over het moeilijke vraagstuk, wie van de dames tot de zes uitverkorenen zullen behooren, die 's avonds in Tuschinski voor het voetlicht zullen verschijnen. Fotografen en filmoperateurs richtten hun toestellen op de verschillende Nederlandsche schoonen. Tegen zes uur werd de uitslag bekend. Uit het volgende zestal zal Miss Holland bij de tweede avondvoorstelling in Tuschinski worden gekozen: Marie van de Rest, Ginneken (zij behaalde twee jaar geleden reeds den eersten, toen officieuzen Levenprijs), Toosje Rijnierse, Geertruidenberg, Susie Klein, Amsterdam, Nelly Denis, Emmy Kuster en Mary Schlahmilch, allen uit Den Haag.

Nader wordt gemeld:

Mej. Emmy Kuster uit Den Haag is gistermiddag bij den Schoonheidswedstrijd te Amsterdam gekozen tot Miss Holland 1930.

Mej. Kuster zal in de eerste dagen van Februari naar Parijs en de Riviera vertrekken en daarna naar Buenos Aires om deel te nemen aan den wedstrijd om het wereldschoonheidskampioenschap.

⁂

De *Tel.* geeft een sappig verslag van dezen schoonheidsmatch:

En zooals ze daar stonden, alle zes, was het moeilijk iets van den afloop te voorspellen. Want de eerste was een typische Germaansche schoonheid en de tweede had het glundere en vriendelijke van het Hollandsche meisje (als het vriendelijk wil zijn) en de derde had een waas van poëzie over het aanschijn enz. enz. En om ons nog even in het onzekere te laten door wie wij in Parijs vertegenwoordigd zullen worden, hield eerst het vrouwelijke lid van de jury, mevrouw Caroline van Dommelen, een rede en zij vertelde, dat maar één van de zes Miss Holland kon zijn, zoodat den anderen vijf verzocht werd de zaak niet tragisch op te nemen, in de gedachte dat voor iedere lieve vrouw eenmaal in het leven — ditmaal niet het weekblad van dien naam — het tijdstip aanbreekt, waarop zij althans voor één man de liefste en schoonste van alle vrouwen is. Zij zei ook nog dat „a thing of beauty a joy for ever is" en dat in Spanje een mooie vrouw nooit boos is wanneer een wildvreemde man luid van die schoonheid getuigt.

Emmy Kuster!

En inmiddels stonden de zes schoonste Hollandsche vrouwen daar en mevrouw Van Dommelen hield nog altijd de rood-wit-blauwe sjerp vast, tot zij die eindelijk om de schouders legde van mejuffrouw Emmy Kuster — en haar is die met het poëtische waas over het gelaat — een slanke brunette met donkervioletten oogen, of was het blauw? Maar voor de eerste maal beschenen de schijnwerpers de nieuwe Miss Holland, die uit haar rustige ouderlijke woning in Den Haag plotseling is getrokken voor het felle voetlicht — vandaag nog van het Theater Tuschinski — morgen voor dat van Europa en dan, in Rio de Janeiro, voor het voetlicht van de wereld.

En terwijl het applaus uit de zaal klonk, boog Miss Holland gracieuzer dan men van een meisje, dat voor het eerst een tooneel betreedt, zou hebben verwacht. Voor de eerste maal zal een Miss Holland niet alleen geprezen worden om haar schoonheid, maar ook om haar gratie van beweging.

Maar Miss Holland vond het niet leuk. Ze was hevig geagiteerd en maakte een beweging om van het tooneel en van den roem te verdwijnen. Later hoorden wij dat zij aan de haar opvolgende dame den roem en de eer van den titel had aangeboden, als een verstandige koningin, die weet wat er aan een kroon vastzit.

En toen maakten de fotografen zich van haar meester — ze werd tien of twintig maal gefotografeerd en de groote hall van Tuschinski stond vol menschen, die de vorstin aangaapten. En eindelijk zonk zij vermoeid en nerveus in een hoekje neer... en toen kwam haar eerste interview.

Ze vond het vreeselijk!

— Hoe voelt men zich als Miss Holland, zei ik, terwijl achter mijn rug nog een meneer in diepe adoratie naar Miss Holland staarde en verklaarde, dat hij ditmaal de keuze van de jury volkomen billijkte.

— Ik vind het vreeselijk, zei Miss Holland. Ik wou dat ik terug kon. (Dit gebeurde spoediger dan zij verwacht had. Red. *Bat. Nwsbl.*). En ik wil het zoo eenvoudig mogelijk doen.

— Die in het schuitje zit... zei ik wijsgeerig.

— Ik heb mijn portret niet zelf ingezonden, als u dat soms bedoelt. Maar ik ben al die drukte niet gewoon en ik leid een rustig leven — ik ga nooit uit en houd van kalmte.

Miss Roemenië.

— En met gepaste onbescheidenheid: welke is uw levensstaat?

— Ik studeer voor liefhebberij oude kunst. En ik verzamel ze ook. Ik heb een Rubens bijv. waar ik erg trotsch op ben.

— En omdat wij het toch eenmaal te weten komen: bent u verloofd?

— Neen, zei Miss Holland met een glimlach. En ik hoop dat mijn Parijsche confraters dien glimlach zullen zien en beschrijven, beter dan de gereserveerde Hollandsche journalistiek dat kan. (Maar waarom vertelde ze n i e t dat ze getrouwd was geweest? Red. *Bat. Nwsbl.*)

En toen verduidelijkte ik aan de moeder van Miss Holland, dat een vorige Miss Holland verloofd was met een sportsman van athletische gestalte, zoodat het voor een interviewer bijna schrikachtig was vragen te stellen omtrent de opvattingen en liefhebberijen van de toenmalige schoonheidskoningin.

— Mag ik nu naar huis? vroeg Miss Holland.

⁂

De man van het *Vad.* was ook al innerlijk bewogen en raakte onder de bekoring van haar bescheidenheid. Kwam die misschien voort uit een niet al te zuiver geweten?

Het *Vad.* schrijft:

Ziehier nu een Miss Holland 1930, die den tweeden dag na haar uitverkiezing weigert om met het veel begeerde kampioenslint voor de fotografen te poseeren, die met een verachtelijk gebaartje een telegram van een modehuis, waarin een middagjurk wordt aangeboden, ter zijde werpt, die om twaalf uur de telefoon uitschakelt en zegt, dat het nu welletjes is. Ziehier een Miss Holland, die au fond niet trotsch, niet blij, niet voldaan is, maar die — het klinkt nog ongeloofelijk — haar uitverkiezing opvat als een taak.

— Het is heelemaal een samenloop van omstandigheden, vertelde ze ons, toen wij in de warm gemeubileerde woning van haar moeder aan de Juliana van Stolberglaan met Emmy Kuster zaten te praten.

— Ik wist er niets van, dat mijn portret naar Amsterdam was gezonden en ik was hoogst verbaasd, toen er een aangeteekende brief kwam, met de uitnoodiging om aan den eindwedstrijd deel te nemen. Ik had er eerst heelemaal geen zin in, om me daar als een renpaard te laten bekijken en ik zei: nee, dat doe ik niet.

Mama vertelde, dat zij later gehoord had, dat mededingsters en juryleden de loopende gesprekken hadden afgebroken, toen haar dochter binnenkwam (en zij verklapte daarmede wel zoo ongeveer, wie toch die geheime portretzendster was!).

Caroline van Dommelen hield een speechje en toen nam zij het rood-wit-blauwe lint en zeide, dat Emmy Kuster Koningin geworden was.

En Emmy Kuster? Zij schrok.

Nee, dat was de bedoeling niet. Geef het toch aan no. 2. Wilt U mijn plaats niet overnemen? Geen denken aan. Trouwens de jury zei veel te trotsch te zijn op haar keuze en zoo heeft de Nederlandsche Schoonheidskoningin de regeering aanvaard.

Is dit geen show, geen comedie, geen ingestudeerd rolletje? Stel de vraag gerust. Het onwaarschijnlijke van het verhaal geeft er het recht toe. En toch...

Het zou dwaasheid zijn te willen beweren, een meisje te hebben doorgrond in een half uur tijd. Heeft Oscar Wilde niet gezegd, dat vrouwen sfinxen zijn? Zonder geheimen, zei hij. Maar Emmy Kuster heeft wel een geheim, de groote vraag: hoe het mogelijk is, dat een meisje, dat in haar hart niet van deze dingen houdt, er ten slotte toch aan meedoet?

Dadelijk treffen in zoo'n lief gezichtje de kleine plooitjes, die ze onophoudelijk in haar voorhoofd trekt.

O, wat kan dit meisje ernstig kijken! Toen haar op het concours gevraagd werd ook eens te lachen, antwoordde ze: „dat kan ik niet, ik lach nooit", en schoot dadelijk daarna in den lach.

Op zichzelf heel merkwaardig, maar geen antwoord op de groote vraag. En telkens trok zij weer die ernstige plooitjes in haar hoog voorhoofd en vertelde en gaf even later zelf het antwoord, onbewust: zij houdt van rust, gaat vroeg naar bed, weinig uit, ja een film, Schubert, die had ze tweemaal gezien en gehoord. De muziek — Die Unvollendete...

— Houdt u van de Unvollendete?

— U niet? Ik speel piano. Maar dan geen Mendelssohn, maar Beethoven.

Die Unvollendete. Het muziekstuk of zijzelf? Beide. Ziehier de oplossing van het geheim. Ziehier een meisje, dat mooi is niet alleen door de trekken van haar gelaat, niet alleen door haar pijpekrullen, door haar fijne, slanke handen, haar figuur, haar gang en haar bewegingen, maar door den geest, die in al deze dingen vorm aanneemt.

Maar — een Unvollendete! Wat wil men ook? 22 jaar! De geest zoekt schoonheid en nog andere dingen. Weet ze zelf al wat? Die geest onderzoekt alle levenservaringen, ernstig. En nu zoo'n schoonheidsconcours? Zoo'n afgunst van anderen, zoo'n show voor de menigte, zoo'n reis naar Parijs en zelfs naar Amerika?

Reclame-aanbiedingen, interviews. Haar goede smaak verzet zich er tegen, maar haar ernst vindt weerklank in de leuze: de Vaderlandsche naam in het buitenland hoog te houden...

De groote heeren in Parijs zullen een bescheiden meisje zien, dat zich echter reeds eenige waarden van geest verworven heeft en zich daarop dan ook terdege laat gelden, een lief meisje, dat heel ernstig kijken zal, omdat ze nog niet geleerd heeft te glimlachen, een Schoonheidskoninginnetje, dat zich nog in dienst stelt van een leuze, dat nog niet zich zelve alleen laat gelden, omdat zij zelve alleen geestelijk nog: Unvollendet is.

Miss Oostenrijk.

Ach, wat heeft die meneer van het *Vad.* zich ertusschen laten nemen! Kijk op vrouwen: nihil. De *Unvollendete* die 29 is en misschien meer van het leven weet dan de meneer, die haar interviewde. Tja, zoo zijn de vrouwen van tegenwoordig!

⁂

Op 20 Januari het volgend berichtje uit de *N. R. C.*:

In plaats van de Zaterdag gekozen Miss Holland is mej. Marie van der Rest uit Ginneken tot Nederland's schoonheidskoningin uitgeroepen. Mej. Emmy Kuster, die haar deelneming aan het tournooi oorspronkelijk als een grapje beschouwde, had het met het opgeven van haar leeftijd niet serieus genomen. Daar zij boven de 25 is, moest haar mededinging vervallen. Zij had ook niet meegedeeld, dat zij gehuwd is geweest, hetgeen deelneming uitsluit.

Gecompleteerd door de *Tel.*:

De reden? Het is misschien niet galant het zoo maar ronduit neer te schrijven, maar het hooge woord moet er uit: mej. Emmy Kuster is te oud voor schoonheidskoningin. Zij heeft n.l. den leeftijd van 28 of 29 jaar bereikt en de koninginnen, die zullen meedingen naar den titel „Miss Universe", mogen niet ouder zijn dan 25 jaar. De redactie van het *Het Leven* deelde ons mede, dat zij bij de foto van mej. Kuster destijds een briefje had ontvangen, waarop als geboortedatum vermeld stond 3 December 1905. Na de verkiezing bleek, dat de uitverkoren koningin in 1901 is geboren. Gevolg: „disqualificatie", terwijl mej. Rie van de Rest thans in de waardigheid treedt.

Garruli Filius schreef in het *Vad.*:

De Jury heeft wèl een zware verantwoording op zich geladen! Ervaren mannen en vrouwen als zij zijn! rijpe schoonheidskenners, doorproefde deskundigen, hebben zij gewikt en gewogen en tenslotte den eerepalm toegekend aan één der mooie meisjes. Alle harten bonsden......

En nu nemen zij dien eerepalm weer terug, geven hem aan een van de Rest... Gäát dat zoo maar?

Ach ja! Ach ja! Er stonden enkele jaartjes tusschen de eene en de andere. Maar is dat niet een oude traditie? Heeft niet een vrouw al zoo vaak gesmokkeld met haar leeftijd? En zal Adam niet altijd en altijd weer in den appel bijten?

O zeker! De slang hééft gesproken. Maar zij zei verdrietige dingen. En de Jury allemaal Adams en één Evaatje... och, het is een treurige geschiedenis.

Zoo viert men hier de schoonheid! Dat valt niet mee. En wie durft het bestaan, een dame zóó beslist op jaren te taxeeren? Waar moeten we naar toe, als voortaan iedere vrouw precies haar leeftijd moet opgeven? Dan wordt het leven haar onmogelijk. Dat had de jury toch dienen te bedenken!

Wouter Loeb critiseerde in het zelfde blad de jury eveneens, in dichtvorm:

Gij publiceert uitvoerig Uw motieven,
En maakt zelfs draadloos Uw besluit bekend,
Maar zelfs al hebt gij zeer gegronde grieven
Uw houding is niet flink, niet consequent.
Al is dat meisje niet een jonge dame,
Gij schokt haar naam, haar ziel en haar crediet,
Een man, een woord! Gij waart het éèns, te same,
Geachte Jury... zooiets doet men niet!
Direct na háár hebt U een nieuw prinsesje,
Zoo loopt ons land niet z'n Miss Holland mis,
Het lijkt mij, heeren, dat dit thans een lesje
Voor Uw belachelijke functie is...
Laat Nederland die poppekast toch laten...
De schoonste bloem verbergt zich in het riet,
Zij zoekt niet door haar schoonheid naar wat baten,
Geachte Jury, zooiets doet zij niets!

Zij is toch wel aardig, vindt U niet, al heeft ze dan gejokt en al jokte ze nog eens, toen ze vertelde aan de *N. R. C.*, dat het maar een mop was. Daar loopt werkelijk nu na het gebeurde niemand meer in. De mannen zijn wel naif, maar de naiveteit des mans heeft óók haar grenzen.

Het portret van de schoonheidskoningin nummer twee — wie weet wat die op haar geweten heeft, maar als het maar niet iets is waardoor ze ook niet in aanmerking komt, bij nader inzien — kunnen we de lezeressen en lezers helaas nog niet aanbieden. Ze is lang niet zoo aardig als nummer één, ook al is die getrouwd geweest (misschien juist wel omdat ze getrouwd is gêweest!) en al is die 29!

Miss Polen.

VAN ALLE ZIJDEN

Vernuftige Truc van Winkelroovers.

Een buitengewoon vernuftige truc is door winkelroovers toegepast om aan de hen achtervolgende politie te ontkomen. Na een winkelruit van een groote bontzaak in Brompton Road verbrijzeld te hebben, gingen zij met een aantal kostbare bontmantels per auto op de vlucht. Een politie-agent, die de dieven zag wegrijden, requireerde een taxi en zette hen na. Bijna had de taxi den achtervolgden auto ingehaald, toen een vrouw uit den auto werd geworpen en op den weg bleef liggen. De agent stopte, stapte uit en ontdekte, dat de vrouw slechts een modepop was, die de dieven eveneens hadden gestolen. Het hierdoor ontstane oponthoud was voor de dieven voldoende om te ontsnappen.

De verwisselde Diamant.

Een destijds te Hilversum wonende dame gaf in Mei 1926 aan een goudsmid aldaar een gouden ring, waaruit een diamant was gevallen, ter reparatie. Den steen, die er in gezet moest worden, reikte zij hem in een papiertje over. De goudsmid stelde op zijn beurt ring en steentje ter hand aan een juwelier, die gewoonlijk voor hem werkte en nadat deze zijn werk had verricht, leverde hij den gerepareerden ring aan de dame af.

Het duurde echter niet lang, of de dame kwam zich beklagen, dat de diamant verwisseld was voor een glazen steen. De goudsmid ontkende eenige schuld, maar toen de echtgenoot der dame den goudsmid dreigde, dat hij hem als vreemdeling de grens zou laten overzetten, als hij hem niet de schade tot een bedrag van *f* 40 vergoedde, nam de goudsmid de voorwaarde aan. Toen hij in gebreke bleef de schade te betalen, werd aangifte gedaan bij de politie, die echter geen verduistering aanwezig achtte. Maar de klager bleef op vervolging aandringen en dientengevolge heeft de goudsmid zich voor de Amsterdamsche Rechtbank te verantwoorden gehad wegens verduistering.

Hij ontkende ook nu en verklaarde de schade niet vergoed te hebben, omdat de dame in strijd met de afspraak over het geval niet gezwegen heeft.

Gehoord werd o.a. een politiebeambte, die uit het destijds uitgebrachte op ambtseed opgemaakte rapport mededeelingen deed, die in strijd waren met de beweringen der benadeelde familie, waarom het O.M., mr. Overbosch, terugwijzing der zaak naar den rechter-commissaris vroeg.

De Rechtbank achtte hiertoe, na raadkamer, geen termen aanwezig. Het O.M. vorderde daarop vrijspraak.

Ingezonden Mededeelingen

ADVERTENTIEN.

MOPPEN.

Chef: „Hoe lang denk je weg te blijven op je huwelijksreis?"

Bediende: „Wel mijnheer — eh — hoe lang zoudt u denken?

Chef: „Hoe kan ik dat weten? Ik heb de bruid nooit gezien".

***

***

Een Schot bezocht de Niagara-watervallen met een Amerikaanschen vriend.

Toen zij bij de geweldige watermassa's stonden zei de laatste: „Het verhaal wil, dat het geluk brengt, wanneer je hier een stuiver in het water gooit".

„Werkelijk?" vroeg de Schot, en na eenig nadenken: „Heb je dan een eindje touw voor me?"

***

***

In den trein zaten een Duitscher, een Amerikaan en een Hollander. De Duitscher schepte op over het spoorwezen in zijn vaderland.

„Bij ons in Duitschland gaan de treinen zoo snel, dat ge de telegraafpalen als lucifershoutjes langs de coupévensters ziet vallen."

„Ach wat," zeide de Amerikaan, „dan moet je bij ons komen. Ik stapte onlangs in New-York in den trein, en voordat ik goed en wel mijn overjas had uitgetrokken, was ik al in Chicago."

„Dan zal ik je nog iets sterkers vertellen", merkte de Hollander op. „Laatst wilde ik op het station D. P. te Rotterdam een sneltrein naar Amsterdam pakken. De trein was al in beweging, ik sprong op de treeplank, maar meteen kwam de chef en wilde mij er aftrekken. Ik maakte een achterwaartsche beweging om mij vrij te maken, en sloeg op hetzelfde moment den Haagschen chef op het perron in Den Haag zijn pet van z'n hoofd."

Sneller kan 't al niet!

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN VIERDE BLAD Directeur G. MOLENAAR.

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Actueele Vraagstukken bij het Moderne Syphilis-onderzoek.

Lezing van prof. Hoffmann.

Onder groote belangstelling heeft professor Hoffman uit Bonn gisteravond in de Aula der Geneeskundige Hoogeschool een lezing over bovenstaand onderwerp gehouden.

Nu reeds 20 jaar sinds de ontdekking van het geneesmiddel door Ehrlich voorbij zijn, gelooft spreker reeds heden eenige belangrijke vragen te kunnen beantwoorden, die voor de genezing en het op-den-duur uitroeien der syphilis van groote beteekenis zijn.

De algeheele genezing van deze chronische infectie is in enkele gevallen bijzonder moeilijk vast te stellen. Bij algeheele afwezigheid van klachten en klinische ziekte-verschijnselen treedt in de eerste plaats het bloed- en zenuwvocht-onderzoek, naast röntgen-onderzoek op den voorgrond.

Zeer gewichtig is een lange wachttijd en het meermalen vaststellen van een negatieve bevinding, in het bijzonder in bloed en in zenuwvocht.

Syphilis, waarvan de infectie pas heeft plaats gehad, geldt tegenwoordig bij de meeste ervaren geneesheeren als spoedig te genezen. Is het bloed reeds ziek, zoo wordt door velen betoogd naar aanleiding van de ervaringen bij experimenten opgedaan, dan wordt een algeheele genezing, ongeveer na 42 tot 45 dagen na de besmetting, niet meer als zeker bevonden.

Bonner geneeswijze.

Door de sterke, z.g. Bonner geneeswijze, waarbij Duitsche Salvarsan-preparaten en Duitsche bismuth-middelen tegelijkertijd tweemaal gegeven worden, is het mogelijk ook heden nog in het secundaire-stadium nog genezing te verkrijgen en wel in het grootste aantal der gevallen (pl.m. 90%). Door een voldoende goede behandeling in het begin zal een reactie op salvarsan bijna altijd vermeden worden. Bij een voor kort ontstane primaire ziekte is dikwijls *één* maximale bismuth-salvarsan-kuur al voldoende; bij een iets langere ziekte twee van zulke maximale kuren met korten tusschenpoos. Bij volslagen secundaire syphilis zijn drie sterke kuren met korte tusschenruimten als norm te nemen, hoewel ook met het twee-kuren systeem dikwijls reeds een blijvend succes kan worden verkregen. Dat het om een werkelijk succesvolle genezing gaat, bewijzen de observaties en wel in het bijzonder die uit de privépractijken, welke nu teruggaan tot voor 19 jaren. Verder de niet zeldzame tweede-besmettingen en ten slotte de gevallen waarin bij dezelfde zieken syphilis met langjarige tusschenruimte twee of driemaal opnieuw optrad en weer genezen werd.

Ook in de sterkste periode van de syphilis kan door verzwaring der behandeling en voorbereiding door een Malaria-behandeling nog zeer veel goeds bereikt worden, hoewel ook van een volkomen genezing meestentijds niet meer gesproken kan worden. Bij deze zware behandeling waarbij men zoo voordeelig gebruik tracht te maken van de snelle genezingskans met salvarsanmiddelen, worden besmettingen in de familie en in 't bijzonder erfelijkheid bij de nakomelingen vermeden. De erfelijke syphilis wordt alleen door de moeder op de vrucht overgedragen en wel alleen in de tweede helft van de zwangerschap.

Abortus in de eerste helft der zwangerschap is niet karakteristiek bij syphilis, wel echter dood-geboren kinderen en miskramen in de tweede helft, waarbij de vrucht van spirocheten sterk doortrokken is. Alle moeders van syphilische vruchten en kinderen zijn ziek, ook zelfs als het geringste symptoom van syphilis niet is aan te wijzen.

De spoedige herkenning van erfelijke syphilis wordt aan het licht gebracht in de eerste plaats door het zich bevinden van spirocheten in de navelstreng en in het bijzonder in de wanden der bloedvaten. Deze diagnose wordt geaccentueerd door meer of minder karakteristieke weefsel-veranderingen in de navelstreng en van de placenta.

Buitengewoon van belang voor de vaststelling is het röntgenonderzoek, daar het beenderenstelsel reeds voor de geboorte, in het bijzonder echter kort na de geboorte, karakteristieke kenmerken heeft.

Voortdurend echter komt het voor dat de eerste diagnose faalt niettegenstaande dezen vooruitgang, en het is niet aan te raden met de behandeling te wachten, tot ongeveer het bloedserum van het kind duidelijk positief wordt.

Salvarsankuur.

Hoe eerder met de gecombineerde salvarsankuur begonnen wordt, des te zekerder en van blijvender waarde is deze ook bij ongeboren en pasgeboren kinderen. Door behandeling van de moeder in de tweede helft der zwangerschap kan de syphilis tegenwoordig zoo goed als zeker bij het kind worden voorbehoed en aldus een gezond kind worden gegarandeerd, echter ook preventieve behandelingen bij schijnbaar gezonde, hoewel latent syphilistische, pasgeboren kinderen kan men door sterke neosalvarsan-bismuth behandeling, welke juist door zuigelingen zeer goed verdragen wordt, een blijvend succes krijgen. Statistieken uit het Zweedsche Welander-tehuis toonen volgens een 4—25 jarige observatie goede successen van ongeveer 84%, zelfs gedurende een tijd, toen de moderne behandeling nog niet zoo sterk uitgebreid was.

In den laatsten tijd wordt spirocid (identisch met de Fransche stovarsol) buitengewoon veel bij de behandeling van zuigelingen gebezigd en schijnt goede resultaten te hebben. Ook dáárbij zijn zeer sterke kuren het zekerste.

Zuigelingen geeft men in den eersten tijd een vierde tot een half tablet per dag, zooals ook de volwassenen krijgen, en langzamerhand viermaal daags een tablet (0,25 gr.) vanaf de vijfde levensweek, om zoo tot een totaal-dosis van 60—90 gr. te komen. Indien deze soort van behandeling dezelfde resultaten zou hebben als de gecombineerde bismuth-neo- of myosalvarsan-kuur, dan zou dit natuurlijk een vereenvoudiging en een vooruitgang beteekenen.

Resumeerend komt men tot de conclusie, dat niet alleen de pas besmette primaire syphilis zoo goed als altijd te genezen is (ongeveer 100%), doch dat ook niet al te verouderde secundaire syphilisgevallen door meerdere sterke kuren zeer dikwijls en zeker genezen kunnen worden. Daarbij wordt de besmettingsmogelijkheid van de syphilis snel en werkzaam teruggevoerd en de verdere verbreiding beperkt. Goede resultaten zonder latere verstoring van het zenuwstel zijn hierbij vastgesteld na langjarige observaties en meermalen herhaalde zenuwvocht onderzoekingen door de moderne cisternepunctie (nekpunctie). Reïnfectie en meervoudige genezing werden goed geobserveerd en steunen de opvatting van de werkelijke geslaagde genezingen.

De aangeboren syphilis is een te vermijden ziekte geworden en feitelijk in het sectie-materiaal van menige groote Duitsche stad zoo goed als geheel verdwenen.

Samenwerking.

Wanneer bij alle zwangere vrouwen, zooals dat in Duitschland geprobeerd zal worden, tegen het midden van de zwangerschapsperiode het bloed, met het oog op de latere gezondheid van het kind en zijn juiste voeding in het moederlijf, onderzocht zou worden, dan zou de aangeboren syphilis, welke men valschelijk „erfelijke syphilis" noemt, reeds tegenwoordig een voorkomen ziekte geworden zijn. Samenwerking tusschen vrouwen-, huid- en kinderartsen tot het bereiken van dit doel, is van het grootste gewicht. Overal, waar miskramen voorkomen en kinderen doodgeboren worden, moet dit zorgvuldig nagegaan worden.

Wordt naar dit principe gehandeld, dan is de syphilis reeds heden, 25 jaar na de ontdekking van haar voortbrenger en 20 jaren na de uitvinding van het onovertroffen geneesmiddel, het neo- of natrium-salvarsan als een niet alleen te genezen, doch waarschijnlijk ook als een langzamerhand uit te roeien ziekte te beschouwen. In het bijzonder de overdracht op het nakomelingenschap, een van de kwaadaardigste eigenschappen van de syphilis, is heden ten dage door voldoende sterke behandeling in de tweede helft van het zwangerschapstijdvak, zoo goed als zeker te voorkomen. Dit is zeker een groote vooruitgang, welke voor alles aan onderzoekers als Schaudinn, Ehrlich, Levaditi e.a. te danken is.

Hygiënische Zorgen in het Oosten.

Het Epidemiologisch Volkenbondsbureau te Singapore.

De Raad van Toezicht op het te Singapore gevestigde Epidemiologisch Volkenbondsbureau komt heden, zooals reeds gemeld op uitnoodiging der Nederlandsch-Indische regeering, te Bandoeng in het Instituut-Pasteur bijeen. Een vijfjarige periode van succesvollen arbeid heeft dit bureau achter zich. Dit geval van Volkenbondsbemoeienis levert, aldus meldt Aneta ons, een sprekend voorbeeld van wat internationale samenwerking vermag, indien zij den volken een dienst bewijst, die onvervuld zou blijven, indien elk hunner voort bleef leven binnen de cel-muren van nationaal of koloniaal-administratief isolement.

Reeds jaren voor den oorlog hadden er conventies op dit gebied bestaan en als op zooveel ander terrein ziet men ook hier den Volkenbond slechts voortzetten wat vroeger reeds bestond, maar nu beter georganiseerd en daardoor meer „efficient". Zij waren te veel geboren uit het gevoel van Europa te moeten beschermen tegen uit het Oosten opdringende epidemische ziekten, waarbij uit het oog werd verloren, dat het Verre Oosten, waar eigen centra van handel en scheepvaart snel aan het opkomen waren en waar onder den invloed van steeds zich moderniseerende bestuursmethodes ook moderne opvattingen omtrent hygiëne bezig waren te ontstaan, van meening werd, dat zijn bijzondere belangen niet langer veronachtzaamd mochten worden.

Toen deze opvatting naar den zin van het Oosten ook na den Oorlog niet spoedig genoeg doordrong tot de Westersche landen, besloten de regeeringen en administraties ten Oosten van Suez zelf de zaak in handen te nemen. Nederlandsch-Indië stond hierbij onder de voorsten op de barrière; Japan, als zijnde de belangrijkste Oostersche mogendheid en dat een krachtige stem kon laten klinken in het internationaal concert, deed het formeele voorstel. Dit was in 1922 en het Verre Oosten greep daarmee terug naar een gedachte, die reeds geboren was op het in 1913 te Saigon gehouden Congres der *Far Eastern Association of Tropical Medicine*, maar waarvan de uitvoering door den oorlog in de kiem was gesmoord.

Zoo stelde dan genoemde commissie een uitgebreid onderzoek ter plaatse in naar de behoeften van het Verre Oosten op internationaal sanitair gebied, en het doorwrochte rapport, dat hiervan het gevolg was, heeft op zijn beurt weer den stoot gegeven tot de oprichting van de „League of Nations: *Health Section, Eastern Bureau*, zooals het nieuwe instituut officieel werd gedoopt.

Even *matter of fact* als zijn naam, is ook de organisatie en de werkwijze van het bureau. Het staat sinds eenige jaren onder dagelijksche leiding van een Zwitsersch medicus, dr. Gautier, die wordt bijgestaan door een Japanschen onder directeur, dr. Ouchi. Deze beide heeren hebben onder hunne orders een statisticus, een boekhouder en een viertal klerken. Het budget van even over 100.000 Straits dollars wordt opgebracht door den Volkenbond, vrijwillige bijdragen van de direct belanghebbende Staten en gebieden en een gift van de *International Health Board of the Rockefeller Foundation.*

De Amerikanen, die in politiek opzicht nog altijd kopschuw zijn van Genève, toonen zich op sanitair gebied, en trouwens op vele andere gebieden, constructieve medewerkers aan den Volkenbondszaak.

De algemeene leiding van het Bureau is toevertrouwd aan een „Advisory Council", samengesteld uit vertegenwoordigers van de gezondheidsdiensten der aangesloten landen (voor Nederlandsch-Indië, dr. J.J. van Lonkhuyzen, chef van den Dienst der Volksgezondheid). Dit is het lichaam, waarvan de leden op het oogenblik op Java vertoeven en dat van heden tot 23 Februari te Bandoeng zijn gewone jaarvergadering zal houden, terwijl de gelegenheid tevens wordt benut verschillende sanitaire inrichtingen hier te lande te bezoeken.

Voorzitter is generaal majoor J.D. Graham, vertegenwoordiger van Britsch-Indië.

Gelijk wij reeds meedeelden houdt het Bureau te Singapore de gezondheidsdiensten en haven-autoriteiten van alle kustgebieden rondom den Indischen Oceaan en de Roode Zee en van alle kustgebieden aan de Aziatische zijde van den Stillen Oceaan systematisch op de hoogte van de in dat uitgestrekte gebied heerschende en optredende epidemische ziekten. Bovendien staat het in connectie met de Amerikaansche sanitaire autoriteiten in de Panama Kanaal zône. Het Bureau ontvangt volgens een speciaal daarvoor samengestelde code wekelijks van ruim 140 havens telegrafisch bericht over den sanitairen toestand ter plaatse. Uit deze gegevens stelt het een verzameltelegram samen, dat wordt gekabeld aan het groote draadlooze station te Saigon, dat het op zijn beurt weer op een vasten tijd, evenzeer in code, broadcast.

Wat dit voor een land als Nederlandsch-Indië practisch beteekent, kan men gedemonstreerd zien op den Dienst van de Volksgezondheid, waar dr. Huizinga deze afdeeling beheerscht. Elke week, uiterlijk Woensdagmorgen, ontvangt genoemde dienst van de 15 belangrijkste havensteden in den archipel volledige telegrafische gegevens omtrent voorkomende pest, cholera en pokken, betrekking hebbende op de voorafgaande week, die wordt gerekend als loopende van Zaterdag tot Zaterdag middernacht. De dienst op Parapattan stelt uit deze gegevens onmiddellijk een verzamel-telegram te samen, dat nog dienzelfden Woensdag vóór 1 uur wordt afgezonden naar Singapore. Singapore op zijn beurt handelt als bovengeschetst. Saigon broadcast de ontvangen gegevens in den nacht van Donderdag op Vrijdag en dientengevolge kent men Vrijdagmorgen te Batavia via het ontvangstation te Malabar den volledigen epidemiologischen toestand van Kaapstad tot Panama. Het is dan verder de taak der Volksgezondheid om op grond der verkregen recente gegevens eventueel bepaalde havens besmet te verklaren of vroeger uitgesproken besmetverklaringen op te heffen met al de gevolgen, die dit met zich meebrengt voor schepen, die uit dergelijke havens op weg zijn naar havens in Nederlandsch-Indië.

Dit is in groote trekken de rol, welke het Bureau te Singapore als centraal orgaan voor de landen aan den Indischen- en Stillen Oceaan speelt ter uitwisseling en coördinatie van inlichtingen op sanitair gebied.

En mocht de behoefte daartoe zich op den duur, als gevolg van een steeds toenemend handels- en scheepvaartverkeer doen gevoelen, dan zouden de verschillende gezondheidsdiensten in het Bureau zeer zeker een geschikt instrument vinden voor het brengen van eenheid in vraagstukken als quarantainebepalingen en desinfectie-methodes, die nu nog tot last van alle belanghebben sterk verschillen van land tot land en van haven tot haven.

VOLKSRAAD.

2de Gewone Zitting 1929/1930.

Vergadering van Dinsdag, 18 Febr. 1930.

(Vervolg).

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

Voortgegaan wordt met de behandeling van de ontwerp-ordonnantie tot wijziging van het wetboek van strafrecht, ter

Bestrijding van revolutionnaire woelingen.

De reg. gemachtigde de heer Schrieke verklaart, dat men in Nederland de voorbereiding tot opstand, dank zij de democratische inrichting van het staatsbestel, anders kon bekijken. Daar zal opstand practisch niet voorkomen. Het straffen van de voorbereiding is daar voldoende, hier niet.

De heer Van Helsdingen acht de strafbedreiging tegen de voorbereiding vooral daarom gerechtvaardigd, wijl zij preventief zal werken.

De heer Jonkman vindt de afwijking van Holland niet voldoende gemotiveerd. Er is geen aanleiding voor zwaardere en nog minder voor dubbele straf.

Het amendement Jonkman wordt dan verworpen met 31 tegen 20 stemmen.

Dan komt in stemming het amendement-Kerkkamp. Het wordt eveneens verworpen en wel met 39 tegen 13 stemmen. Het betrekkelijke art. 10 W.v.S. wordt dan met 40 tegen 12 stemmen aangenomen.

Art. 10 en 11 van het ontwerp gaan dan eveneens onder den hamer door.

Tenslotte wordt het geheele ontwerp met 40 tegen 12 stemmen aangenomen. Tegen zijn o.a. de heeren Dwidjosewojo, Middendorp, Ratu Langie, Thamrin, Soetadi, Kerkkamp, Soangkoepon, Soeroso, Idih en Koesoemo Oetoyo.

Moties.

Aan de orde is de motie-Kerkkamp, Koesoemo Oetoyo en Thamrin, luidende als volgt:

De Volksraad
van oordeel, dat het twijfelachtig is of na de aanvulling van artikel 160 en het 1ste lid van artikel 161 met de woorden „tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag" nog wel aanleiding bestaat daarin de in den tekst van het overeenkomstige Nederlandsche artikel *niet* voorkomende woorden „of tot eenige andere ongehoorzaamheid hetzij aan een wettelijk voorschrift hetzij aan een krachtens wettelijk voorschrift gegeven ambtelijk bevel" te behouden;
noodigt de Regeering uit ter zake het gevoelen in te winnen van de te benoemen commissie voor de herziening van de art. 153 bis en ter en 161 bis.

De Reg. gemachtigde voor Justitie verklaart, dat niet het gevoelen van de regeering wordt gevraagd, maar dat van de Commissie voor de herziening van art. 153 bis en ter en 161 bis. Evenwel zal die commissie grootendeels bestaan uit leden, die niet competent zijn voor de beoordeeling der in deze motie voorgestelde aanvulling.

De heer Kerkkamp zegt, dat het oordeel der regeering natuurlijk wel uitgelokt wordt. Spr. bestrijdt de opvatting, dat de commissie niet competent zou zijn. De Inheemsche vereenigingen ondervinden de bezwaren ook van het onderhavige artikel in de praktijk.

Bij stemming wordt de motie verworpen met 36 tegen 15 stemmen.

Aan de orde is de motie voorgesteld door de heeren Jonkman, Suermondt en Van Helsdingen, luidende als volgt:

De Volksraad
Gehoord de debatten
Van oordeel dat het wenschenlijk is, naast de voorgestele aanvulling der strafwet en de bepleite herziening der art. 153 bis en ter en 161 bis van het Wetboek van Strafrecht, in studie te nemen of de „exorbitante rechten" ongewijzigd moeten worden gehandhaafd dan wel moeten worden beperkt en/of met meer waarborgen omgeven,
noodigt de regeering uit voorzoover haar mogelijk is aan dezen wensch tegemoet te komen en voor het overige dezen wensch aan het Opperbestuur voor te leggen.

De heer Jonkman licht de motie toe. Spr. verklaart, dat in verband met de juist aangenomen aanvulling van het W.v.S., herziening van de exorbitante rechten onder het oog kan worden gezien, ongeacht het resultaat van die studie. Nu de wet minder leemten bevat, zijn meerdere waarborgen bij de toepassing der exorbitante rechten mogelijk. De voorstellers stellen prijs op een uitspraak van den Volksraad.

De heer Fruin zegt, dat de motie zich niet bepaalt tot „meerdere waarborgen". Het woord „beperkt" is niet op zijn plaats wanneer men alleen „waarborgen" wenscht.

De heer Soeroso is tegen de motie omdat daarin twijfel wordt uitgesproken aan de toepassing der exorbitante rechten. Spr. wil verder gaan en de regeering vragen die rechten geheel op te heffen. Spr. dient een motie in, om de regeering te verzoeken het opperbestuur uit te noodigen te komen met een voorstel om de exorbitante rechten geheel in te trekken als zijnde uit den tijd en onnoodig.

De reg. gemachtigde voor Justitie merkt op, dat de regeering reeds uitdrukkelijk verklaard heeft, dat zij niet kan en niet wil medewerken om de exorbitante rechten in te trekken of te verzwakken.

De heeren Soeroso c.s. trekken hun motie in.

De heer Roep zegt dat de exorbitante rechten volgens de regeering veel minder zullen worden toegepast, nu de nieuwe wetsbepalingen tegen de revolutie zijn aangenomen. Spr. wil die rechten ook ten volle handhaven, maar meent door de „beperking" uit de motie te lichten, en dus alleen „meer waarborgen" te verlangen deze aanvaardbaar te maken voor de regeering.

De heer Jonkman bestrijdt de argumenten der regeering en van de tegenstanders. De vraag om ook te bestudeeren de mogelijkheid van beperking, wordt door de voorstellers ingetrokken. Er blijft dus alleen over de wensch om de exorbitante rechten met meer waarborgen te omgeven.

De laatste alinea der motie wordt verder vervangen door de volgende woorden: „en gaat over tot de orde van den dag". Hiervoor wordt een uitspraak van den Volksraad gevraagd.

De heer Roep wil die verandering van de laatste alinea niet. De motie wordt een slag in de lucht.

De heer Jonkman wijst op de volkomen afwijzing van de regeering en vraagt het oordeel van den R.G. of die toevoeging voor hem al dan niet verandering brengt.

De reg. gem. voor Justitie zegt, dat de regeering, nu tot háár geen uitnoodiging wordt gericht, rustig zal afwachten of de Volksraad eventueel die studie ter hand neemt

De gewijzigde motie wordt dan met 47 tegen 5 stemmen *aangenomen.*

Aan de orde is de motie, voorgesteld door de heeren Fruin, Suermondt, Kiès, Kan en De Hoog, luidende als volgt:

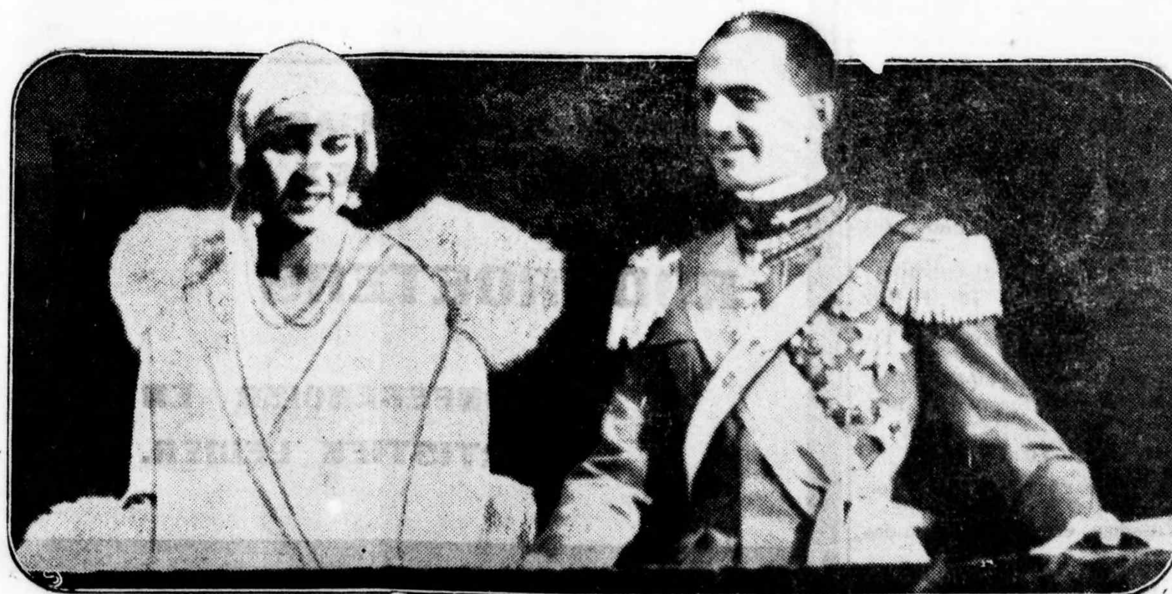
De Volksraad,
gehoord het voornemen der regeering om over te gaan tot samenstelling van een commissie tot herziening van de artikelen 153 bis en ter en 161 bis W. v.S. bestaande uit vier deskundigen, 9 vertegenwoordigers van inheemsche vereenigingen, bij voorkeur Volksraadsleden en een vertegenwoordiger van de Europeesche vakbeweging,
dringt er bij de regeering op aan dat de samenstelling dier commissie zoodanig worde gewijzigd, dat zij een behoorlijke afspiegeling zijn van de in de Indische maatschappelijke samenleving aanwezige politieke stroomingen en van de groote belangen groepeeringen.

De heer Fruin licht de motie toe. Spr. acht de toelichting van den R.G. over de bedoeling van de commissie voor de herziening der art. 153 bis en ter en 161 bis niet voldoende.

Die commissie zal die artikelen alleen in overeenstemming hebben te brengen met het zoo juist aangenomen ontwerp. Spr. acht daarvoor een commissie van deskundigen voldoende, die dan allerlei adviezen van anderen zal kunnen inwinnen. Maar de regeering heeft de wetenschappelijke taak aan de commissie ontnomen en er een politiek-economische commissie van gemaakt. Het wordt daarmee een commissie van „klagers," meent spr. Hoe zal het nu verder moeten gaan als een deel der deskundigen het volkomen met de huidige redactie eens is en sommigen behooren tot de nieuwe groep van ethische intellectueelen?

Als de regeering nu aan de economische taak blijft vasthouden, is het niet meer dan billijk, dat ook andere groepen — Chineezen en Europeesche werkgevers — worden vertegenwoordigd.

De regeering schijnt alleen maar de samenwerking te zoeken met bepaalde

Het koninklijke bruidspaar te Rome.

categorieën, en de andere groepen uit te sluiten.

Spr. verzoekt der regeering dus de commissie samen te stellen in den geest als in de motie is aangegeven of wel er een zuiver wetenschappelijke commissie van te maken.

De heer Kan verdedigt de motie op zijn beurt. Spr. dringt aan op herziening van het standpunt der regeering.

De heer Soeroso wil practisch blijven. Het doel van de commissie is juist de belangen van de Inl. bevolking, die door de onderhavige artikelen in het gedrang zijn gekomen, beter te beschermen.

De Europeesche groepen kunnen geen bezwaar hebben.

De artiken zijn niet tegen haar gericht.

De heer Fruin: Er is wel bezwaar tegen het verzwakken er 'van.

De heer Soeroso acht het volkomen juist, dat de wel door de artikelen getroffen groepen in de commissie hun bezwaren kunnen voorbrengen.

De heer van Lonkhuyzen meent, dat het niet gaat om een nieuwen maatregel, met een blanke volksconscientie, maar een waartegen zich de volksconsientie verzet. Welk bezwaar is er nu tegen, hen die bezwaren tegen de artikelen hebben, in de gelegenheid te stellen deze precies aan te geven. De weg van den heer Fruin zou ons, tegenover elkaar, tal van opinies brengen die we al lang kennen.

De heer Ratu Langie vindt, dat de samenstelling der commissie voor de hand ligt. Het standpunt der regeering is volkomen juist. De motie draagt bovendien een kenmerk van haast, zooals uit redactiefouten blijkt. Een „samenleving" is bijvoorbeeld altijd „maatschappelijk".

De heer Kerkkamp beperkt zich tot de motie zelve. Hij sluit zich aan bij den heer van Lonkhuyzen. Spr. zou echter geen bezwaar hebben tegen een vertegenwoordiger der Chineesche bevolkingsgroep. De motie vraagt een Volksraad op kleine schaal. Spr. is er daarom tegen.

De heer Soangkoepon verzet zich ook tegen de motie.

De R. G. voor Justitie, de heer Schrieke brengt het vraagstuk terug tot zijn meest eenvoudigen vorm. Het beginsel laat ons bij deze moeilijkheid in de steek. Spr. verklaart, dat een gemengde commissie den „knoop" nog vaster in elkaar zou trekken. Laten we van één kant beginnen — de Inheemsche zijde — om den knoop te ontwarren. De artikelen zijn door deskundigen in elkaar gezet en zijn voor de rechtsgeleerden bevredigend gebleken. Het gaat er nu alleen om het oordeel te hooren van hen, die zich tegen de artikelen verzetten. In dit opzicht zal zijn af te wachten of de samenstelling het beoogde doel zal doen bereiken. Geen groep wordt gepasseerd. De voorstellen, welke later zullen worden ingediend, zullen door een ieder kunnen worden beoordeeld en bestreden.

Levert deze werkwijze goede resultaten op, dan hebben we tevens een methode gevonden voor andere practische moeilijkheden van deze soort, waarbij dan eens de Chineezen of een andere groep op den voorgrond zullen kunnen treden.

De heer Fruin wijst er op, dat niet alleen de belangen van de bevolking en de werknemers in het geding zijn, maar ook het algemeen belang en dat van de werkgevers. Zij die door dez artikelen worden gediend, hebben belang bij onverzwakte handhaving.

Spr. vraagt voorts of de tegenstanders niet genoeg gelegenheid hebben gehad om hun bezwaren tegen de artikelen te uiten.

De regeering wil een practische oplossing. Maar waarom mag nu niet aan Europeesche of Chineesche zijde aan den knoop worden getrokken, doch alleen aan den Inlandschen kant.

Een Europeesche werkgever en een Chinees in de commissie zouden het nut hebben, dat het resultaat veel aanneemlijker zou worden als de voorstellen eenmaal in den Volksraad komen.

Spr. verlangt voorts de commissie het recht te geven om aan alle zijde advies te vragen.

De heer Kan ziet wel een practische kern in het betoog van den R.G. Maar waarom moet de vakorganisatie wel worden opgenomen en de Chineesche groep worden uitgesloten.

De heer De Hoog meent dat iedereen moet inzien, dat de samenstelling der commissie zeer eenzijdig is. Men late naast de „klagers" ook personen van de andere zijde aan het woord.

De heer Kiès ziet slechts twee oplossingen: of een zuiver wetenschappelijke commissie, of een commissie van voorbereiding met alle belanghebbenden er in vertegenwoordigd.

De heer Roep motiveert zijn stem voor de motie. De samenstelling verzwakt de kans, dat men later omtrent de voorstellen tot overeenstemming zal komen.

De R.G. voor Justitie herhaalt zijn beeld van den knoop, die ontward moet worden. Er zijn geen losse stukken touw. Het is één stuk touw dat slechts van één kant ontward kan worden. Van passeeren is geen sprake. Ook het betoog van den heer Kan voor een Chineeschen vertegenwoordiger is een advies om alle kanten tegelijk aan het touw te laten trekken. Laten we dus aan één kant beginnen. Iedereen krijgt zijn beurt.

De heer Fruin constateert dat de R.G. de voorstellers in geen enkel opzicht tegemoet is gekomen. Spr. handhaaft zijn motie met een beroep op het billijkheidsgevoel zijner inheemsche medeleden.

De motie wordt dan met 26 tegen 22 stemmen verworpen. Tegen waren alle inheemsche leden behalve de heer Mandagie, en de heeren Kerkkamp, v. Hulsteyn, Jonkman en v. L nkhuyzen.

De vergadering wordt om 1 uur 36 gesloten.

OFF. BERICHTEN.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Tijd. belast: met de functiën van ref. lste kl. bij het Depart. van Onderwijs en Eeredienst, Raden Loekman Djajadiningrat, ref. bij voormeld Depart.

Binnenl. Bestuur.

Verleend: voor den duur van het aan den commissaris 1ste klasse bij de algemeene politie A. M. C. Schouten, verlof naar Europa, tijdelijk ter besch. gesteld van den directeur van justitie teneinde te worden werkzaamgesteld bij den dienst der algemeene recherche op het parket van den procureur generaal bij het hooggerechtshof van N.I., de commissaris IIde klasse bij de algemeene pol., M. W. van 't Hof, thans geplaatst bij de stadpolitie ter hoofdplaats Jogjakarta.

Belast: met de waarneming der betr. van commies bij den kantoordienst van het binnenlandsch bestuur in de res. Sum. Westkust, Anwar gelar Baginda Besar, thans adjunct commies op het residentiekantoor te Padang (residentie Sumatra's Westkust).

Financiën.

Belast: met de waarneming van de betrekking van controleur 1ste klasse bij den dienst der opiumregie, J. Pels, thans controleur bij dien dienst.

Justitie.

Benoemd: tot 1en klerk bij het departement van justitie, Mas Mangoen Prawiro, thans typist bij genoemd departement met bepaling, dat hij den titel van 3e commies" zal voeren;

tot commies bij het departement van justitie, E.G. Tielman, ambtenaar van z.g. groot binnenl. verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot lid der weeskamer te Medan, H.W. A. Bergamin, ambtenaar van buitenl. verlof terugverwacht, t.v. lid der weeskamer te Padang;

tot landmeter IIde klasse bij het kadaster: G. D. Tuinenburg van Kesteren, thans landmester IIIde kl. bij dien dienst.

Gesteld: ter beschikking van den directeur van justitie, mej. mr. M.H. van der Kaay, thans ambtenaar ter beschik. van den president van het Hooggerechtshof van Nederlandsch Indië.

Bepaald: dat het aan den eersten commies bij het departement van justitie, G.J. Brookman, gerekend van 2 Nov. 1929 wegens ziekte verleend binnenl. verlof voor den tijd van twee maanden, door te brengen te Weltevreden (West-Java), wordt geacht om dezelfde reden te zijn verlengd met één maand.

Gouvts. Bedrijven.

Tijdelijk belast: met de waarneming van de betrekking van controleur 1ste klasse b/d P T.T. dienst L. Zuidema en J. Oostergo, ambtenaren van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk belast met de waarneming van die betrekking.

Benoemd: tot commies 1ste klasse (kantoordienst) bij den P.T.T. dienst, K. F. L. Melger, thans tijdelijk belast met de waarneming dier betrekking;

bij den P. T. T. dienst tot technisch ambtenaar 1ste klasse, P. J. M Boel, H.P. van der Jagt, en W. Boonstra, ambtenaar van buitenlandschverlof terug verwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot hoofdcommies (kantoordienst) bij den P. T. T. dienst J. F. P. L. Baron, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk commies 1ste klasse (kantoordienst) bij genoemden dienst.

Burgerl. Openb. Werken.

Ontslagen: met ingang van eind Januari '30 eervol uit zijne betrekking, de opzichter H.F. van Goch.

Benoemd: tot le commies P. F. Jacobs thans tijdelijk belast met de waarneming van die betrekking;

tot secretaris 3e klasse W.F.I. Fels, thans tijdelijk belast met de waarneming van die betrekking met bepaling, dat hij geplaatst blijft bij het bedrijf der haven Belawan.

Tijdelijk belast: met de waarneming van de betrekking van le stuurman K. de Vries, thans tijdelijk op daggeld werkzaam bij de afdeeling Havenwezen van het Departement.

BURGERLIJKE STAND TE BATAVIA.

Overleden.

6 Febr. W.L. Overdijk, oud 22 jaar (v).
„ „ J.C. den Dekker, oud 14 jaar (m).
7 „ B. Simauw, oud 27 jaar (v).
„ „ P.J. Birsak, oud 79 jaar (m).
9 „ J.F.Ch. Pijloo, oud 67 jaar (m).
11 „ E.M.J. Hopman, oud 63 jaar (v).
12 „ W.A.A. Schram, oud 62 jaar (v)
13 „ I.M. Holtrop, oud 68 jaar (v).
„ „ W.M. van Geelen, oud 10 jaar (v).

FAMILIEBERICHTEN
Uit Indische Bladen.

Geboren:

4 Febr. J.R. Pruys-Schouten (z), Kediri. A.E D. Hilling-Timmermans (d), Krikilan.
7 „ J. Perk-Meeuwesen (d), Soerabaja.
8 „ A.E. Hieronimus-Kniphorst (d), Malang.
7 „ H. de Riemer-v/d Hoorn (d), Tjimahi.
10 „ S.U. de Jong-Marlissa (d), S'baja.
11 „ M. de Poortere-Kroese (d), Bondowoso.

Verloofd:

8 Febr. M. Wessels en H.H. Veen, Soerabaja.
J. Willemse en S.D. Fernandes, Malang.
M.H. Hermanus en J.B. Smith, Soerabaja/Madioen.
12 „ E.A. Türre en G. Hazenberg, Soerabaja.
W.E. Luyks en C. Dalmeijer, Semarang.
15 „ H.A.J. Niet en J.M. Pieters, Magelang/Blora.

Ondertrouwd:

10 Febr. C.J.M. Erkelens en H. Hoekman, Semarang.
11 „ Ch. A. Sittrop en A.F. Endendijk, Semarang
12 „ S.W. v. Braam Morris en H. v/d Eerden, Bangil.
13 „ M. v. Greuningen en J. Wallenburg, Soerabaja/Semarang.

Getrouwd.

7 Febr. W.J. Veen en G.B. Seth, Soerabaja.
A. Ch. L. Kuyp en C.C. Jansen, Malang.
G. v. Geul en D. Wynveldt, Bondowoso.
W.J.G. Zweedijk en J. Bochardt, Soerabaja.
10 „ A. den Breens en A.A. Lindenaar, Bandoeng.
12 „ W.O.F.C. Hische en W. Weenink, Klaten.

Overleden:

7 Febr. L.H. de Wolff (m) 25 j., S'baja.
9 „ J.F. Ch. Pyloo (m), Soerabaja.
13 „ J. Ch. L. Nelissen (m), 39 jaar, Soerabaja.

FAMILIE BERICHTEN
uit Nederlandsche Bladen.

Verloofd:

11 Jan. H. Fokker en A. Westenburger, Den Haag.
18 „ M. Molier en J.W. Letterie, Den Haag/Wassenaar.

Ondertrouwd:

15 Jan. Ir. J.G. de Groot en E.A.M. Kruse, Den Haag.
16 „ B.C. Jasper en W. A. J. Barends Den Haag.

Getrouwd:

18 Jan. J. Oudsburg en M. Leiwesmeyer, Den Haag.

Overleden:

13 Jan. I. Koolhoven — Pabbruwe (v) 84 jaar, Den Haag.
12 „ H.W. Voorthuis (m) 61 jaar, Den Haag.
13 „ R. Moes (m), Den Haag.
12 „ A. Huisman (m) 52 jaar, Den Haag.
G.M. Kouwenhoven (m) 11 jaar, Den Haag.
A.J. Scherpenhuyzen (m) 58 jaar, Den Haag.
A. Rouw — v/d Pijl (v), Den Haag.
13 „ J.A. de Jongh (m), Den Haag.
14 „ J.M. Schra (v), Den Haag.
G. Feikes (v) 51 jaar, Den Haag.
13 „ K.F. v. Bijlevelt (m) 76 jaar, Rijswijk (Z.H.)
14 „ H.J. v. Buiten (m) 80 jaar, Den Haag.
J.G.K. de Zwaan — Kooper (v) 72 jaar, Den Haag.
E. Evenblij (v) 27 jaar, Voorburg.
15 „ W. Chr. Tas — de Vryer (v) 89 jaar, Voorburg.
W.G. Taanman (m) 55 jaar, Den Haag.
16 „ J.F. Giebel (m) 21 jaar, Scheveningen.
J.H v/d Linden (m) 69 jaar Scheveningen.
E. Danser (m) 79 jaar, Den Haag.
17 „ E.J. Peers (m), Den Haag.
D. v. Egmond (m) 26 jaar, Den Haag.
N.P. Teerlink (m) 42 jaar, Den Haag.
18 „ J. Admiraal (m) 82 jaar, Den Haag.

ADVERTENTIËN.